

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1882 ΜΕΧΡΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1883.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1883

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1882 ΜΕΧΡΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1883.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

ΕΝΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1883

NO. 517 52950 1747

ΔΙΟΡΘΩ: Συλλογή νέων βιβλίων
των εθνικών βιβλιοθηκών

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1883,
ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10ῃ πρὸ μεσημβρίας συνελθόντων
τεσσαράκοντα τεσσάρων ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθη-
νῶν Ἑταιρίας εἰς γενικὴν ἐπέτειον συνέλευσιν, ὁ πρόεδρος
Α. Α. Κοντόσταυλος προσεφώνησεν αὐτοὺς ὡς ἑξῆς·

Ἀξιότιμοι κύριοι,

Τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ὅποιον ἔχω τὴν τιμὴν
νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον ὑμῶν ὡς πρόεδρος τῆς ἡμετέρας Ἑται-
ρίας, εἶναι ὅμως τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς μου ὡς τοιούτου,
διότι κατὰ τὸ ἔτος 1880 εἶχον περιέλθει τὸ πρῶτον τῇ εὐμενεῖ
ψήφῳ ὑμῶν εἰς τὴν προεδρείαν ταύτην, διαδεξάμενος εἰς αὐτὴν,
ὡς ἐνθυμεῖσθε, τὸν αἰοιδίμον Φίλιππον Ἰωάννου, ὅστις, ζῶν τότε
ἀκόμη, ἐπέμεινε νὰ ἀποχωρήσῃ ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας εἰς ἣν πε-
ριήγαγεν αὐτὸν τὸ πλήρες ἐξόχων πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν
γῆρας αὐτοῦ. Ὅφειλω δὲ νὰ ὁμολογήσω ὑμῖν, ὅτι τὴν ἄρνησιν
τὴν ὅποιαν τὸ κατ' ἀρχὰς ἀντέταξα πρὸς ἀποδοχὴν τῆς ὑποψη-
φιοτήτος εἰς τὴν πρῶτην ἐκείνην προεδρείαν οὐδὲν ἐπὶ τέλους
κατενίκησε καὶ ἀνήρρεσεν ἢ ἡ πρὸς τοῦτο ἐκδηλωθεῖσα γνώμη καὶ
ἐπιθυμία αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ αἰοιδίμου προκατόχου μου. Βεβαίως
δὲ μόνῃ ἡ τοιαύτη παρόρμησις ἦτο δυνατόν νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἐμὲ
τὸ ἀπαιτούμενον θάρρος πρὸς ἀνάληψιν ἔργων, τὰ ὅποια δυσχερῆ
καὶ βαρῆα καθ' ἑαυτὰ τυγχάνοντα, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων
μου, καθίστανεν ἔτι μᾶλλον δυσχερῆ καὶ ἔτι μᾶλλον βαρῆα αὐτῇ
ἢ τοῦ προκατόχου μου ἐκτάκτως καὶ πολυειδῶς περιφανῆς ἀξία,

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἀνὴρ, ὅστις μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐκλογὴν μου καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθοῦσαν ἀποδημίαν μου ἀνεδείχθη πρόεδρος τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ὑπῆρξεν ἀναμφιβόλως ὑπέρτερος ἐμοῦ καὶ ἕνεκα τῶν πρὸς αὐτὴν μακρῶν καὶ εὐδοκίμων ὑπηρεσιῶν καὶ ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων. Τούτων οὕτως ἐχόντων γίνεται δῆλον, ἀξιότιμοι κύριοι, ὅτι ἂν κατὰ τὸ παρελθὸν τοῦτο ἔτος δὲν ἐφάνησαν προσκόψαντα τὰ τῆς Ἑταιρίας, ἀλλ' ἐξηκολούθησαν μάλιστα καὶ πῶς προαγόμενα, τοῦτο ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν δεδοκιμασμένην ἐμπειρίαν καὶ τὸν ἀκρίματον ζῆλον τῶν ἄλλων τοῦ συμβουλίου μελῶν, ὑπὸ τῆς πρὸς τὸ ἔργον δυνάμεως τῶν ὁποίων ἐκαλύπτετο καὶ ἀνεπληροῦτο ἀποχρῶντως ἢ ἀδυναμία ἢ ἐμῆ.

Ἐν γένει δὲ εἰς τὰ κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἑλλάδι ἀφορῶν δὲν δύναμαι βεβαίως νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι τὰ πάντα ἔχουσιν ἤδη ὡς ἄριστα καὶ ὅτι τὰ πάντα χωροῦσιν ὡς ἔδει. Τὸ παρελθὸν ὁμως ἀνασκοπῶν καὶ ποριζόμενος ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀναντίρρητον ἀπόδειξιν περὶ τῆς κατ' αὐτὸ βαθμιαίως ἐπελθούσης λίαν σπουδαίας, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, προόδου, δύναμαι μετὰ θάρρους νὰ ἐμβλέψω εἰς τὸ μέλλον, πᾶσαν τὴν δυνατὴν βελτίωσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογικῶν πραγμάτων, μετὰ πεποιθήσεως, ἐκ τοῦ μέλλοντος τούτου προσδοκῶν. Εἰς πᾶσαν δὲ περίπτωσιν ἐπιπόλαιος μόνον καὶ ἀνεπαρκὴς ἐπομένως κριτής, ἢ δύνατο ν' ἀποδώσῃ ὀλιγομίαν καὶ ἀμέλειαν οἰανδήποτε εἰς τὰ ἐξ ἀρχῆς συμβούλια τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας περὶ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτοῖς ἔργα, διότι αὐτὰ ἤδη τὰ ἀνέκαθεν καὶ μέχρι τοῦδε τακτικῶς ἐκδιδόμενα ἐνιαύσια πρακτικὰ τῶν συμβουλιῶν τούτων ἀναμφισβητήτως ἀποδεικνύουσιν, ὅτι οὐδέποτε εἶχον παύσει ταῦτα πᾶσαν καταβάλλοντα προσπάθειαν καὶ πᾶν μετερχόμενα μέσον πρὸς πᾶσαν δυνατὴν διόρθωσιν καὶ θεραπείαν τῶν ὁπωσδήποτε περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ κακῶς ἐχόντων. Ἄλλὰ τὸ ἐπιχειρημα τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως εὐκολον, οὔτε δύναται νὰ φανῇ τοιοῦτον εἰς ὄντινα ἀναλογισθῆ, ὅτι τὸ ἔδαφος τῶν ἀρχαιολογικῶν ἔρευνῶν καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς μερίμνης δὲν εἶναι μικρὰ τις καὶ περιωρισμένη ἢ σποραδικῶς μόνον ἀπαντῶσα περιφέρεια, ἀλλ' ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦτο εἶναι τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος ἀνε-

Ξαιρέτως. Τίνα δέ, ἄπειρα ἀληθῶς μέσα, ἀπαιτοῦνται πρὸς τοιαύτην ἐνέργειαν, εἶναι εὐνόητον εἰς πάντα, ὅστις ἀπλῶς τυγχάνει καλῆς πίστεως ἄνθρωπος. Ἐγὼ δὲ σήμερον εἰς τὰ εἰρημένα πρακτικὰ τῶν ἀπ' ἀρχῆς συμβουλίων τῆς Ἀρχαιο-λογικῆς Ἐταιρίας ἀναφερόμενος, εἰς τὰ ὅποια ὄλα ἀνεξαιρέτως τὰ γενικὰ ζητήματα, τὰ πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας ταύτης σχετιζόμενα, ἐκτενῶς καὶ λεπτομερῶς, κατὰ καιρούς, ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐξηγήθησαν, ἀπέχω νὰ ποιήσωμαι ἰδιαιτέραν τινά, καθόλου ἢ κατὰ μέρος περὶ αὐτῶν λόγον, θεωρῶν τὸ τοιοῦτον ὡς περιττὴν παλλιλογίαν. Ζητῶ δὲ μόνον τὴν ἄδειαν νὰ ἐπαναλάβω τὴν εὐχὴν ὑπὲρ τῆς δραστηρίας τῆς κυβερνήσεως ἐνεργείας πρὸς συγκέντρωσιν ἐν Ἀθήναις ὄλων τῶν ἀνὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα εὐρισκομένων ἀρχαιοτήτων ὅσαι μὴ συναπτόμεναι πρὸς τὸ ἔδαφος δύνανται νὰ θεωρηθῶσι χρήσιμοι πρὸς μελέτην καὶ διδασκαλίαν καὶ ἐπομένως πρὸς προαγωγὴν καὶ διχδοσιν παρ' ἡμῖν τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ἦδη ἀπόκειται εἰς ὑμᾶς, ἀξιότιμοι κύριοι, ἀφοῦ ἀκροασθῆτε τῶν ἐκθέσεων τοῦ κυρίου γραμματέως καὶ τοῦ κυρίου ταμίου ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου πεπραγμένων κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος, νὰ κρίνητε καὶ ἀποφασίσητε περὶ τῶν ἐφεξῆς πρακτέων. Ἄλλὰ πρὶν ἢ ἐπιτρέψω ἀλλεπαλλήλως τὸν λόγον εἰς τὰ δύο εἰρημένα μέλη τοῦ συμβουλίου, θεωρῶ, ὅτι ἔχω ἀπαραίτητον καθῆκον νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν δικαίαν ἐκτίμησιν ὑμῶν διὰ τὰς λίαν ἐργώδεις ὑπηρεσίας αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἀμφότεροι ἐξετέλεσαν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ μετὰ νοημοσύνης, αἵτινες εἰσὶν ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης πάντων ἡμῶν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς Στέφανος Α. Κουμανούδης ἀνέγνω ἔχθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσαν ὡς ἐξῆς·

ΚΥΡΙΟΙ,

Ὁ λόγος ὁ περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἄρχεται κ' ἐφέτος κατὰ τὰ εἰθισμένα ἀπὸ τῶν

ἀφορώντων εἰς τοὺς ἑταίρους τοὺς συγκροτοῦντας τὴν Ἑταιρίαν, οἵτινες καὶ ἂν δὲν εἶναι οἱ μόνοι παράγοντες τῶν χρημάτων δι' ὧν τελοῦνται τὰ ἀρχαιολογικὰ ἔργα, (διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι, λ. χ. τὸ ἀρχαιολογικὸν λαχεῖον, καὶ αἱ ἑκτακτοὶ τινῶν προσφοραί,) εἶναι ὅμως πάντοτε ὁ κύριος πυρὴν, περὶ ὃν πᾶν στοιχεῖον δυναμοποιὸν τῆς Ἑταιρίας προστίθεται, εἶναι τὰ συγκεκριμένα καὶ αἰσθητὰ πρόσωπα τὰ ἔχοντα τὸ ἀφηρημένον ὄνομα Ἑταιρίας.

Ἐνεγράφησαν λοιπὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς τὸ μητρώον τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπάρχουσι νέοι ἑταῖροι εἰκοσιῆξ. Τὸ νὰ ἐγγράφωται δ' ἐκάστοτε νέοι ἑταῖροι εἶναι σωτήριο· οὕτω διατηρεῖται ἀδιάκοπος ἡ τοῦ γένους διαδοχὴ, διότι οἱ γεραίτεροι ἢ ἐκλείπουσι φυσικῶς ἢ ἀποκάμνουσι συνεισφέροντες. Ἐκ τῶν εἰκοσιῆξ κάτοικοι μὲν τῆς πρωτεύουσας ἦσαν εἰκοσιτέσσαρες, δύο δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ τῶν ἑταίρων ἀριθμοῦ, ὅστις εἶναι μέγας ἀλλ' εἰς πολλὰ τῆς γῆς μέρη διεσπαρμένιος, καὶ διὰ τοῦτο ὄχι κατ' ἀκρίβειαν γνωστὸς ἡμῖν, ἀπέθανον ἐν τῷ ἔτει, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, τέσσαρες, ὧν εἰς καὶ ὁ χρηστὸς ἡμῶν συμπολίτης Μιχ. Καραμάνος, ὅστις ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑταιρίας διατελέσας ἑταῖρος συντρέχων χρηματικῶς κατέλιπεν αὐτῇ καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1865 διαθήκης του κληροδότημα πεντακοσίων δραχμῶν, τέταρτος αὐτὸς ἐν διαστήματι 45 ἐτῶν, ὅσα μέχρι τοῦδε ζῆ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν. Διεγράφησαν δὲ κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ἐκ τοῦ μητρώου τῆς Ἑταιρίας τέσσαρες τῶν λαβόντων δίπλωμα τακτικοῦ ἑταίρου, ὡς μὴ ἐκπληρώσαντες οὐδὲ ἅπαξ τὴν περὶ συνδρομῆς ὑπόσχεσίν των.

Συνδρομὴν δὲ κατέβαλον ἐντὸς τοῦ ἔτους ἑταῖροι ἐν ὄλῳ 161, καὶ δὴ 149 ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, 6 ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, 6 ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Πρὸς τούτοις συνέδραμον καὶ 12 σωματεῖα ἤτοι κοινά, 4 μὲν κοσμικά, 8 δὲ ἱεραὶ μοναί. Ἐκ τῶν κοσμικῶν ἔδωκεν, ὡς συνήθως, τὸ μέγιστον ποσὸν τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον δραχμὰς χιλίας, μετ' αὐτὸ δὲ ἔρχονται δῆμοι τρεῖς, ὁ Ἑρμοπολιτῶν Σύρου δρ. 200, ὁ Πειραιέων δρ. 100, ὁ Λεβαδέων δρ. 100. Ἐκ τῶν μονῶν ἑπτὰ εἶναι τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, μία τῆς Πελοποννήσου.

Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων ἑταίρων τε καὶ σωματείων

καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐκάστου συνδρομῆς θέλουσι κατὰ τὸ σύνθημα ἀναγραφῆ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἐνταῦθα δ' ἐξαιρετικῶς μνημονεύομεν τοὺς δόντας ἀπὸ 100 δραχμῶν καὶ ἀνωτέρω. Εἶναι ὁ ἐν Πετροπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκης, δὸς τὴν πρὸ ἐτῶν τακτικὴν συνδρομὴν του, δρ. 560, οἱ ἐνταῦθα Μιχ. Μελάς δρ. 280, Μενέλ. Νεγρεπόντες δρ. 100, ὁ Μηθύμνης ἀρχιερεὺς Νικηφόρος Γλυκᾶς δρ. 101,50, ὅστις καὶ ἄλλην δωρεὰν πᾶν φιλοτίμως ἐποίησατο τῇ Ἑταιρίᾳ.

Ἐκτακτον δὲ γενναίαν προσφορὰν προσήνεγκεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἡ Ἑλληνικὴ ἐν Λονδίῳ κοινότης διὰ τοῦ πρῶην πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγγλίᾳ Ἀλεξάνδρου Κοντοσταύλου, τοῦ προέδρου ἡμῶν, δρ. 16,582. Ὁ δὲ Νικόλ. Γ. Καραμάνος ἀνεψιὸς τοῦ προμνημονευθέντος κληροδότου, ἀφοῦ προθύμως κατέβαλε τὸ ρηθὲν κληροδότημα τοῦ θείου του, ἐδωρήσατο τῇ Ἑταιρίᾳ καὶ ἐξ ὀνόματος ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν του ὡς κληρονόμων τοῦ πατρός των Γ. Καραμάνου, χρηματίσαντος ταμίου τῆς Ἑταιρίας, τὰς 300 ἐκεῖνας δραχμάς, περὶ ὧν εἵπομεν πέρυσιν, ὅτι ἐδικαιοῦντο οἱ κληρονόμοι νὰ τὰς ἀπαιτήσωσι παρὰ τῆς Ἑταιρίας, ὡς προερχομένας ἐκ λάθους λογιστικοῦ τοῦ πατρός των.

Ὁ δὲ ἐν Λονδίῳ Ἀλέξ. Α. Ἰωνίδης προσήνεγκεν ἐκτάκτως δρ. 112 καὶ ὁ ἐν Πόρτ-Σάϊδ τῆς Αἰγύπτου Νικόλ. Σταμέλος ἐδωρήσατο τὴν ἀξίαν ἐνὸς κερδηθέντος ὑπ' αὐτοῦ κλήρου τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου, δρ. 68,24, καὶ ἡ Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως ὁμοίως τὴν ἀξίαν δύο τοιούτων, δρ. 136,48.

Ταῦτα μὲν οὕτως· ἐπὶ πόσον δὲ ἀνέβη τὸ ὄλον τοῦ ἔτους εἰσόδημα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας προσιόντων τόκων καὶ τῆς ἐκ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου καὶ εἰ τινος ἄλλης εἰσπράξεως, θέλετε ἀκούσει μετ' ὀλίγον παρὰ τοῦ ταμίου.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους διεξήγαγε τὸ Συμβούλιον τὰ ἐξῆς. Πρῶτον ἀνασκαφὰς εἰς ἕξ διάφορα μέρη, αἵτινες πᾶσαι ὑπῆρξαν εὐτυχεῖς, ἀναδειξασαι πολλὰ καὶ καλὰ ἀρχαῖα, κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα, προβιβάζοντα μεγάλως τὴν γνῶσιν τοῦ ἀρχαίου βίου.

Τούτων τῶν ἀνασκαφῶν ἡ πρώτη, ἥτις μᾶλλον ἀνακάθαρσις

ονομαστιά, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἐνταῦθα Ἀκροπόλεως, ἧς τὸ ἔδαφος ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου διανοεῖτο τὸ Συμβούλιον νὰ καθαρῖση καὶ ἐρευνησῆ τὰ μῆπω ἐρευνηθέντα μέρη αὐτῆς. Ἐπεχειρήθη τὸ ἔργον τῇ 15 Μαρτίου, ἐπιστατοῦντος τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Παναγ. Εὐστρατιάδου, τοῦ καὶ συμβούλου τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη.

Σημείωσις περὶ τοῦ ἔργου, ἐπιδοθεῖσα ἡμῖν ἀρτίως παρὰ τοῦ ἐπιστατοῦντος, λέγει· « Ἐκαθαρίσθη ἤδη τὸ κατὰ μεσημβρίαν τοῦ Παρθενῶνος μέρος, μετακινηθέντων τῶν αὐτοῦ κειμένων λίθων τοῦ ναοῦ μετὰ προσοχῆς καὶ ἀφαιρεθέντων τῶν νεωτέρων ρυπαρῶν χωμάτων καὶ οἰκοδομητικῶν ὑλῶν καὶ ἐρείπιων. Μετεβιβάσθη ἔπειτα ἡ ἐργασία εἰς τὸ κατ' ἀνατολὰς τοῦ Μουσείου μέρος τῆς ἀκροπόλεως, ὅθεν προέβη ἐφεξῆς ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ πρὸς βορρᾶν αὐτοῦ μέρος, τείνουσα μέχρι τοῦ βράχου, ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἀρχαίων τῶν ἐρριμένων ἐνταῦθα ἔκπαλαι καὶ ὑπαρχόντων ἐν τοῖς κατωτέροις στρώμασι τῶν χωμάτων. Καὶ συνελέχθησαν μὲν ἤδη ἐν τοῖς χώμασι πλεῖστα καὶ λίθινα καὶ πήλινα καὶ χαλκᾶ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς λείψανα καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς κεραμευτικῆς, ἐν οἷς καὶ ἀγαλμάτιον γυναικεῖον εὐμέγεθες, ἀλλ' ἔτι πλεῖονα εἶναι ἐλπὶς νὰ συλλεχθῶσι. Καὶ εἶναι μὲν ταῦτα σχεδὸν πάντα κολοβά καὶ τὰ πλεῖστα δύσμορφα, ἀλλ' οὐχ ἥττον σπουδῆς καὶ μελέτης ἄξια, ὡς μαρτυροῦντα τὴν τῆς τέχνης βαθμιαίαν πρόοδον ἐν Ἀθήναις. »

Ἐδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε δρ. 7221,17.

Δευτέρα καὶ τρίτη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν *Τανάγρα* καὶ *Θεσπιαῖς* τῆς Βοιωτίας, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου τῶν κατὰ τὴν στερεᾶν Ἑλλάδα ἀρχαιοτήτων Παναγ. Σταματάκη, οὗ τὴν ἔκθεσιν ἀναγινώσκομεν ἐνταῦθα κατ' ἐπιτομήν (1).

Τετάρτη ἀνασκαφὴ κατ' ἐξακολούθησιν ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐγένετο ἢ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν τῇ *Ἐπιδαυρίᾳ*, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου τῶν κατὰ τὰς νήσους ἀρχαιοτήτων

(1) Ἡ ὅλη ἔκθεσις ἐκρῖθη ὕστερον πρέπον νὰ δημοσιευθῇ ἐν τούτῳ τῷ τεύχει τῶν πρακτικῶν, καὶ παρεμπρός θελεῖ τὴν εὐρεῖ ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, μετὰ καὶ τοῦ προσήκοντος σχεδιογραφήματος.

Παναγ. Καββαδία. Ταύτης τῆς ἀνασκαφῆς τὰ πορίσματα ἐγνωρίσθησαν ἤδη εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος διὰ δημοσιεύσεων ἐν περιοδικῶς καὶ ἐφημερίσι τῆς πρωτεύουσας. Ἀναγινώσκομεν δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐπιτόμον σημείωσιν, ἐπιδοθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἐπιστατήσαντος (1).

Ἐδαπανήθησαν δρ. 3932,59.

Ὁ δὲ Α. Ζηνόπουλος μηχανικὸς πᾶν φιλοτίμως κατεσκεύασε τὸ δημοσιευόμενον σχέδιον τῶν τελευταίων ἀποκαλυφθέντων ἐρείπιων.

Πέμπτη ἀνασκαφὴ καὶ ἐπισκευὴ ὁμοῦ ἐγένετο ἐν τῇ *Κορινθίᾳ*. Ἐκεῖ παρὰ τὸν ποταμὸν Χιλιομοδίου κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῆς ἀμαξιτοῦ τῆς ἐκ παλαιᾶς Κορίνθου εἰς Καλαμάκιον ἀγούσης καὶ τῆς ἐκ νέας Κορίνθου εἰς Ἄργος, καὶ δὴ κατὰ τὴν θέσιν τὴν ὀνομαζομένην κοινῶς Μεγὰλη πόρτα, εἶχεν εὐρεθῆ τυχαίως τῷ 1881 κτιστὸς ἀψιδωτὸς τάφος, ἔχων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν δι' ἀμμοκονίας ἐπιπεχρισμένων τοίχων γραφὰς πολυχρῶμους ἱκανῶς σωζομένας. Καὶ πρῶτον μὲν, ὅπως δυστυχῶς ἐνόησε παρ' ἡμῖν συμβαίνει, οἱ ἐργάται τῆς κατασκευαζομένης τότε ἀμαξιτοῦ καὶ κτίσται ἄλλοι κτίζοντες παρακείμενον ὑδρόμυλον κατέστρεψαν ἐκτὸς ὀλίγων μερῶν τὰς τρεῖς ἐκ τῶν τεσσάρων πλευρῶν τοῦ τάφου. Πεμφθεὶς δ' ὕστερον τέλη Φεβρουαρίου ὁ ἔφορος Π. Σταματάκης πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ κτίσματος, ἀνηρέυνησε διὰ σκαφῆς τὰ διασωθέντα αὐτοῦ μέρη, εὗρεν ἐν τῷ ἐδάφει αὐτοῦ λείψανα λαρνάκων σαρκοφάγων, ἐξ οὗ συνεπέραναν, ὅτι πρόπαλαι εἶχε συληθῆ ὁ τάφος καὶ ἀνήνεγκεν εἰς τὸ Συμβούλιον ἐν ἐκθέσει λεπτομερεῖ τὰς παρατηρήσεις του περὶ τῶν γραφῶν μετὰ καὶ προχείρου σχεδίου τοῦ κτίσματος, ἐπειπὼν καὶ τοῦτο, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς πέριξ καὶ ἐτέρων ὁμοίων τάφων ἐρείπια, ὧν τινα ἔδει νὰ ἐρευνηθῶσι. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας ἐκόμισε καὶ τινα δείγματα τοῦ κεχρωματισμένου ἐπιχρίσματος καὶ ἀπεικάσματα μορφῶν τινῶν, εἰλημμένα δι' ἐπιθέσεως διαφανοῦς χάρτου, ἰδίχ δὲ τῆς μορφῆς πρεσβύτου ἱσταμένου ὀρθοῦ ἐν σχήματι πενθοῦντος. Ἐκ τῆς ἀξιολογότητος τούτων τῶν ἀπεικασμάτων παρεκί-

(1) Ὁ ἀναγνώστης θέλει εὐρεῖ ὀλόκληρον καὶ ταύτην τὴν ἐκθεσιν παρεμπρὸς ἐν τούτῳ τῷ τεύχει μετὰ καὶ τοῦ προσήκοντος σχεδιογραφήματος.

νήθη τὸ Συμβούλιον νὰ πέμψη εὐθὺς κατόπιν τὸν Δ. Φίλιον (ἄτε τοῦ Σταματάκη μεταβάντος ἀλλαχοῦ) ἵνα ἐπὶ πλέον ἐξετάσῃ καὶ ἀσφαλίσῃ διὰ περιοικοδομήσεως τὸ κτίσμα, ἀμα δὲ παρεκάλεσε καὶ τὸν δόκιμον παρ' ἡμῖν ζωγράφον Νικηφ. Λύτραν, ἵνα ἀπελθὼν ἐκεῖ ἴδῃ, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαίρεθῇ τὸ ἔχον τὰς γραφὰς κονίαμα καὶ κομισθῇ εἰς Ἀθήνας, ἢ, ἂν τοῦτο ἀδύνατον, ἀπεικονίσῃ τὸ ὅλον πιστῶς διὰ χρωμάτων ὡς ὁμοιοτάτων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκ τοῦ τοίχου ἐξαίρεσις ἐφάνη ἀδύνατος, ἄνευ βλαβῶν σημαντικῶν τῆς λίαν ἐκτεταμένης ζωγραφίας, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Λύτρα ἐπὶ ὀθόνης ἢ ἀπεικόνισις ἰσομεγέθους τῷ πρωτοτύπῳ καὶ παριστῶσα τὰ μὲν σαφῆ καὶ ἄρτια, τὰ δὲ ἀμυδρὰ ἢ κολοβὰ, ὅπως ἐσώζοντο, καὶ κομισθεῖσα εἰς Ἀθήνας ἐξετάθη ἐπὶ πλαισίου ξυλίνου καὶ ἰδρῦθη προσωρινῶς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ. Εἶναι δὲ ὕψους μὲν 2, 92, πλάτους δὲ 3, 52, τὸ πρῶτον καὶ μόνον ἕως τώρα δεῖγμα τοιαύτης τῶν ἀρχαίων ζωγραφίας ἐν Ἑλλάδι· διότι ὅσα ἄλλα λείψανα γραφῶν ἐντοιχίων περιῆλθον μέχρις ἡμῶν καὶ ὑπὸ διαφόρων περιηγητῶν ἱστορήθησαν, ἐν Αἰγίνῃ λ. χ. καὶ εἴπου ἄλλοι, ἢ εὐρέθησαν ἐν κακῇ καταστάσει καὶ ὕστερον ἔτι πλέον ἢ καὶ ὀλοτελῶς ἐφθάρησαν, ἢ ἦσαν μικρὰ τινα καὶ ὄλως ἀσήμαντα.

Περὶ τῶν γραφῶν τοῦ Κορινθιακοῦ τούτου τάφου δὲν δυνάμεθα νὰ διαλάβωμεν ἐπακριβῶς, διότι πρὸς τοῦτο μακρὰ προαπαιτεῖται ἔρευνα, ὁποῖαν δὲν ἠὲν καίρησάμεν νὰ ποιήσωμεν. Εἰς τέσσαρας ἐπαλλήλους χώρας ἤτοι ζώνας ὀριζοντίους διαιρεῖται ἡ ἐζωγραφημένη τοῦ τοίχου ἐπιφάνεια, ἐξ ὧν ἡ μὲν κατωτάτη ἔχει κανοῦν ἐνέχον ὀπώρας καὶ ἄνθη, ἔτι δὲ ὀρώνται καὶ δύο πτηνὰ καὶ σωρὸς ἄλλος ὀπωρῶν διαφόρων, ἐνθυμιζῶν ἡμῖν τὴν γραφίδα τῶν Ὀλλανδῶν Seghers, Huysum καὶ ἄλλων, ἡ δὲ δευτέρα πρὸς τὰ ἄνω ἔχει μορφὰς ἀνθρώπων μοναχὰς ἤτοι μονὰς μεταξὺ νυμφῶν ἢ κογχῶν (niches), ἱσταμένας ὀρθὰς ἐν ἀποστήμασι συμμετρικαίς, ἡ δὲ τρίτη χώρα, ἡ καὶ περιεργοτάτη πασῶν, ἀλλὰ καὶ λίαν δυσεῖκαστος, ἔχει πολλὰς (περὶ τὰς 10 ἢ 13) μορφὰς ἀνθρώπων τῶν μὲν εἰς διαφόρους θέσεις καὶ οἷον περὶ τράπεζάν τινα ἐπιμήκη ἐπὶ κλίνης ἀνακειμένων καὶ καθημένων, τῶν δὲ ἐνθεν καὶ ἐνθεν κατὰ τὰ δύο ἄκρα τῆς τραπέζης ἄλλως διατεθειμένων μετὰ καὶ σκευῶν τινῶν· ἡ δὲ τετάρτη χώρα ἡ ἀνωτάτη, οὕσα εἰς τετρά-

γωνα διηρημένη διὰ καθέτων γραμμῶν, ἔχει γραφὴν σταφυλῶν ἀνηρητημένων. Ταῦτα περίπου ἔχει ἡ ἀρκτική πλευρά, μικρὸν δέ τι μέρος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς διασωθὲν ἔχει προτομὴν νεανικὴν ἐπὶ στήλης Ἑρμοειδοῦς· καὶ ὑποκάτω ἐν ἄλλῳ ἐδάφει δενδρύλιον γεγραμμένον.

Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς εἰκόνης· ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ αὕτη ἀντεγράφετο ὑπὸ τοῦ ζωγράφου καὶ ἐβδομάδας τινὰς ὕστερον, ὁ Δ. Φίλιος ἐξήτασε τό τε κτίσμα ἐπὶ πλέον, καὶ τὰ περίξ δέ, ἔνθα ὁμοία ἄλλα κτίσματα ἐν ἐρειπίοις κεῖνται περὶ τὰ 30, ὡς ἔγραφεν ἡμῖν, ἀλλ' ἐν οὐδενὶ εὔρε σφζομένης τοιχογραφίας, εἰ μὴ που γραμμὰς μόνας κεχρωματισμένας, δηλούσας τὴν εἰς χώρας διαίρεσιν· ἀνέσκαψε δὲ καὶ τάφους ἀλλοίους, τοῦ κοινοτέρου δηλ. εἶδους, ἐν τῇ θέσει τοῦ Ἴσθμοῦ τῇ καλουμένη «Κυρᾶς Βρύση» ὡς καὶ ἐν ἄλλῃ καλουμένη «Κοράκου βρύση» ἐξ ὧν καὶ κτερίσματά τινα ἐκόμισεν εἰς Ἀθήνας, ἐν οἷς καὶ μία λήκυθος τῶν λευκῶν, ὁποῖαι αἱ Ἀττικαί. Ἐπὶ τέλους περιφκοδόμησε καὶ ἠσφάλισε τὸν κτιστὸν τάφον δι' ἀψίδος. Περὶ πάσης δὲ τῆς ἐργασίας του ὑπέβαλεν εἰς τὸ Συμβούλιον ἐκθέσεις ἐχούσας πολλὰς λεπτομερείας.

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ὄλον ἔργον δραχ. 3869, 15. Θεωροῦμεν δέ, ὅχι ὑπερβολικὸν τὸ ποσὸν ἀπέναντι τοῦ ἐπιτευχθέντος αποτελέσματος, τοῦ ὅτι δηλ. περιεσώθη τὸ κτίσμα καὶ ἀπεικονίσθη ἡ ζωγραφία του. Ἄν ἡ εὔρεσις αὐτοῦ ἐγένετο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ νέου ἡμῶν Ἑλληνικοῦ κράτους, ὅτε τὰ πάντα παρ' ἡμῖν ἦσαν ἀσθενῆ ἢ ἀνοργάνωτα, ἀναμφιβόλως ἤθελεν ἀφανισθῆ, χωρὶς ἡ ἱστορία τῆς καλλιτεχνίας νὰ καρπωθῆ τι. Ἄς συγχαρῶμεν λοιπὸν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπὶ ποσὸν προωδευμένη ἐποχῇ καὶ ἄς ἐλπίζωμεν κρείττονας ἐνεργείας τῶν μεθ' ἡμᾶς ἐν τοῖς τοιοῦτοις.

Ἐκτὴ ἀνασκαφὴ μεγάλη ἐπεχειρήθη ἐπιστατοῦντος τοῦ αὐτοῦ Δ. Φιλίου τῇ 6'. τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἢ ἐν Ἑλευσίνι, ἔργον, ἐφ' ὃ ἀπὸ πολλοῦ ἡ Ἑταιρία παρεσκευάζετο, τὰ δὲ πλειόνων ἐτῶν Συμβούλια αὐτῆς ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τῆς Κυβερνήσεως προσεπάθουν νὰ ἐλευθερώσωσι πρῶτον τὸν χώρον, ἐφ' οὗ ἔμελλον νὰ ἐργασθῶσι δεόντως οἱ σκαφεῖς. Ὡς ἐκ προτέρων λογοδοσιῶν ἠξέεύτετε, ἐσκοπεύετο ἡ ἐξαγορὰ καὶ καθαίρεσις πολλῶν οἰκιῶν

κειμένων ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς Δήμητρος, ὡς καὶ ἡ μετὰ τῆς αὐτόθι ἐκκλησίας. Τὰ Συμβούλια δὲ τῆς Ἑταιρίας, ἵνα διευκολύνωσι τοῦτο, προκατέβαλλον ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου τὸ τίμημα εἰς τοὺς ἐξοικιζομένους ιδιώτας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1877. Τὸ δὲ παρελθὸν θέρος, ἂν καὶ ἀκόμη ἔμενόν τινες οἰκίαι ἀνεξαγόραστοι διὰ τὴν δυστροπίαν τινῶν ἰδιοκτητῶν ἢ διὰ τὸ ὅτι αὐταὶ ἦσαν ἐπίδικοι, ἄλλαι δὲ καὶ ἐξαγορασθεῖσαι δὲν εἶχον καθαιρεθῆ διὰ διάφορα αἴτια, ἂν καὶ ζητημάτιά τινα ἄλλα προκαταρκτικὰ, ἀναγόμενα εἰς τὴν μεθοδικωτέραν τῆς μελετωμένης ἀνασκαφῆς πορείαν, δὲν εἶχον ἐντελῶς λυθῆ, ὅμως τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν ὄχι καλὸν τὴν περαιτέρω ἀναβολὴν τῆς ἐναρξέως τῆς ἀνασκαφῆς καὶ ἐπροτίμησε νὰ ἔχῃ μᾶλλον δυσχερείας τινὰς ἐν τῇ τοῦ ἔργου διεξαγωγῇ, παρὰ περιμένον τὴν τελείαν ἄρσιν πάντων τῶν κωλυμάτων νὰ βλέπῃ τοὺς μῆνας καὶ τὰ ἔτη παρερχόμενα μὲ κίνδυνον καὶ τοῦ νὰ ἐγκαταλειφθῆ ἡ ὅλη ἐπιχείρησις, ὅπερ δὲν ἦτο ὅλως ἀπίθανον, ὡς ἔχουσι τὰ παρ' ἡμῖν. Οὕτω λοιπὸν ἀπεφασίσθη ἡ ἐναρξίς τοῦ ἔργου, ἵνα καὶ πάλιν δοκιμασθῆ καὶ ἐνδειχθῆ ἡ ἀλήθεια τῆς ἀρχαίας ρήσεως· ἀρχὴ δέ τοι ἡμισυ παντός.

Κατὰ γνώμην δὲ ὁμόθυμον τοῦ Συμβουλίου, σχηματισθεῖσαν ἐκ λόγων σπουδαίων, αἱ σκαπάναι τῶν σκαφέων κατηνέχθησαν πρῶτον ὄχι ἐκεῖ τοῦ ἐδάφους, ἐνθα τις ἀπλῶς οὕτω θεωρῶν τὰ πράγματα θὰ ἐνόμιζε πρέπον, ἐν τῇ θέσει δηλ. τοῦ πολυμαρμάρου σωροῦ τῶν διπλῶν προπυλαίων τοῦ ἱεροῦ περιβόλου, ἵνα οὕτω καλῶς ἡ ἐργασία ἀρχομένη ἀπὸ τῶν ἐν χθαμαλῷ τόπῳ δῆλων ἐρειπίων καὶ δηλότερα αὐτὰ καθιστᾶσα προχωρήσῃ ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω κείμενα ἄδηλα, ἀλλὰ ἐκρίθη δέον Ὀμηρικῶς νὰ χωρήσωμεν, ἐμβάλλοντες εἰς μέσα τὰ πράγματα, εἰς αὐτὸ δηλ. τὸ τελεστήριον ἢ μέγαρον τῆς θεᾶς, τὸ τόσον ἀτελῶς πρὸ ἐνὸς περιπόου αἰῶνος ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐξ Ἑλλάδος *Dilettanti* ἐρευνηθὲν καὶ ὕστερον πάλιν ὀλοτελῶς ἐπικαλυφθὲν· τὰ δὲ προπύλαια τοῦ περιβόλου, τὰ πρὸ εἰκοσαετίας ὅπως οὖν πλείοτερον ἐρευνηθέντα ὑπὸ Γάλλων καὶ νῦν ὄντα ἱκανῶς ἐμφανῆ, ἠδύναντο νὰ περιμεινῶσιν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀκόμη τὴν τελείαν αὐτῶν ἀνακάθαρσιν. Καὶ δὲν μετενόησε τὸ Συμβούλιον ἐπὶ τῇ ἀποφάσει

του ταύτη. Ἦδη πολλὰ ἐντὸς ἐπτὰ μῆνῶν καὶ σπουδαῖα καὶ ἀπροσδόκητα ἐνεφανίσθησαν πράγματα ἐκ τῆς οὕτω ἐνηργμένης ἀνασκαφῆς, ἐξ ὧν οὐκ ὀλίγα τινὰ καὶ ἐγνωρίσθησαν εἰς τὸ κοινὸν διὰ δημοσιεύσεων ἐν περιοδικοῖς καὶ ἄλλα θέλουσι προσεχῶς γνωρισθῆ, μετὰ καὶ σχεδίου τῶν ἀνεσκαμμένων τόπων ὅπερ παραγγελθὲν ἤδη κατασκευάζεται (1). Ἡ ὅλη δαπάνη ἀνέβη εἰς δραχ. 19,832 : 21.

Τοσαῦτα μὲν περὶ ἀνασκαφῶν. Ἐπισκευὴν δὲ τινα ἀρχαίου κτίσματος κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἄλλην παρὰ τὴν τοῦ Κορινθιακοῦ τάφου, περὶ ἧς εἵπομεν, δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν. Μόνον αὐλόγυροι τινὲς τῆς ἐνταῦθα Ἀττάλου στοᾶς, βλαπτόμενοι ἐκάστοτε παρὰ τῶν περικτιόνων καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πᾶν σχεδὸν ἔτος ἐπεσκευαζόμενοι, ἐπεσκευάσθησαν κ' ἐφέτος διὰ δαπάνης δρ. 400 : 30.

Ἐτερος δὲ αὐλόγυρος μέγας, ὁ τῆς ἀνασκαφῆς τῆς περὶ τὸ Δίπυλον καὶ τὴν νεκρόπολιν τοῦ ἕξω Κεραμεικοῦ, εἰς ὃν πέρυσιν ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰς 3 χιλ. δρ. δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν του, νὰ καθιστᾷ δηλ. τὸν ἐντὸς χῶρον ἀπρόσβατον εἰς τοὺς ἀναγωγούς καὶ καθάριον, δι' οὓς λόγους εἵπομεν πέρυσιν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ, διηγηθέντες πιστῶς καὶ ἱστορικῶς, πῶς ἡ Ἐταιρία δὲν ἐβοηθήθη ἀπὸ ἐτῶν ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ὡς ἔδει, ἵνα ἡ ἀσχημοσύνη τῶν τόπων ἐκείνων ἐκλείψῃ καὶ ὁ περίξ ἀήρ μὴ μολύνῃται πρὸς βλάβην τῆς υἱείας τῆς πόλεως. Τὰ Συμβούλια τῆς Ἐταιρίας οὐδέποτε ἦσαν ἀναισθητα πρὸς τὸ ὑφεστῶς κακὸν καὶ πρὸς τὰς μομφὰς τὰς πολλάκις ὑπὸ τῆς δημοσιογραφίας ἐξενεχθείσας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ πεισθῇ τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης, ὅτι ἄνευ τῆς νομίμου ἀρωγῆς τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν οὐδὲν θέλει κατορθῶσει ἡ Ἐταιρία διὰ μόνων τῶν χρημάτων της. Ἡ δὲ ἀρωγὴ αὕτη, τόσα ἔτη ἐπιζητουμένη ἐγγράφως τε καὶ προφορικῶς παρ' ὧν δεῖ, δὲν ἔρχεται.

Ἀγοραὶ δὲ ἐνταῦθα ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν τῆς Ἐταιρίας συλλογῶν ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, πολὺ δὲ πλείονες ἢ ἄλλοτε, δαπανηθέντος ποσοῦ δραχμῶν 19,286 : 80. Μόνον ἅπαξ ἐν ἔτει

(1) Ἴδε παρεμπρὸς τὴν ὅλην ἐκθεσιν τοῦ ἐπιστατήσαντος, ὡς καὶ τὸ σχέδιον.

1876 είχε δοθῆ διὰ ἀρχαῖα ποσὸν πλησιάζον τὸ ἐφετεινόν, δραχμαὶ 15,563.

Περὶ τῆς ποιότητος τῶν ἀγορασθέντων δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκταθῶμεν. Ἄς ἐκτιμηθῶσι κατὰ τὴν ἀξίαν των παρὰ τῶν μελλόντων νὰ ἴδωσιν αὐτὰ καὶ μελετήσωσι. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τινὰ σπάνια, ἴσως καὶ κἀνὲν μοναδικόν.

Δωρεαὶ δὲ ἀρχαίων εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐγένοντο τὸ ἔτος τοῦτο μέτραι κατὰ τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν. Τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ὅταν τυπωθῆ. Ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώραζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτεύουσας. Ἄλλὰ δωρεὰς ἀξίας πολλοῦ λόγου ἔχομεν τὴν πεποιθήσιν, καθὼς καὶ ἄλλοτε πρὸς ὑμᾶς διὰ πλειόνων εἴπομεν, ὅτι τότε θὰ λάβωμεν, ὅταν καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἑταιρίας αἱ συλλογαὶ ἐν οἰκοδομαῖς συντετελεσμέναις διαταχθῶσιν εὐπρεπῶς. Πρὸ τούτου οἱ ἔχοντες ἀρχαῖα συμπολιταὶ θὰ προτιμῶσι νὰ τὰ φυλάττωσιν ἐν ταῖς ἰδίαις αὐτῶν οἰκίαις. Ἄλλ' ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ ἐξαιρέσεις, ὅτε ἰδιαιτέραι περιστάσεις παρῆκοντι νὰ δεικνύωσιν ἤδη ἀπὸ τοῦδε τὴν ἐλευθέριον διάθεσιν των πρὸς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος. Ὅλη συλλογὴ βαρύτιμος Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων ὅτι προπέρυσιν ἐδώρηθη τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει παρὰ τοῦ ὁμογενοῦς Ἰωάννου Δημητρίου τοῦ ἐκ Λήμνου, πάντες γινώσκετε, ὡς καὶ ὅτι αὕτη παραληφθεῖσα παρὰ τῆς Ἑταιρίας διευθετήθη ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Μετσοβείου πολυτεχειοῦ. Ἀγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ γενναῖος δωρητὴς συμπληρῶν τὸ δῶρόν του ἐπεμψε τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ἑπτὰ ἐτικιθῶτια πλήρη ἀρχαιοτήτων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἅπερ ὡσαύτως παρεδόθησαν τῇ Ἑταιρίᾳ, ἀλλὰ δὲν ἀνοίχθησαν ἀκόμη, ἀπαιτήσαντος τοῦ δωρητοῦ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀνοίξεως, ἕως οὗ εὐκολυνθῆ νὰ πέμψῃ καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ Πολυτεχειῷ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας καὶ ἰδίως περὶ τῶν δύο ἐτι προσληφθεισῶν αἰθουσῶν καὶ περὶ διασκευῆς αὐτῶν καὶ ἐπιπλώσεως, ἵνα καταστῶσι πρόσφοροι εἰς ὑποδοχὴν τῶν ἐκ τοῦ Βαρβακείου μετακομισθέντων ἀρχαίων, ἐρρήθησαν ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ τοῦ Συμβουλίου ἱκανά, ὅτε καὶ

ἠλπίζετο, ὅτι ἐντὸς τριῶν μηνῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνοιχθῶσιν εἰς τὸ κοινὸν αἱ δύο αἰθουσαι, ἀλλ' αἱ ἐργασίαι αἱ πολλαὶ καὶ ποικίλαι ἰδοῦ ἀπήτησαν ἄλλους ἐννέα μῆνας, καὶ μόλις σήμερον δυνάμεθα νὰ ἀγγείλωμεν, ὅτι κατὰ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς μηνὸς θέλει ἀνοιχθῆ ἡ μία τῶν αἰθουσῶν τούτων, ἡ δὲ ἄλλη ὑστερώτερα, εἰ καὶ πάντα τὰ ἐπιπλά κ' ἐκείνης ἤδη κατεσκευάσθησαν. Τὴν ὅλην δὲ ἐπιστάσιαν τῶν ἔργων τῆς διατάξεως εἶχεν ἐφ' ἑαυτοῦ ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ τῆς Ἐταιρίας Μουσείου Ἄθαν. Σ. Κουμανούδης, προστεθέντος ἔτι καὶ ἐνὸς τρίτου κλητῆρος πρὸς τοῖς δυσὶν ὑπάρχουσι, τοῖς λίαν ἀπασχολημένοις ἐν ταῖς ἐτέραις αἰθούσαις, αἱ ὁποῖαι ἠνοίγοντο εἰς τὸ κοινὸν καθ' ἑκάστην. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὰ διάφορα Μουσειακὰ ἔργα δρ. 28,303: 85. Ἐκ τούτων αἱ 1451 ἐδόθησαν ἰδίως διὰ συγκολλήσεις ἀρχαίων. Ὁ αὐτὸς ἐπιμελητὴς συνέτασεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα καὶ τὸν κατάλογον τῶν εἰσρεόντων πάντοθεν ἀρχαίων τῆς Ἐταιρίας (1). Ἐφθάσαμεν δὲ ἐν αὐτῷ τὸν γενικὸν ἀριθμὸν 13,273 (2). Πέρυσιν ὁ ἀριθμὸς ἦτο 12,569.— Ἡνοίγετο δὲ τὸ Μοῦσεῖον διὰ τε τοὺς ἐταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης καθ' ἑκάστην, πλὴν τῆς Κυριακῆς, καὶ τὸ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων εἰσπραχθὲν ἐφέτος ποσὸν ἀνέβη εἰς δρ. 1639. Ἄλλα, δὲ 20 δραχμαὶ εἰσπράχθησαν ἐκ πωλήσεως καταλόγου

(1) Τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἐταιρίας, ἃ καταγράφονται εἰς τὸν κατάλογον τούτον, εἶναι ἀποτεθειμένα ἐν διαφόροις τόποις, τὰ μὲν πλεῖστα ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ Βαρθακειοῦ καὶ ἐν τῷ Μετσοβείῳ πολυτεχνείῳ (πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ Αἰγυπτιακῶν, Μυκηναίων, Ναυπλιακῶν, Σπαταίων καὶ Ἀχαρνικῶν, ἃ εἰς ἰδίους καταλόγους καταγράφονται) καὶ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ, ὅχι ὀλίγα δὲ ἐν ταῖς περιοχαῖς τοῦ λεγομένου Βουλευτηρίου, τῆς Ἀττάλου στοᾶς, τῶν Γιγάντων, τοῦ Κατηφόρη, ἔτι ἐν τοῖς ὑπαίθροις τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου, τῆς ἔξω τοῦ Διπύλου νεκροπόλεως, τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου, τοῦ Ἀσκληπείου, τέλος ἐν αὐτῇ τῇ Ἀκροπόλει παρὰ τῷ τῶν ἀπομάχων φυλακείῳ καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐκεῖ πλησίον οἰκίσκῳ, διασκευασθέντι εἰς προσωρινὸν Μοῦσεῖον.

(2) Σύγκεται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν· λιθίνων 3821, χαλκῶν 972, (ἐξ ὧν 100 σταθμὰ), σιδηρῶν 48, μολυβδίνων 2140, (ἐξ ὧν 1149 σάμβλα καὶ 355 σταθμὰ), ἀργυρῶν 56, χρυσῶν 187, ὄστεινων 95, θαλίων 244, διαφόρων ὕλων 295, πηλίνων ἀγγείων 2799, πηλ. μορφῶν 1287, πηλ. μητροῶν ἢ τύπων 146, πηλ. λύχνων 544, πηλ. σκευῶν 261, πηλ. θραυσμάτων 247, πηλ. πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν 102, πηλ. φακοειδῶν καὶ ἀρτοειδῶν 28, πηλ. λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστέον δέ, ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνε-

τῶν Μυκηναίων ἀρχαίων, ὃν ὑπὸ τοῦ δ^ος Ἑρ. Σχλίεμαν συν-
ταχθέντα Γαλλιστὶ καὶ τυπωθέντα εἰς τρισχίλια σώματα παρα-
πίγραφοι (ἐκ Ρόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφώνος καὶ ἄλλων τόπων)
συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τῆς 10 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Α. Du-
mont ἐν τῷ βιβλίῳ Inscriptions céramiques de Grèce, Paris, 1871.

Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς·

Χρυσᾶ.

Ἑλληνικὸν (ἐξ ἠλέκτρου)	1
Ῥωμαϊκὰ (ὧν τὸ ἐν νομισματοσίμῳ)	3
Βυζαντινά	249
Βενετικά	5
Κουφικὸν καὶ Περσικὸν	2
	<hr/>
	260

Ἀργυρᾶ.

Ἑλληνικά	570
Ῥωμαϊκὰ (ἐν οἷς καὶ ἐκ κράματος billon)	240
Παρθικῶν βασιλείων	167
Βυζαντινῶν, μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων	107
	<hr/>
	1084

Ἐκ κράματος rotin.

Numi Alexandrini	509
----------------------------	-----

Κίθδηλα νεώτερα.

Ἀργυρᾶ	12
Χαλκᾶ	12
	<hr/>
	24

Ἄλλα δὲ χαλκᾶ ἔτι ὑπάρχουσιν διαφόρων ἐθνῶν καὶ ἐποχῶν. ἀνατάκτα ὑπὲρ
τῆς 20 χιλιάδας, ὧν τὰ πλεῖστα ἐντελῶς ἄχρηστα ὡς ἐφαρμένα.

Ἔτι σημειῶμεν, ὅτι τῶν πηλίνων τῆς Ἑταιρίας ἀγγείων ὑπάρχει Γαλλιστὶ ἐκ-
δομένος κατάλογος ὑπὸ Μ. Collignon, τυπωθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1878, τῶν
δὲ πηλίνων μορφῶν ὡσαύτως Γαλλιστὶ ὑπὸ J. Martha, ἐν Παρισίοις, 1880. Ἐν
δὲ τῷ πέρυσιν ἐκδοθέντι βιβλίῳ τοῦ L. v. Sybel τῷ ἐπιγραφομένῳ Katalog der
Sculpturen zu Athen, Marburg, 1881, εἶδομεν ὅτι καὶ τὰ τῆς Ἑταιρίας
λίθινα γλυπτὰ περιεγράφησαν σχεδὸν πάντα. Ἀναφέρομεν καὶ τὸν ἑξῆς ἐπίτομον
κατάλογον τῶν Ἀθηνῶν Μουσείων· Die Museen Athens, von Dr A. Milch-
höfer. Athen, Karl Wilberg, 1881. Ἄς εὐχρηθῶμεν δὲ καὶ Ἑλληνικοῦ κατα-
λόγου ἐκδοσιν.

λαβούσα δῶρον ἡ Κυβέρνησις ἔπεμψεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἵνα πωλῆται πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου αὐτῆς.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠύξησε τὸ ἔτος τοῦτο πλειότερον παρὰ ἄλλοτε, καὶ ἐκ δωρεῶν μὲν, ἀλλὰ μάλιστα διότι κατ' εὐκαιρίαν τινὰ ἐκ παλαιοπωλικοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἐργαστηρίου ἡγοράσθησαν ὄχι ὀλίγα περιηγητικὰ καὶ μουσειογραφικὰ βιβλία εἰς Γαλλικὴν, Γερμανικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὧν τινὰ καὶ βαρύτιμα διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς εἰκονογραφίας καὶ σχέδια τόπων καὶ κτισμάτων, δοθέντος ποσοῦ δραχ. 2440: 85 διὰ 46 τόμους (ἐν οἷς καὶ τὰ δετικά). Ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πρέπον ν' ἀρχίσῃ ἡ Ἑταιρία νὰ συνειθίζῃ εἰς δαπάνας ὄχι γλίσχρας ὑπὲρ κτήσεως βιβλίων ἀρχαιολογικῶν, διότι ἐν πρωτεύουσῃ πόλει, οἷα αἱ νῦν Ἀθῆναι, ἔνθα καὶ ὁμογενεῖς καὶ ἀλλογενεῖς λόγιοι πολλοὶ διαρκῶς διαβιοῦσιν ἢ διέρχονται ἐπὶ βραχὺ διατρίβοντες, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς πολλὰς αὐτῶν χρείας μία ἢ δύο δημόσιαι βιβλιοθήκαι, ἡ Ἐθνικὴ σὺν τῇ τῆς Βουλῆς, αἵτινες οὐδ' αὐταὶ εἶναι ὅσον ἤθελέ τις ἐπιθυμήσει, πλούσιαι. Ἀλλὰ καὶ πλουσιώταται ἂν ἦσαν, πολλὰκις συμβαίνει τὸ βιβλίον οὐ ἔχει τις μεγίστην χρεῖαν ἐν ρητῇ τινι ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, νὰ μὴ εὐρίσκειται πρόχειρον· τότε ἀσπάσιον ἐπικούρημα γίνεται τρίτη τις ἢ καὶ τετάρτη βιβλιοθήκη, προσιτῆ εἰς τοὺς χρῆζοντας. Αἱ δὲ Ἀθῆναι, τὸ τῆς Ἑλλάδος Μουσεῖον, κατὰ τὸ δοθὲν αὐταῖς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὄνομα, νὰ φιλοτιμῶνται πρέπει καὶ ἐν τῇ νέᾳ αὐτῶν ἀναβιώσει ὡς ἐστία φωτὸς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀνατολήν, νὰ μὴ ὑστερῶσι πολὺ τῆς ἀρχαίας των δόξης. Εἰρήσθω δ' ἐνταῦθα χάριν ἱστορίας, ὅτι ἡ Ἑταιρία ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 πρώτης συστάσεώς της μέχρι τοῦ 1858 οὐδὲ ἐν βιβλίον ἠγόρασε· τὸσον τὰ ἡμέτερα τότε ἦσαν ἀσθενῆ· ἀλλὰ μόνον ὅσα τῇ ἐχαρίζοντο ἐλάμβανε, ὀλιγοστά βέβαια κ' ἐκεῖνα καὶ οὐδὲ πάντα ὕλης ἀρχαιολογικῆς· πρῶτον δ' ἐν ἔτει 1859 εἰδαπῆνυσε ποσόν τι δι' ἀγορὰν τοῦ Συντάγματος τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Βοικχίου καὶ ἔκτοτε μετὰ δειλίας μὲν ὡς εἰκὸς καὶ φειδοῦς, συστηματικῶς δὲ, εἰς ἀρχαιολογικῶν βιβλίων ἀγορὰς προέβαινε καθ' ἕκαστον ἔτος, νῦν δὲ ἐχώρησεν ὀλίγον γενναιότερον.

Τὰ δὲ δωρηθέντα καθ' ὅλον τὸ ἔτος βιβλία καὶ φυλλάδια εἶναι

18. Πίναξ αὐτῶν ὡς καὶ τῶν ἀγορασθέντων θέλει προσαρτηθῆ ταύτῃ τῇ ἐκθέσει, ὅταν τυπωθῆ. Προέχουσι δὲ ἐν τοῖς δωρηθεῖσιν, ὡς συνήθως, τὰ πεμφθέντα παρὰ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ῥωσικῆς καὶ τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἔστω δὲ γνωστὸν εἰς τοὺς ἐταίρους, ὅτι πάντων τῶν βιβλίων τῆς Ἑταιρίας ὑπάρχει κατὰλογος ἐν δελτίοις.

Παρελήφθησαν δὲ ἐν τῷ ἔτει τούτῳ παρὰ τοῦ γλύπτου Λαζ. Φυτάλη ἐξειργασμένα αἱ μαρμαρίναι προτομαὶ τῶν προέδρων τῆς Ἑταιρίας Ἰακώβου Ρίζου καὶ Φιλίππου Ἰωάννου καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ δωματίῳ ὅπου ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ.

Ἐπὲρ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους πολλῶν ἀρχαιοτήτων, αἱ ὁποῖαι ὅσον εἶναι ἐπιθυμητὸν δὲν ἐφορεύονται, (διότι οἱ τρεῖς μόνοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑπάρχοντες διωρισμένοι ἔφοροι δὲν ἐπαρκοῦσιν) τὰ Συμβούλια τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν μεριμνῶσι μὲν καὶ θέλουσι νὰ πράττωσιν ὅτι συντελεστικὸν πρὸς τὴν αὐτῶν συντήρησιν, δυσκολεύονται δὲ πολὺ διὰ τὴν σπάνιν τοῦ χρειώδους προσωπικοῦ καὶ τῶν χρηματικῶν μέσων. Ὅμως δὲ τὸ δυνατὸν ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ ἔτος εἰς τινα μέρη. Πρὸς τὴν Θεσσαλίαν ἰδίως, τὴν αἰσίως συσσωματωθεῖσαν τῷ Ἑλληνικῷ βασιλείῳ, ἔτρεψε τὸ Συμβούλιον τὴν προσοχὴν του, λαθὼν ἀφορμὴν τὰς πληροφορίας, ἃς περιηγηταὶ πρῶτον ὁμογενεῖς καὶ ἀλλογενεῖς, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ τῆς Ἑταιρίας ἀντιπρόεδρος ἔδωκεν, ὁ δὲ τὸν τόπον ἐπισκεψάμενος κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος, προσέτι δὲ καὶ ὅσα τινὲς ἄλλοι λόγιοι ἐκάθην διὰ τῶν ἐφημερίδων ἢ διὰ γραμμῶν πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ἐδήλωσαν. Ὅθεν ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἤλθε τὸ Συμβούλιον εἰς ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ νομάρχου Θεσσαλίας Θ. Θεοχάρη, ὃν παρεκάλεσε νὰ μεριμνήσῃ ἰδιαίτατα ὑπὲρ σωτηρίας τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀρχαίων καὶ ἄμα ἐδήλωσεν αὐτῷ, ὅτι προθύμως θέλει καταβάλλει πᾶσαν δαπάνην ἣτις ἤθελε χρειασθῆ πρὸς περισυναγωγὴν αὐτῶν εἰς δημόσια καταστήματα. Εὔρε δὲ ἐν τῷ ἀνδρὶ μεγάλην προθυμίαν πρὸς τοιαύτην ἐνέργειαν, ὅστις καὶ οἶκοθεν ἤδη πρότερον εἶχε διατάξει εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν τὰ δέοντα δι' ἐγκυκλίων. Ὑστερον δὲ καὶ ἀντίτυπα τοῦ ἀρχαιολογικοῦ νόμου λαθὼν σταλέντα αὐτῷ

παρὰ τοῦ Συμβουλίου διένειμεν εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς πρὸς ὀδηγίαν των. Ἐφιλοτιμήθησαν δὲ καὶ αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ ἐν Λαρίσῃ, Τυρνάβῳ, Βώλῳ, Ραψάνῃ, Βελεστίνῳ νὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον αὐτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ τινες τῶν νεωστὶ διορισθέντων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων συνέπραζαν, καὶ οὕτω περιεσυνάχθησαν ὄχι ὀλίγα ἀρχαῖα, ἰδίως ἐν Λαρίσῃ μὲν ἐν τῷ Διδασκαλείῳ, μέχρι τοῦδε 166 γλυπτὰ ἢ ἐνεπιγραφα μάρμαρα, ἐν Τυρνάβῳ δὲ ἐν τῷ δημαρχείῳ 8, καὶ ἀλλαχοῦ τινα, ἐξ ὧν καὶ ἀντίγραφα ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἑταιρίαν. Ἐνέκρινε τὸ Συμβούλιον ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ καὶ τόδε· νὰ κτισθῇ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἐν Λαρίσῃ Διδασκαλείου δαπάνῃ τῆς Ἑταιρίας οἰκοδομὴ τις μετρία, ἵνα περιλάβῃ τὰ συναχθέντα καὶ συναχθησόμενα ἀρχαῖα, ὅσα δὲν κριθῶσιν ὡς μετακομιστέα εἰς τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν. Ἦδη δὲ καὶ σχέδιον ἐποίησεν τῆς οἰκοδομῆς ὁ μηχανικὸς ὁ ἐκεῖ, παραγγελίξ τοῦ νομάρχου. Ἐν τοῖς πέραξ δὲ τοῦ Βώλου πρὸς βορρᾶν τοῦ χωρίου Διμηνὶ γνωσθέντος τὴν παρελθοῦσαν ἄνοιξιν ὅτι ὑπάρχει τύμβος τις πᾶν ἀρχαῖος, ἔχων ὁμοιότητα πρὸς τοὺς Μυκηνῶν καὶ Μενιδίου, ἄξιος ἐρεύνης, ἐσκέφθη τὸ Συμβούλιον νὰ πέμψῃ ἀμέσως πρὸς τοῦτο τὸν ἔφορον Σταματάκη, ἀλλ' ἀνεβλήθη ἡ ἀποστολὴ, ἔνεκα μάλιστα τοῦ ὅτι ὁ Σταματάκης ἦν τότε ἀπασχολημένος ἐν Δελφοῖς καὶ ἀλλαχοῦ περὶ ἔργα μὴ ἐπιδεχόμενα διακοπῆν. Εἶχεν ὅμως ληφθῆ ἤδη πρότερον πᾶσα φροντίς παρὰ τοῦ ἐπάρχου Βώλου Ἰω. Κοντάκη, τοῦ καὶ ἐκ προτέρων τῆς Ἑταιρίας λογοδοσιῶν γνωστοῦ ὑμῖν ὡς φιλαρχαίου, ὅπως μὴ τυχὸν ὁ τύμβος λάθρα ἀνοιχθῇ καὶ συληθῇ. Προσεχώρ δὲ θὰ γίνῃ ἡ δι' ἀνασκαφῆς αὐτοῦ ἐξέτασις, ληφθείσης ἤδη τῆς ἀδείας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου. Εἰς τὰς ἀνωτέρω δὲ καταλεχθείσας περισυναγωγὰς καὶ ἐπιμελείας ἀρχαίων ἐδαπάνησεν ἡ Ἑταιρία ὄχι πλέον τῶν 302 δραχμῶν. Ἄν προσθέσῃτε καὶ 456 δραχ. ἅς κατέβαλε ὑπὲρ ἀγορᾶς δύο ἀρχαίων ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων ἐκ Λαρίσσης, ἃ μετεκομίσθησαν ἐνταῦθα, γίνεται τὸ ὅλον τῶν δαπανηθέντων δραχμαὶ 758, ποσὸν βέβαια μικρόν· ἀλλὰ ἐγνώσθη οὕτω εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νεωστὶ ἐλευθερωθείσης χώρας, ὅτι ἔστι τις καὶ ἐν Ἑλλάδι ὁ προνοῶν ὑπὲρ σωτηρίας τῶν προγονικῶν μνημείων καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ στοργὴ δὲν εἶναι

ἀποκλειστικὸν ἰδίωμα τῶν ἐκ δύσεως καὶ βορρᾶ περιηγητῶν. Ἴνα δὲ τοῦτο στερεῶς πιστευθῆ παρὰ τῶν κατοίκων ἐκείνων τῶν μερῶν ὡς καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, χρεῖα πολλῆς ἔτι καὶ συντόνου παρ' ἡμῶν ἐνεργείας ὡς καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀρχαίων, ἃ οἱ Γερμανοὶ σκάψαντες ἀνέδειξαν, ἔκρινε δέον τὸ Συμβούλιον νὰ δαπανήσῃ καθὼς πέρουσι, οὕτω καὶ ἐφέτος, ποσὸν τι εἰς ἐργασίας, ἃς ὑπέδειξεν ὁ ἔφορος Κωνστ. Δημητριάδης ὡς ἀπαραιτήτους καὶ κατεπειγούσας, χάριν ἐξασφαλίσεως ἢ καλλίονος τῶν εὐρεθέντων συντηρήσεως ἐν ὧσφ δὲν ἀποφασίζεται ὀριστικῶς περὶ αὐτῶν, καὶ ἐδαπανήθησαν δρ. 1143: 55. Παρὰ δὲ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐρωτηθὲν τὸ Συμβούλιον, ὅποιαν ἔχει γνώμην περὶ τοῦ τόπου, ἔνθα πρέπει ὀριστικῶς νὰ μείνωσι τὰ πολύτιμα ταῦτα καὶ διδακτικώτατα ἀρχαῖα, ἀπήντησεν ἐγγράφως ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα τέχνης τὰ μὴ στενῶς συνδεόμενα μετὰ τῶν οἰκοδομῶν καὶ πρὸ πάντων ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους πρέπει νὰ μετακομισθῶσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν Μουσεῖον, ἔνθα ἢ ἐπίσκεψις αὐτῶν καὶ μελέτη παρὰ τῶν ἀπανταχοῦ γῆς ἀρχαιολόγων εὐκολωτέρα θὰ γίνεταί καὶ καρποφορωτέρα ἢ ἐν τῇ ἀποκέντρῳ Ὀλυμπίᾳ, τῇ ἐστερημένῃ βιβλιακῶν καὶ ἄλλων βοηθημάτων. Πρέπει δὲ νὰ γίνῃ ὡς τάχιστα ἢ μετακόμισις των, ἵνα μὴ, χρονίζοντος τοῦ πράγματος, πάθωσι τι ἀνήκεστον καὶ ὕστερον ἀνωφελῶς μετανοῶμεν.

Πρὸς τούτοις ἀναφέρομεν, ὅτι ἐπλήρῳσεν ἡ Ἑταιρία καθ' ὅλον τὸ ἔτος μισθοῦς ἀρχαιοφυλάκων ἐν Χαιρωνείᾳ, Τανάγρα, Θεσπιαῖς, Μυκῆναις, Ναυπλίᾳ καὶ Νεμέᾳ. Εἰσῆχθησαν δὲ καὶ τινὰ λίθινα ἀρχαῖα ἀγορασθέντα χρήμασι τῆς Ἑταιρίας εἰς τὰς συλλογὰς τὰς ἐν Τανάγρα καὶ Θήβαις, ὧν ἡ σημειώσεις ἐκάστοτε στέλλεται εἰς τὸ ἡμέτερον Συμβούλιον. Ἰδίως δὲ τὸν κατάλογον τῶν ἐν τῇ Θεβαϊκῇ συλλογῇ ἀρχαίων προεβίβασεν ἀπὸ τοῦ ἀρ. 218 μέχρι τοῦ 243 ὁ μέχρι πρὸ μικροῦ ἐπαρχιακὸς αὐτόθι δημοδιδάσκαλος Ἐπαμ. Κορομάντζος, ὁ γνωστὸς ὑμῖν καὶ ἐκ προτέρων λογοδοσιῶν.

Τὰ ἐξῆς ρηθησόμενα ἀναφέρονται εἰς τὰς σχέσεις, ἃς ὡς ἐκ

της φύσεως τῶν πραγμάτων, ἔχει ἡ Ἐταιρία πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ εἰς βουλευμάτα αὐτῆς καὶ προτάσεις καὶ εὐχάς.

Ἐξηκολούθησε τὸ Συμβούλιον δι' ὅλου τοῦ ἔτους προκαταβάλλον ἀτόκως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δι' ἄλλας τε δαπάνας ἀρχαιολογικάς, ὡς ἐκάστοτε παρίστατό τις χρεία ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Παιδείας μὴ προβλεφθεῖσα ἐν τῷ τοῦ Κράτους προϋπολογισμῷ, καὶ μάλιστα διὰ ἐξαγορὰν ἰδιωτικῶν οἰκιῶν καὶ γηπέδων ἀρχαιολογικῆς σημασίας ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Ἐλευσίνι, χάριν μελλουσῶν ἀνασκαφῶν. Μία τούτων τῶν γενομένων ἀγορῶν εἶναι ἰδιαίτερας μνείας ἀξία ἡ τοῦ ἐν τῇ Ὠρωπιῇ γῆ Ἀμφιαραείου, εἰς ἣν τὰ μάλιστα συνετέλεσε τὸ Συμβούλιον, ἀποστείλαν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ τὸν ἀντιπρόεδρον καὶ τὸν γραμματέα τῆς Ἐταιρίας, ἵνα παρατηρήσαντες τὰ σωζόμενα ἐν τῇ θέσει Μαυροδήλεσι ἐρείπια, τοὺς αὐτόθι ἐνεπιγράφους καὶ γλυπτοὺς λίθους ὡς καὶ τὸν περίβολον, πιστώσωσιν, ὅτι ὄντως ἡ ἀρχαία θέσις τοῦ μαντείου περιέρχεται εἰς κτῆσιν τοῦ δημοσίου, καθὼς ἐλλόγως παρεδέχθησαν οἱ δοκιμώτεροι τῶν ιστορησάντων τὰ μέρη ἐκεῖνα (1). Ἀφοῦ οἱ ἀπόστολοι ἐβεβαίωσαν τοῦτο, ἐτελέσθη ἡ ἀγορά.

Πέρυσιν εἰχομεν εἰπεῖ ἐν τῇ λογοδοσίᾳ, ὅτι τὸ 1881 ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ τὸ Συμβούλιον ἔγραψεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ὅτι εἶναι πρόθυμον νὰ προκαταβάλλῃ ἀτόκως τὴν δαπάνην πρὸς ἐξοικοδόμησιν καὶ τῆς τρίτης πλευρᾶς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου, ἵνα παρασκευασθῇ οὕτω χώρος πλείων πρὸς ὑποδοχὴν καὶ τακτικὴν ἴδρυσιν τῶν πολλῶν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐταιρίας λιθίνων γλυπτῶν, τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐσκορπισμένα εἰς διάφορα μέρη. Λυπούμεθα δὲ σήμερον λέγοντες, ὅτι καὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου ἀπάντησιν εἰς τὴν πρότασιν

(1) Μόνος ἴσως ὁ Γάλλος Hanriot ἐν τῇ περὶ τῶν δῆμων Ἀττικῆς πραγματείας του ἔθεσε τὸ Ἀμφιαραεῖον εἰς ἄλλον τόπον, κατὰ τὴν Ἀγίαν Παρασκευῆν, ὃν τόπον ἐπεσκέψαντο ὡσαύτως οἱ τῆς Ἐταιρίας ἀπόστολοι, ἀλλὰ δὲν εὔρον τοὺς λόγους τοῦ ἀνδρὸς πειστικούς. Ἰδιαιτάτα δὲ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς θέσεως Μαυροδήλεσι τὰ κατὰ χώραν καὶ νῦν ἔτι εὕρισκόμενα βάρθρα ἐνεπίγραφα καὶ εἰς ὄρος (ὀρόσημον) τοῦ περιόλου ἔχων τὰ· «Ὄρος· μὴ τοιχοδομῆιν ἐντὸς τῶν ὄρων ἰδιώτην.» ("Ἴδε Bul. de cour. hel. 1879, σ. 437). τοιαῦτα δηλ. μνημεῖα, ὅποια εἶναι πάντῃ ἀπίθανον, ὅτι μετεκομίσθησαν ἐκεῖσε ἀλλαχόθεν.

ἡμῶν ἐκείνην. Ἐν τούτοις τὰ λίθινα ἀρχαῖα τῆς Ἑταιρίας τὰ ὁποῖα καθ' ἐκάστην πληθύνουσιν, εἴτ' ἐξ ἀνασκαφῶν εἴτ' ἐξ ἀγορᾶς καὶ δωρεῶν προερχόμενα, δὲν ἔχομεν πῶς νὰ τὰ οἰκονομήσωμεν, διότι τὰ ὑπόγεια τοῦ Βαρθακείου τὰ εἰσέτι κατεχόμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἶναι ἤδη πρὸ πολλοῦ ὑπερπεπληρωμένα. Ὅθεν ἐξακολουθοῦμεν μὲν στέλλοντες εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον ἐκάστοτε ὅσα λίθινα ἀποκτῶμεν (*) ἀλλὰ παντάπασι δὲν εὐχαριστοῦμεθα βλέποντες αὐτὰ δι' ἔλλειψιν τοῦ προσήκοντος χώρου ἀποτιθέμενα ὅπου καὶ ὅπως δὲν θέλομεν. Ἐσχάτως δὲ ἰδόντες ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἐγγεγραμμένον ποσὸν 50 χιλ. δραχμῶν διὰ πρόοδον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου, εὐχόμεθα νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὕστερον δὲ κατὰ πόδα νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ τοῦ ἔργου ἐκτέλεσις.

Χρεωστοῦμεν δὲ καὶ τὸ ἐξῆς νὰ εἴπωμεν, ὄν σχετικόν πως πρὸς τὰ ἀνωτέρω· ὅτι τὸ Συμβούλιον εἰς μίαν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πρὸς τὴν Ἑταιρίαν γενομένην ἀνακοίνωσιν ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ 1881, τῆς ὁποίας τὸ ἀντικείμενον ἐν τῇ περυσινῇ πρὸς τοὺς ἐταίρους λογοδοσίᾳ ὑπεδηλώθη ὡς δυσχερὲς καὶ δυσἀπέδεκτον καὶ διὰ τοῦτο τότε ἀνεβλήθη ἡ περὶ αὐτοῦ ἀπόφασις· τὸ Συμβούλιον, λέγομεν, διασκεφθὲν κατ' ἐπανάληψιν, ἀπήντησε τῇ 8 Μαρτίου 1882, ὅτι προκαταβολὴν μόνον ἄτοκον ἠδύνατο νὰ παράσχη εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπαρκῆ πρὸς ἴδρυσιν τῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ λιθίνων γλυπτῶν καὶ δὴ ὄχι ἐνὸς ἢ δύο τῶν μεγάλων, ἀλλὰ πάντων μεγάλων τε καὶ μικρῶν, ὅσα χωρεῖ ἡ βὰ πλευρὰ, κατὰ τινὰ δυνατὴν ἐν τῷ παρόντι τάξιν, οὐδόλως δὲ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον νὰ μετᾶσχη τοῦ ἔργου τῆς ἰδρύσεως διὰ ἰδίας του ἐπιτροπῆς. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, οὖσαν πρακτικὴν βεβαίως καὶ σκόπιμον πρὸς ὃ τείνει καὶ Κυβέρνησις καὶ Ἑταιρία, δὲν ἐλάβομεν μέχρι τοῦδε ἀπάντησιν. Ἐν δὲ τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1883 εἶδομεν ἐγγεγραμμένον ποσὸν πρὸς μετακόμισιν ἅμα καὶ ἴδρυσιν γλυπτῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ, μόνον 1500 δραχμῶν, δηλ. ἴσον καὶ τῷ μηδενί.

Ἐτι λέγομεν, ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἥδη λήξαν ἔτος τὸ Συμβούλιον ἐσύστησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπαναληπτικῶς τὸν Δ. Φίλιον

(*) Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 117 κομμάτια ἐστάλησαν.

ἵνα διορισθῆ ἔφορος ἀρχαιοτήτων, ἀφοῦ ἤδη ἱκανὸν χρόνον ὑπηρέτησεν εἰς ἔργα ἀρχαιολογικά, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις δυσὶ λογοδοσίαις ἐδηλώθη. Ὡσαύτως δ' ἐσύστησεν ὡς διοριστέον ἔφορον καὶ τὸν δ^{ος} Α. Δ. Οἰκονόμον, ὅστις εἶχε σπουδάσει ἀρχαιολογίαν ἐν Εὐρώπῃ ὡς ὑπότροφος τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐκεῖνος ἀπῆλθε πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους εἰς Θεσσαλονίκην ἵνα διευθύνῃ τὸ ἐκεῖ γυμνάσιον, ἀντ' αὐτοῦ ἐσύστησε τὸ Συμβούλιον τὸν δ^{ος} Χρῆστον Τσουνταν, ὅστις ἐπίσης ἐνέκυψεν εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας καθ' ὃν χρόνον ἐν Γερμανίᾳ ἐσπούδαζε. Γνωστὸν δὲ εἶναι, ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτῇ ἀναγνωρίσασα τὴν μεγάλην χρεῖαν ἐφορεύσεως, ἣν ἔχουσιν αἱ τοῦ τόπου ἡμῶν πληθεῖς ἀρχαιοτάτητες, ἀφ' ὅτου μάλιστα ηὔξηθη τὸ βασιλεῖον, εἰσήγαγεν πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ προσθήκης δύο ἔτι ἐφόρων, καθ' ἃ εἶχε παρακαλέσει τὸ Συμβούλιον καὶ τὸ νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἐκυρώθη. Ὅθεν δὲν βλέπομεν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀναβάλλεται τόσον καὶ ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων. Ἐνεκα τῆς ἀναβολῆς ταύτης τὸ Συμβούλιον προσέλαβε ἐσχάτως καὶ τὸν ρηθέντα Χρ. Τσουνταν εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας, καθὼς πρότερον τὸν Φίλιον. Ἄλλ' εὔχεται νὰ μὴ διατελέσῃ ἐπὶ πολὺ ἔτι βαρυνόμενος οὕτω ὁ τῆς Ἑταιρίας προϋπολογισμὸς, νὰ διορισθῶσι δὲ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως οἱ δύο νῦν θεωρηθέντες ἄξιοι συστάσεως, εἰς τὸ μέλλον δὲ νὰ νομοθετηθῶσι καὶ ἄλλαι θέσεις ἐφόρων, διότι κατὰ τὴν πρὸ πολλοῦ διαβιβασθεῖσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν γνώμην τοῦ Συμβουλίου, χρεῖαν ἔχει ἡ ἀρχαιολογία τοῦλάχιστον δεκαπέντε ἐφόρων, ὅσοι εἶναι οἱ τοῦ βασιλείου νομοί.

Δύο ἔτι ἔχομεν εὐχάριστα ἀγγέλματα ν' ἀναγγείλωμεν τοῖς Ἑταίροις. Περὶ τὰ ἄκρα τῶν Ἀθηνῶν τὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν καὶ δύσιν ἐδίδοντο κατὰ καιροὺς κακῶς ἄδεια οἰκοδομῶν καὶ ἐπεκαλύπτοντο οὕτω τόποι ἀρχαιολογικῆς σημασίας, οἵτινες ἔπρεπε νὰ τηρῶνται κενοὶ διὰ μελλούσας ἀνασκαφάς, καὶ ὁδοὶ δὲ ἐχαράττοντο ἐπιβλαβεῖς εἰς ἀρχαῖα σωζόμενα κτίσματα, περὶ ὧν ὄχι ἀπαξ ἐποίησεν ἡ Ἑταιρία παραστάσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἰδίως δὲ ἤτησε παρ' αὐτῆς νὰ συγγνωματεύῃ πάντοτε ὁ Γενικὸς ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων εἰς πᾶσαν μεταβολὴν ἣ

ρύθμισιν τῆς ρυμοτομίας ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ, γινομένην ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἵνα οὕτω προλαμβάνωνται αἱ εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας ἐπιφερόμεναι βλάβαι. Καὶ αὕτη μὲν ἡ αἰτησις ἂν θὰ εἰσακουσθῆ κατὰ τρόπον καθολικόν, κανονικόν καὶ διαρκῆ, ἀγνοοῦμεν, εἰδικῶς ὅμως διὰ ἓν τοῦλάχιστον μέρος τῶν Ἀθηναίων ἐγένετό τις πρὸ μικροῦ ἀπόφασις καλῆς διαρρυθμίσεως. Κατὰ παραγγελίαν δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ κληθέντες δύο τῶν Συμβούλων τῆς Ἐταιρίας μετὰ καὶ τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἵνα ἴδωσι πῶς ἐν τῷ τμήματι τῶν δημοσίων ἔργων ἐσχεδιάσθη ἡ αἰτηθεῖσα τροποποιήσις τῶν περὶ τὸ Ὀλυμπιεῖον ὁδῶν, αἵτινες νῦν κακῶς ἔχουσιν, εἶδαν ὅτι καλῶς ἐγένετο τὸ νέον σχέδιον, ἅτε ἱκανοποιῦν τὰς εὐλόγους ἀπαιτήσεις τῆς ἀρχαιολογίας καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίαν τοῦ Συμβουλίου. Περιμένεται δὲ νῦν ἡ ἐκτέλεσις τῶν καλῶς ἀποφασισθέντων.

Τελευταῖον ἀγγέλλομεν, ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἐκπληροῦται εἰς τῶν πόθων, ὃν εἶχομεν πολὺν ἤδη χρόνον ἅπαντες, νὰ ἴδωμεν ἐπαναλαμβανομένην τὴν ἐκδόσιν τῆς *Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος*, ἣτις πρὸ ἐννέα ἐτῶν εἶχε διακοπῆ. Ἀφοῦ ὑπερενικήθησαν οὐ μικραὶ δυσχέρειαι διὰ τῆς ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερον μεταβολῆς τοῦ παλαιότερου κανονισμοῦ, ἀπεφασίσθη πρὸ τίνος ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ἐξ ὀνόματος καὶ δαπάνης τῆς Ἐταιρίας, συγχρηγούσης καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἦδη δὲ καὶ ὕλη ἱκανὴ συνήχθη διὰ τὸ πρῶτον φυλλάδιον, ὅπερ ἐκδίδεται ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνός. Προοικονιζόμεθα δὲ ἀδιάκοπον ἐφεξῆς τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου πρὸ πάντων ἐκ τοῦ ὅτι πλείοτεροι εὐτυχῶς ἀπὸ τίνος χρόνου ἤρξαντο παρ' ἡμῖν εἰς ἀρχαιολογικὰς ἐπιτιδιόμενοι μελέτας, ὧν τὴν ἄμιλλαν πρὸς φιλοπονίαν θέλει διεγείρει βεβαίως καὶ τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν καθ' ἑκάστην ἐκ τῆς γῆς ἀναθρωσκόντων ἀρχαίων ἐνεργείας τῆς Ἐταιρίας.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ ἐκθέσῃ ἐφέτος τὸ Συμβούλιον.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Ταμίας Π. Ἐμ. Γιαννόπουλος
ἔλεξε τάδε.

Κύριοι.

Ὁ ἔντυπος ἰσολογισμὸς, ὃν φέρετε ἀνὰ χεῖρας, παριστάνει τὰ
ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς ἐταιρίας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1882.

Ὁ τύπος τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου διαφέρει τοῦ τῶν παρῶν
χημένων ἔτων κατὰ τοῦτο, ὅτι τὰ τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα διηρέ-
θησαν εὐλόγως εἰς κύρια τοιαῦτα καὶ εἰς διαφόρων λογαριασμῶν,
περὶ ὧν μετ' ὀλίγον ὁ λόγος.

Ἀπὸ τῆς 17^{ης} Νοεμβρίου 1882 διετάχθη γενικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ
νέου νομισματικοῦ συστήματος, δι' ἀναγωγῆς τῶν παλαιῶν δραχ-
μῶν εἰς νέας· καὶ ἡ μὲν Κυβέρνησις ἔβαλεν εὐθὺς εἰς πρᾶξιν τὴν
ἐφαρμογὴν, αἱ τράπεζαι ὅμως, ὡς καὶ πάντες οἱ ἰδιῶται, ἐπειδὴ
ἠγγυζε τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ἐζηκούθησαν εἰς τὰς ληψοδοσίας
καὶ τὰ βιβλία των, τὴν προτέραν τάξιν μέχρι τῆς 31 Δεκεμ-
βρίου τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξε καὶ τὸ ὑμέτερον συμβούλιον, ἐπιφυλα-
χθὲν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου συστήματος ἀπὸ τῆς 17^{ης} Ἰανουα-
ρίου 1883, ἀφ' οὔτου γενήσεται, κατ' αὐτὸ, ἡ ἀναγωγὴ τῶν εἰς
τὸ νέον ἔτος μετενεχθησομένων μερίδων, τῶν ἀπαρτιζουσῶν τὴν
κατάστασιν τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας.

Ἐνταῦθα ὀφείλω νὰ ὑποδείξω ὑμῖν, Κύριοι, ὅτι ἡ τακτικὴ
ἐτησίαι συνδρομὴ τῶν ἐταίρων, ὠρισμένη οὕσα εἰς δραχ. 15 πα-
λαιάς, ἰσοδυναμεῖ πρὸς νέας δραχ. 13 39. Ἐρωτᾶται ἡ συνέ-
λευσις, ἐννοεῖ νὰ εἰσπράττηται τοιαύτη καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἐτησίαι
συνδρομὴ, ἢ, ὅπερ καὶ εὐλογώτερον, παραδέχεται τὴν τροπὴν
καὶ αὐτῆς εἰς νέας δραχ. 15; [Ὅμοφώνως ἡ συνέλευσις παρε-
δέχθη τὸ δεύτερον, ὁ δὲ κ. Γραμματεὺς λαμβάνει σημειώσιν τῆς
ἀποφάσεως ταύτης].

Μετὰ τὰ εἰρημένα, εἰσέλθωμεν εἰς τὴν καθ' ἕκαστον ἀνάλυσιν
τῶν κονδυλίων τοῦ ἰσολογισμοῦ, παρερχόμενοι ἐν σιγῇ τὰ μὴ
ἔχοντα ἀνάγκην ἀναπτύξεώς τινος.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΔΡΑΧ. 6,856,50.

Τὸ ἔτος τοῦτο ὑπερέβη πάντα τὰ παρωχημένα, διότι πολλοὶ τῶν καθυστερούντων ἑταίρων ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν των, τοῦλάχιστον διὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη, καὶ νέοι ἐνεγράφησαν. Εἰς μόνον τὸ γεγονός τοῦτο ἀποβλέπων τις, παρατηρεῖ ὅτι τὰ πράγματα τῆς ἑταιρίας ἡμῶν εὐοδούμενα ὡσημέραι, ἐφέλκουν πλειοτέραν τοῦ κοινοῦ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐπιμέλειαν· δὲν εἶναι ἔτη πολλὰ, καθ' ἃ, μόλις διπλάσιος τῶν τοῦ συμβουλίου μελῶν ὑπῆρξεν ὁ ἀριθμὸς τῶν συνερχομένων εἰς τὰς συνέλευσεις ἑταιρίων· οὐδέποτε δὲ συνῆλθε μέχρι τῆς περυσινής πολυαριθμοτέρα συνέλευσις.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΔΡΑΧ. 16,898,89.

Ἐκτακτος εἰς τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποσόν! Ὁ κ. γραμματεὺς ἐμνημόνευσε πρὸ μικροῦ, ὅτι τῆς συνδρομῆς ταύτης, τὸ ὄλον σχεδόν, προσεφέρθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Λονδίῳ κοινοτήτος, προτροπῇ τοῦ τότε ἐν Ἀγγλίᾳ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος, νῦν δὲ προέδρου τῆς ἑταιρίας κ. Κοντοσταύλου.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΡΑΧ. 2000.

Εὐτέλης κατήντησεν ἡ συνδρομὴ αὕτη τοῦ Ὑπουργείου, μόλις ἀνταποκρινομένη εἰς τοὺς τόκους, εἰς οὓς ὑποβάλλεται ἡ ἑταιρία, προκαταβάλλουσα δαπάνας τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀρχαιολογικοὺς σκοποὺς, μὴ προβλεπομένας ἐν τοῖς ἑτησίοις προϋπολογισμοῖς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ ΔΡΑΧ. 7280.

Τὸ κονδύλιον τοῦτο κατ' ἀνάγκην ἀναγράφεται εἰς τὰ ἔσοδα, ἀντανакλᾷ δὲ εἰς μείωσιν ἴσου ποσοῦ ἐκ τῆς εἰς χρεώγραφα περι-

ουσίας τῆς εταιρίας, ὡς βλέπετε εἰς τὰς παρατηρήσεις τῆς κάτωθι τοῦ ἰσολογισμοῦ καταστάσεως τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΔΡΑΧ. 107,090,47.

Ἡ εἰδικὴ ἐπὶ τοῦ λαχείου Ἐπιτροπὴ, ἐπεμελήθη ὅσον αὐτῇ δυνατὸν, ἀλλ' οὐδέποτε κατώρθου τὴν ἔγκαιρον εἰσπραξίν ἕνεκα καθυστερήσεως τινῶν ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἀνταποκριτῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ λήξαν ἔτος κατωρθώθη ἢ ἀπὸ πάσας τὰς περιόδους τοῦ λαχείου ἐκκαθάρισις καὶ δυνατὴ εἰσπραξίς, ἐλαχίστων ὑπολειπομένων ἔτι· ἡ πείρα ὠδήγησεν εἰς μέτρα, ὑποσχόμενα τοῦ λοιποῦ πλέον ἔγκαιρον τὴν εἰσπραξίν.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΑ.

Κατὰ τὸν ὑπ' ὄψιν ἰσολογισμόν, τὰ κύρια ἔσοδα τοῦ ἔτους 1882 συμποσοῦνται ἐν ὄλφ. δραχ. 174,046,58	
ἐὰν ἀφαιρεθῶσιν αἱ προειρημέται τῶν δημοσίων χρεωγράφων . . . δρ. 7,280 —	
καὶ τὰ ἐκ τῶν καθυστερουμένων τοῦ λαχείου εἰσπραχθέντα, ἧτοι τῆς Περιόδου Α' δρ. 140,11	
» Β' » 527,57	
» Γ' » 3587,46	
» Δ' » 78,31	
» Ε' » <u>7404,88</u>	<u>11,738,33</u>
	<u>19,018,33</u>

τὰ πραγματικὰ τοῦ ἔτους ἔσοδα περιορίζονται εἰς δρ. 155,028,25

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΡΑΧ. 173,129,46.

Αἱ μερίδες αὗται εἰς ἔσοδα, ἔχουσι τὰς ἀντιστοιχοὺς αὐτῶν καὶ εἰς ἔξοδα, πιστοχρεούμεναι ἀμοιβαίως κατὰ τὴν σχετικὴν πρὸς ταύτας ληψοδοσίαν τοῦ ἔτους, διὰ μετακινήσεως κεφαλαίων.

Η μεταξὺ τοῦ συνόλου αὐτῶν εἰς ἔσοδα δραχ.	173,129,46
καὶ εἰς ἐξόδα »	183,306,34
διαφορὰ εἰς χρέωσιν »	10,176,88
πρὸς τὸ σύνολον τῶν κυρίων ἐσόδων δρ.	174,046,58
καὶ ἐξόδων »	163,869,70
διαφορὰ εἰς πίστωσιν. . δρ.	10,176,88

συντελεῖ εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῆς ὅλης ἐτησίας διαχειρίσεως.

ΕΞΟΔΑ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΡΑΧ. 3940. + 1618. + 2580,85 = 8138,85.

Τακτικά εἰσι τὰ δύο πρῶτα κονδύλια, ἔκτακτον δὲ αὐξήσιν παρουσιάζει ἡ διὰ τὴν βιβλιοθήκην δαπάνη πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, δετικά αὐτῶν κλπ.

Τὸ ὑμέτερον συμβούλιον, προβαῖνον εἰς τὸν ἐκ παντὸς τρόπου ἀξιοπρεπέστερον καταρτισμὸν τῶν τῆς ἐταιρίας μουσείων, ὄφειλε νὰ ἐπιληφθῆ σπουδαιότερον καὶ τοῦ καταρτισμοῦ ἀξίας λόγου καὶ εἰδικῆς πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν βιβλιοθήκης· ἐντεῦθεν ἡ ρηθεῖσα δαπάνη καὶ ἡ συνέχεια τοιαύτης, ἥ καὶ μεγαλητέρας ἐν ἀνάγκῃ, εἰς τὸ μέλλον.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΕΝ ΟΛΩ ΔΡΑΧ. 51,601,65.

Εὐλογῆσωμεν, Κύριοι, τὴν συγκυρίαν περιστάσεων, αἵτινες ἐβοήθησαν, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, τὸ ὑμέτερον συμβούλιον, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ, τῇ ἀρωγῇ τοῦ μεγάλου πατριώτου Ἀθέρωφ, ὃν θερμῶς ἐπεδίωκε σκοπὸν, ἥτοι νὰ ἴδῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἐντὸς τοῦ κεντρικοῦ μεγάρου τοῦ Μετσοβίου πολυτεχνείου, συγκεντρωμένα τὰ τιμαλφώστερα ἀρχαῖα τῆς Ἐταιρίας, καὶ τὴν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ἐμπιστευθεῖσαν συλλογὴν αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων, τῆς βαρυτίμου πρὸς τὸ ἔθνος δωρεᾶς τοῦ ἐν Ἀλεξανδείᾳ ἐτέρου μεγάλου πατριώτου Ἰωάννου Δημητρίου τοῦ ἐκ Λήμνου! καὶ πῶς ἄλλως ἦτο δυνατόν νὰ λησμονηθῶσιν αἱ θλίψεις καὶ στενοχωρίαι, ἅς ὑπέ-

στη ἡ Ἐταιρία, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, περισυνάγουσα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτῆς, ἐξ ἀγορῶν καὶ ἐκ τινων δωρεῶν, καὶ ἐπισωρεύουσα τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς, ἐντὸς ὀλίγων στενοχωρημένων δωματίων καὶ εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ Βαρβακειοῦ, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἠπειλήθη ποτὲ ὅτι καὶ βία ἤθελεν ἐκεῖθεν ἐξωσθῆ!

ΑΡΧΑΙΟΘΗΚΑΙ, ΣΥΓΚΟΛΛΗΣΕΙΣ κλπ. ΔΡΑΧ. 30504, 85.

Μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς αἰθούσης τῶν μυκηναίων ἀρχαίων, καὶ τῆς ἐτέρας τῶν αἰγυπτιακῶν, τὸ συμβούλιον ἐπέτυχεν, ὡς γνωρίζετε, τὴν παραχώρησιν καὶ ἐτέρων δύο αἰθουσῶν· ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 ἤρξαντο δαπάναι σπουδαῖαι πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀρχαιοθηκῶν, σπουδαιότεραι δὲ κατὰ τὸ λῆξαν 1882, πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῶν καὶ πρὸς ταξινόμησιν καὶ τοποθέτησιν τῶν ἀρχαίων· μετ' ὀλίγον ἀνοίγεται εἰς θεῶν τοῦ κοινοῦ ἡ αἴθουσα τῶν ἀγγείων, παρουσιάζουσα τὴν δέουσαν ἀρμονίαν αὐτῶν πρὸς τὰς περιεχούσας αὐτὰ ἀρχαιοθήκας· διὰ δὲ τὴν συναρμολογίαν καὶ συγκόλλησιν τῶν εἰς θραύσματα πάντοτε περισυναγομένων ἀρχαίων ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, διατηρεῖται πρὸ ἐτῶν ἀδιαλείπτως, κατὰ ἄλλος πρὸς τοῦτο τεχνίτης, καθ' ἡμερομίσθιον ἀμειβόμενος.

ΑΓΟΡΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΔΡΑΧ. 19,286,80.

Καὶ τὸ κονδύλιον τοῦτο ὑπερβαίνει πάσας τὰς προηγουμένας κατ' ἔτος δαπάνας εἰς ἀγορὰν ἀρχαίων.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΔΡΑΧ. 37,190,62.

Ἐν συνόλῳ λαμβανομένη ὑπ' ὄψιν ἡ δαπάνη, διὰ τὰς εἰς ἕξ διάφορα σημεῖα ἐνεργηθείσας, κατὰ τὸ 1882, ἀνασκαφὰς, εἶναι μεγαλητέρα παντὸς ἄλλου προηγουμένου ἔτους· αἱ ἐν Ἀκροπόλει, Ἐλευσίनि καὶ Ἐπιδαύρῳ, ἐξακολουθήσουσι καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος μέχρι πέρατος αὐτῶν· ἐλλείψει δὲ κλυμμάτων, ἐπαναληφθήσονται αἱ ἐν Τανάγρα καὶ Θεσπιαῖς, καὶ μάλιστα αἱ ἐν Μυκῆναις.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΔΡΑΧ. 12,877,60.

Και δι' αὐτάς, οὐδὲν ἄλλο ἔτος ἐδαπανήθησαν πλείοτερα.

ΑΚΙΝΗΤΑ ΔΡΑΧ. 9660.

Εἰς τὸ Συμβούλιον ἐπροτάθη ἡ ἀγορὰ οἰκοπέδου τινὸς μετὰ οἰκίσκου ἀνωγαίου παρὰ τὸν Ἅγιον Δανιήλ, ἐκ πήχεων 2778. πρὸς ἀνασκαφὴν. Μετὰ ὄριμον σκέψιν περὶ τῆς χρησιμότητος αὐτοῦ, ἐπέισθη τὸ Συμβούλιον ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν μεταπωλούμενον τὸ οἰκόπεδον τοῦτο ἀποδώσει τὸ τίμημα ἐκτὸς τῶν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὐρεθησομένων ἀρχαίων· προέβη ἐπομένως εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τιμῆματι τῶν δραχ. 9660.

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ.

Ἐκ τοῦ ὅλου ἀθροίσματος τῶν ἐξόδων δραχ.	163,869,70
ἀφαιρουμένου τοῦ διὰ τὴν περίοδον Ε' τοῦ λαχείου κονδυλίου. »	3,259,18
τὰ εἰς τὸ ἔτος 1882 ἀνήκοντα ἐξοδα περι- ορίζονται εἰς »	160,610,25
Ταῦτα δὲ, πρὸς τὰ ἐκτεθέντα ἀνωτέρω καθαρὰ ἔσοδα τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1882 ἐκ δρ.	155,028,25
Εἰσὶ πλείοτερα κατὰ δραχ.	5,582,27

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΡΑΧ. 183,306,34.

Ἐρρήθησαν καὶ περὶ αὐτῶν ἀνωτέρω τὰ δέοντα ἐν τῷ ὁμοει-
δεῖ αὐτῶν κονδυλίῳ « Ἐσοδα ».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Κατὰ τὴν λογοδοσίαν τοῦ ἔτους 1881, τὸ συμβούλιον εἶπε
τοὺς λόγους, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὀλίγα ἐτελέσθησαν ἔργα, καὶ ὅτι

ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἐξόδα, ηὔξησεν ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρίας, διὰ τῆς ἀγορᾶς δημοσίων χρεωγράφων, ἀξίας δραχ. 110,905,10· κατὰ τὸ λῆξαν ὁμως 1882, ἐτελέσθησαν ἔργα σπουδαῖα διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ συγχρόνως δαπανηρά· ὁ κ. Γραμματεὺς ἐξέθηκεν ἤδη ὑμῖν λεπτομερῶς τὰ καθ' ἕκαστον.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν ἀποτελουσῶν τὴν Κατάστασιν ταύτην διαφόρων μερίδων, εἰς ἃς ἀπολήγουσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐτησίων ληψοδοσιῶν, καὶ ἡ κατ' ἀντιπαράθεσιν σύγκρισις αὐτῶν εἰς τὰς « Παρατηρήσεις », παρέχουσι πᾶσαν ἀναγκαίαν διασάφησιν πρὸς κατάληψιν τῶν λεπτομερειῶν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ.

Ὅπισθεν τοῦ ἰσολογισμοῦ ὑπάρχει, ἔντυπος ὡσαύτως, ὁ πίναξ τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858, ἧτοι ἀπὸ τῆς ἀναβιώσεως τῆς Ἑταιρίας, μέχρι τοῦ 1882 συμπεριλαμβανομένου.

Καὶ εἰς τὸν πίνακα τοῦτον ἐδόθη ὁ τύπος διαιρέσεως εἰς κύρια ἔσοδα καὶ ἐξόδα, καὶ εἰς διαφόρων λογαριασμῶν τοιαῦτα, οἷος ἐδόθη καὶ εἰς τὸν ἰσολογισμόν.

Κατὰ πρῶτον εἰς τὸν ἰσολογισμόν τοῦ ἔτους 1880, προσηρητήθη ἀναλυτικὸς πίναξ ἀπολογισμῶν διὰ τὰ ἔτη 1870 ἕως 1880, ἧτοι διὰ περίοδον, ἀφ' ἧς ἤρξατο καὶ βαίνει αἰσίως ἡ ἀνάπτυξις τῶν τῆς Ἑταιρίας πραγμάτων· εἰς δὲ τὸν ἰσολογισμόν τοῦ ἔτους 1881, προσηρητήθη ὁμοιος ἀναλυτικὸς πίναξ καὶ τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἵπέδειξα προφορικῶς τότε τὴν διπλὴν χρησιμότητα τοῦ πίνακος τούτου παριστάνοντος, εἰς μὲν τὰς καθέτους στήλας, ἀναλελυμένως τὰ ἔσοδα καὶ ἐξόδα ἐκάστου ἔτους, ὀριζοντίως δὲ, τὰ γενικὰ ἀθροίσματα τῶν κατ' ἔτος ὁμοειδῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὥστε, ὡς ἐν κατόπτρῳ, βλέπει τις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, τὴν κατ' ἔτος ἀνάπτυξιν καὶ τὴν κατάστασιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἑταιρίας. Εἶπα

προσέτι τότε ὅτι, καίτοι συντόνου προσπαθείας καταβληθείσης, ἀπέβη ἀδύνατος ἡ ἐξ ἀλληλουχίας συναρμολογία καὶ συγκέντρωσις τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἑταιρίας (1837) μέχρι τοῦ 1857 ἐτησίων λογαριασμῶν αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν τοιαύτῃ λεπτομερείᾳ ἐξακολούθησις τῆς δημοσιεύσεως κατ' ἔτος πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἀπολογισμῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν, ἐπὶ προσθήκῃ καὶ τῶν ἐπερχομένων, ἤθελε σχηματίσει σινδὸνα χάρτου πλατυτάτην καὶ δύσχρηστον, ἐν τῷ φυλλάδιῳ ἐκάστης ἐτησίας λογοδοσίας προσαρτωμένην, διὰ τοῦτο ὁ ἀπὸ χεῖρας πίναξ παριστάνει, ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὸ ἄθροισμα τῶν ἀπολογισμῶν τῆς πρώτης περιόδου τῶν ἐτῶν 1858 ἕως 1870· ἐν τῇ δευτέρᾳ στήλῃ, τὸ ἄθροισμα τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐτῶν 1870 ἕως 1881, τὸ ὁποῖον, μετὰ τοῦ ἐν τῇ τρίτῃ στήλῃ ἀπολογισμοῦ τοῦ τελευταίου ἔτους 1882, ἀποτελεῖ δευτέραν περίοδον· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ στήλῃ τὸ γενικὸν ἄθροισμα πάντων ὁμοῦ τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858.

Ὅθεν καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν (1858—1882), εἰσπράχθησαν ἐκ κυρίων ἐσόδων δρα. 1,406,634,24 καὶ ἐπληρώθησαν εἰς κύρια ἐξόδα. . . . » 1,350,008,22

Ἐπὶ διαφορᾷ πλέον δραχ. 56,626,02

Εἰσπράχθησαν δὲ ὡσαύτως

ἐκ διαφόρων λογαριασμῶν . . δρα. 919,118,17

καὶ ἐπληρώθησαν ὁμοίως. . . . » 975,744,19

Ἐπὶ διαφορᾷ μείον » 56,626,02

ἰσοζύγιον

Ἐπὶ τῶν κυρίων ἐσόδων τῶν ἀπολογισμῶν, παρατηρεῖται ἐν γένει μὲν, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν δεκατριῶν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1858 ἕως 1870, εἰσπράχθησαν ἐν ὅλῳ δρα. 145,058,75 ἤτοι μέσῳ ὄρῳ δραχ. 11,158,37 κατ' ἔτος· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίοδον δώδεκα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1870 ἕως 1881, εἰσπράχθησαν δρα. 1,087,528,91· προσθέσει εἰς ταύτας καὶ τῶν κατὰ τὸ 1882 εἰσπραχθέντων 174,046,58, ἀποτελεῖται ὅλον δραχμῶν 1,261,575,49, ἤτοι κατὰ μέσον ὄρον δραχ. 105,131,29 τὸ ἔτος, ἢ ὀλίγον τι μείον τοῦ δεκαπλασίου τοῦ τῆς πρώτης περιό-

δου μέσου ὄρου. Εἰδικώτερον δὲ τὴν προσοχὴν ἐφελκύουσι δικαίως τὰ τῆς Β' περιόδου κονδύλια. 1) τῶν τόκων ἐν γένει δραχμαὶ 269,308,06 + 31,047,15 = 300,355,21, ὧν τὰ δύο τρίτα προέρχονται ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1869 μεγάλης δωρεᾶς τῆς τῶν φιλαρχαίων Ἐπιτροπῆς· 2) τὰ τῆς ἐξαργυρώσεως δημοσίων χρεωγράφων δραχ. 167,177,39 + 7280 = 174,457,39, ὧν τὸ ἐν τρίτον πηγάζει ἀπὸ ἐξαργύρωσιν κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν τῆς αὐτῆς δωρεᾶς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀπὸ ἐξαργύρωσιν ἄλλων κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐντόκων γραμματίων· καὶ 3) τὸ κονδύλιον τοῦ λαχείου δραχ. 501,544,82 + 107,090,47 = 608,635,29, ὅπερ, δυνάμει Β. διατάγματος, ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1875.

Ἐπὶ δὲ τῶν κυρίων ἐξόδων τῶν ἀπολογισμῶν, παρατηρεῖται ὡσαύτως ἐν γένει μὲν, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην περίοδον δεκατριῶν ἐτῶν, ἔδαπανήθησαν δραχ. 140,370,86, ἤτοι μέσῳ ὄρω κατ' ἔτος δραχ. 10,797,77, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίοδον τῶν δώδεκα ἐτῶν, ἀπὸ 1870 ἕως 1881, ἔδαπανήθησαν δρ. 1,045,767,66· προσθέσει δὲ καὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1882 δραχμῶν 163,769,70, ἀποτελεῖται ὅλον δαπανῶν δραχ. 1,209,537,36, ἤτοι κατ' ἔτος δραχ. 100,794,78, ὀλίγον τι μείον τοῦ δεκαπλασίου τῶν τῆς Α' περιόδου δαπανῶν.

Εἰδικώτερον δὲ τὴν προσοχὴν ἐφελκύουσι καὶ ἐνταῦθα, τὰ κονδύλια Μουσεῖα, ἀρχαιοθῆκαι, καὶ ἀγορὰ ἀρχαίων· ἤθελεν ἐρωτήσῃ τις, ἔδαπανήθησαν εἰς κατασκευὴν ἀρχαιοθηκῶν κλπ. δρ. 99,130, ὅπως φυλαχθῶσιν ἐν αὐταῖς αἱ ἀγορασθεῖσαι ἀρχαιοτῆτες ἀξίας δραχ. 141,956,26; φαίνεται, ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. — Προεβρέθησαν, ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ὁμοειδῶν ἐξόδων τοῦ ἰσολογισμοῦ, οἱ λόγοι οἱ ἐπιβαλόντες τὸν καταρτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἐταιρίας ὡς οἶόν τε ἀξιοπρεποῦς· τὰ ἐν αὐτῷ δὲ κατατιθέμενα ἀρχαῖα, δὲν εἶναι μόνον τὰ ἐξ ἀγορᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν διαφόρων ἀνασκαφῶν τῆς ἐταιρίας ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐκτὸς αὐτῶν, ἀνευρεθέντα, ὧν τὰ ἐκ μαρμάρου παρεδόθησαν τὰ πλεῖστα εἰς τὸ κεντρικὸν Ἐθνικὸν μουσεῖον πρὸ πολλοῦ· προσέτι δὲ καὶ τὰ ἐκ δωρεῶν, ὧν γενναιοτέρα καὶ κατὰ τοῦτο ἡ δωρεὰ ἀρχαίων

τῆς τῶν φιλαρχαίων Ἐπιτροπῆς, ἠγορασμένα παρ' αὐτῆς ἀντὶ δραχ. 17,000 περίπου.

Καὶ ἡ μὲν ἐπιστημονικὴ ἀξία τῶν ἐν τῷ μουσεῖῳ συγκεντρωμένων, ἀποτελεῖ θησαυρὸν ἀνεκτίμητον· ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας ὁ λόγος, καὶ εἰκοσαπλασία τῆς σημειουμένης ἀνωτέρω ἀν ὑπολογισθῆ σήμερον ἡ ἀξία τῶν ἀγορασθέντων, δὲν εἶναι ὑπερβολή, κατ' ἀναλογίαν τῆς τιμῆς εἰς ἣν ἠγοράζοντο πρὸ δέκα καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, καὶ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν, εἰς ἃς ἀγοράζονται κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη· ἀλλ' εἰς τὴν ἀξίαν τούτων προσθετέα καὶ ἡ τῶν ἀπὸ τὰς ἀνασκαφῶν τῆς Ἐταιρίας καὶ ἐκ δωρεῶν ἀποκτηθέντων, ἥτις δὲν ὑπολογίζεται κατωτέρα τῆς προῤῥηθείσης· καὶ ἰδοὺ ἡ ὡς ἔγγιστα ὀλικὴ ἀγοραία ἀξία τῶν ἀρχαίων τῆς Ἐταιρίας.

Ἄφορμὴν εἰς παρατήρησιν δικαίαν δίδει καὶ τὸ ἐν τῷ πίνακι τῶν ἀπολογισμῶν «Κύρια ἔξοδα» κονδύλιον «Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δραχ. 12,397,65», ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐν τῇ Καταστάσει «περιουσία τῆς Ἐταιρίας» κονδύλιον «12 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δραχ. 48,000».

Ἐκ τῶν δώδεκα τούτων μετοχῶν, αἱ ὀκτὼ ἀπετέλουν τὸ τελευταῖον χρηματικὸν κατάλοιπον τῆς διαχειρίσεως ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐταιρίας μέχρι τοῦ 1855, ὅτε καὶ ἐκοιμήθη αὕτη· αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ἠγοράσθησαν, τρεῖς ἐκ χρημάτων τῆς Ἐταιρίας καὶ μία ἐκ τοῦ κληροδοτήματος δραχ. 3000, τοῦ ἐν μακαρίῃ τῇ λήξει ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Κυρίλλου· τούτων μόνω τῶν πεσσάρων τὴν ἀξίαν παριστάνει τὸ ἐν τῷ πίνακι κονδύλιον τῶν δραχ. 12,397,65, αἱ δὲ ἀρχικαὶ ὀκτὼ μετοχαί, ἐσώθησαν καὶ περιῆλθον αὐτούσιοι εἰς τὴν μετὰ τὴν ἀναβίωσιν τῆς Ἐταιρίας διαχείρισιν· αἱ δώδεκα δὲ ὁμοῦ, ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν, ἔνεκα τῆς ἀλληλοδιαδόχου ὑπερτιμήσεως αὐτῶν, ὑπελογίσθησαν πρὸς δραχ. 4000, καὶ ἐντεῦθεν τὸ ἐν τῇ Καταστάσει τῆς Ἐταιρικῆς περιουσίας κονδύλιον τῶν δραχ. 48,000.

Ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἀπολογισμῶν προκύπτει ἀδιστακτως, ὅτι καθόσον νῦν ὑπάρει ἡ Ἐταιρία, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἑδαπάνων τὰ κατὰ καιροὺς συμβούλια εἰς τὰ ἐπηγγελμένα παρ' αὐτῆς ἔργα, ἐπὶ μᾶλλον ἀναπτυσσόμενα· ἀλλ' ἑδαπάνων καὶ μετὰ προ-

νοίας μεμελετημένης, χάριν τοῦ ἀβεβαίου πολλάκις μέλλοντος, καὶ πρὸς ἐπάρκειαν εἰς ἐκτάκτως παρουσιασθησομένην ἀνάγκην μεγάλων ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς δαπανῶν, ὑπερβαινουσῶν τυχὸν τὰ τακτικὰ εἰσοδήματα.

Προστίθεται δὲ ἐν τέλει ὅτι ἀπαττα τὰ δημόσια χρεώγραφα καὶ ἄλλοι τίτλοι, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρίας, ὑπάρχουσι κατατεθειμένοι εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Τράπεζαν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει συμπεφωνημένος καὶ ἀλληλόχρεως λογαριασμός ἐντόκου καταθέσεως τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας· ὑπάρχει δὲ καὶ πίστωσης μέχρις ἑννεήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἧς γίνεται χρῆσις προσωρινῶς ἐφ' ὅσον αἱ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως γινόμεναι καταβολαὶ ἀπαιτήσωσι τοῦτο.

Ταῦτα ἱκανὰ πρὸς τελείαν κατάληψιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑμετέρου συμβουλίου καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἑταιρίας· οἱ ἐλεγκταί, οὓς ἐκλέξετε σήμερον, δώσουσιν ὑμῖν, ἐν τῇ προσεχῇ συνελεύσει, οἷας ἐγκρίνουσι συμπληρωτικὰς πληροφορίες·

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Ε Σ Ο Δ Α			
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ			
ΕΥΝΑΡΟΜΑΙ. Τακτικά Δρ.	6856	50	
» "Εκτακτοι »	16898	89	
» Ειδικά »	2000	—	25755 39
ΤΟΚΟΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ. Έκ χρεωγράφων και καταθέσεων »	24777	15	
ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Μέρισμα 22 μετοχών δύο εξαμηνιών. (α) »	6270	—	31047 15
ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Έξαργύρωσις κληρωθεισών όμολογιών »	—	—	7280 —
ΜΟΥΣΕΙΑ. Έξ εισιτηρίων εις αυτά »	—	—	1630 —
ΛΑΧΕΙΟΝ. Περίοδος Α΄. »	140	11	
» » Β΄. »	527	57	
» » Γ΄. »	3587	46	
» » Δ΄. »	78	31	
» » Ε΄. »	7404	88	
» » Ϛ΄. »	92430	95	
» » Ζ΄. »	2724	19	
ΔΙΑΦΟΡΑ »	—	—	107090 47
ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ. »	—	—	743 57
			500 —
			174046 58
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ			
ΒΙΟΜ. ΤΡΑΠΕΖΑ »	111000	—	
ΑΠΟΛΗΨΙΣ. Προκαταβ. λ/σμῶ Δημοσίου »	43890	83	
» » » Έταιρίας »	9284	—	
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ 31 Δεκεμβρίου 1881. »	8954	63	173129 46
(α) "Ητοι τών 12 μετοχών τής Έταιρίας και » 10 » ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ρώμα. » 22			
	—	—	347176 04

ΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1882.

Ε Ε Ο Δ Α					
ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ					
ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν	Δρ.	3940	—		
» Γραφική Ψηλ, χάρτης, τυπωτικά, ταχυδρομικά κλπ.	»	1618	—		
» Βιβλιοθήκη, αγορά βιβλίων και δετικά	»	2580	85	8138	85
ΜΟΥΣΕΙΑ. Προσωπικόν	»	1810	—		
» 'Αρχαιοθήκαι, συλλογήσεις κλπ.	»	30504	85		
» 'Αγορά αρχαίων	»	19286	80	51601	65
ΑΡΧΑΙΑ. 'Επισκευαί	»	400	30		
ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ. 'Ακροπόλεως	»	7221	17		
» Τανάγρας	»	3507	50		
» 'Ελευσίνος	»	18832	21		
» 'Επιδαύρου	»	3932	59		
» Θεσπιών	»	3419	65		
» Πειραιώς	»	177	50	37590	92
ΕΠΑΡΧ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Προσωπικόν εφόρων, φυλάκων κλπ. και έξοδα των κατά τάς επαρχίας μουσειών και μνημείων.	»	—	—	12877	60
ΑΚΙΝΗΤΑ. 'Αγορά γηπέδων	»	—	—	9660	—
ΔΙΑΦΟΡΑ	»	—	—	1130	16
ΛΑΧΕΙΟΝ. Περίοδος Ζ'.	»	3564	05		
» » Γ'.	»	36047	29		
» » Ε'.	»	3259	18	42870	52
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ	»	111841	42		
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμοῦ Δημοσίου	»	61688	02		
» » 'Εταιρίας	»	9384	—		
» »	»	392	90	183306	34
ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ Μεταφερόμενον εις την διαχείρισιν τοῦ 1883.	»	—	—	347176	04
		Τὸ ὅλον δραχμαί			

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ

ΜΕΡΙΔΕΣ	Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1882				Πράξεις κατά τὸ 1882			
	Χρέωσις		Πίστωσις		Χρέωσις		Πίστωσις	
ΑΚΙΝΗΤΑ. Οικόπεδα ἐν Ἀθήναις καὶ οἰκία ἐν Κη- φισίᾳ (α)	47321	—	—	—	9660	—	—	—
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. 12 μετοχαὶ αὐτῆς	48000	—	—	—	—	—	—	—
» » Κατάθεσις ἔντοκος	40061	—	—	—	—	—	—	—
ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Ὅμολογ. διαφόρων ἔθν. δαν. (β)	311806	23	—	—	—	—	7280	17
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ Λογαριασμῶ Δημοσίου . . (γ)	43195	57	—	—	61688	02	43890	83
» » Ἑταιρίας	1100	—	—	—	9384	—	9284	—
ΒΙΟΜ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἀνοικτὸς λογαριασμὸς . . (ε)	—	—	(ε) 10767	16	111841	42	111000	—
ΤΑΜΕΙΟΝ. Υπόλοιπα τῆς 31 Δεκεμβρίου καὶ πι- στογρεώσεις τοῦ ἔτους . . . (ς)	8954	63	—	—	338221	41	346783	14
	440438	43	10767	16	530794	85	518237	97
					440438	43	10767	16
					971233	28	529005	16
					529005	13		
					442228	15		Ἴσοζύγιον

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 5 Ἰανουαρίου 1883.

Ὁ Ταμίας

Π. ΕΜΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1882

Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρ. 1882				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
Χρέωσις	Πίστωση				
(α) 26981	—	(α) ΑΚΙΝΗΤΑ	λ/σμός τοῦ 1881 Δρ.	17321.—	
48000	—		1882 »	26981.—	9660.—
10061	—	(γ) ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ἔν γένει	» 1881 »	43195.57	
(β) 304526	23	λ/σμῶ Δημοσίου	1882 »	60992.76	17797.19
(γ) 60992	76	» Ἑταιρίας	» 1881 »	4100.—	
(δ) 1200	—		1882 »	1200.—	100.—
—	(ε) 9925	(ε) ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ	» 1 81 »	10767.16	
(ς) 392	90		1882 »	9925.74	841.42
452153	89			Πλειότερα...	28398.61
9925	74	(β) ΔΗΜΟΣ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	» 1881 »	311806.23	
			1882 »	304526.23	
		(ς) ΥΠΟΛΟΙΠΑ	1881 »	8954.63	
			1882 »	392.90	8561.73
442228	15				15841.73
				Αἰξήσις τῆς περιουσίας κατὰ τὸ 1882 δρ.	12556.88
		ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ			
		Δ/σμός τοῦ ἔτους 1881		429671.27	
		» 1882		442228.15	
		Διαφορὰ ἐπὶ πλέον, ἴση τῇ ἀνωτέρω		12556.88	

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ. — ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ

Α'. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	1858-70	1870-81	1882	Όλον
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ				
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ. Ἐτήσια Δρ	81079 81	60086 78	6856 50	148023 09
» "Ἐκτακτῆ »	24482 28	19070 50	16898 89	60451 67
» Ἐἰσάκται »	— —	46995 —	2000 —	48995 —
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ Ἐν γένει »	34047 17	269308 06	31047 15	334402 38
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ Ἐξοργώσεως »	— —	167177 31	7280 —	174457 39
ΜΟΥΣΕΙΑ Ἐξ ἀπαιτηθῶν »	— —	4992 84	1630 —	6622 84
ΑΚΙΝΗΤΑ Πώλησις ἀκινήτων »	— —	11490 —	— —	11490 —
» Ἐνοίκια »	— —	550 —	— —	550 —
ΚΑΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ »	— —	5000 —	500 —	5500 —
ΔΙΑΦΟΡΑ »	1292 05	155 87	743 57	2191 49
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ καὶ φυλλ. λογῶδ. »	943 40	990 65	— —	1934 05
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ »	1759 50	167 —	— —	1926 50
ΛΑΧΕΙΟΝ »	1454 54	501544 82	107090 47	610089 83
	145058 75	1087528 91	174046 58	(α) 1406634 24
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ				
ΔΑΝΕΙΑ »	— —	72500 —	— —	72500 —
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ Ἀποληρωθεῖσαι »	— —	278507 94	53174 83	331682 77
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (Ἀλληλόδωρεως λ μός) »	— —	387448 95	110000 —	(α) 498418 95
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ »	— —	14148 50	— —	14148 50
ΤΑΜΕΙΟΝ ὑπόλοιπα διαχειρίσεως μέχρι τοῦ 1858 »	2367 95	— —	— —	2357 95
	147426 70	1840104 30	338221 41	(α) 2325752 41

(α) Κύρια ἔσοδα Δρ. 1,406,634,24

(α) Διάφοροι λ σμοί » 919,118,17

2,325.752,41

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 5 Ἰανουαρίου 1883.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΑΥΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1858-1882.

Β'. ΠΛΗΡΩΜΑΙ		1858-70	1870-81	1882	Όλον			
ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ								
ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν, τυπωτικά, έξοδα διάφορα και Βιβλιοθήκη Δρ.	18964	92	32570	25	8138	85	59674	02
ΜΟΥΣΕΙΑ. Αρχαιοθήκαι, φυλακεία, επίσκευαί και συγκολλήσεις αρχ. »	4300	82	62504	41	32314	85	99120	08
ΑΓΟΡΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ »	48715	15	73954	31	19286	80	141956	26
ΑΡΧΑΙΑ. Άνασκαφαί εν γένει »	59139	50	268868	36	37190	62	365198	48
» Επίσκευαί και άναστηλώσ. μνημείων »	5747	95	18174	02	400	30	24322	27
ΕΠΑΡΧΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Προσωπικόν φυλάκ. έπαρχιακ. Μουσείων και μνημείων. »	—	—	45343	41	12878	60	58221	01
ΕΠΑΡΧΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Περισυναγωγή και μεταφορά αρχαίων »	—	—	3702	53	—	—	3702	53
ΤΟΚΟΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ. »	—	—	7257	72	—	—	7257	72
ΑΚΙΝΗΤΑ »	—	—	13321	—	9660	—	22981	—
ΔΙΑΦΟΡΑ. Ποσοστά εισπράκτορος, έμματα αρχαίων κλπ. »	—	—	3632	23	1130	16	4762	39
» Προτομαί προέδρων Έταιρίας. »	—	—	1900	—	—	—	1900	—
» Συνδρομαί εις ξένους προς συντέλεσιν άνασκαφών »	—	—	500	—	—	—	500	—
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ »	2112	52	—	—	—	—	1212	52
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ. »	1390	—	298567	06	—	—	299957	06
ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ »	—	—	12397	65	—	—	12397	65
ΛΑΧΕΙΟΝ »	—	—	203074	71	42870	52	245945	23
	140370	86	1045767	66	163769	70	(α) 1350008	22
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ								
ΔΑΝΕΙΑ »	1000	—	72500	—	—	—	73500	—
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ΑΠΟΛΗΠΤΕΑΙ »	—	—	329846	86	71072	02	400918	88
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. (Άλληλόχρ. λ/μός. »	—	—	376651	79	111841	42	488493	21
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ. »	—	—	12139	20	—	—	(α) 12139	20
ΛΑΘΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ. Κατά τας πρό τοῦ 1870 διαχειρίσεις »	300	—	—	—	—	—	300	—
ΤΑΜΕΙΟΝ. Υπόλοιπα »	—	—	—	—	392	90	392	90
	141670	86	1836905	51	347176	04	2325752	41

(α) Κύρια έξοδα δρ. 1,350,008,22

(α) Διάφοροι λ/σμοί » 975,744,19

2,325,752,41

Ό Ταμίας

Π. ΕΜΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Μετὰ τρεῖς δ' ἑβδομάδας, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1883, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10^η π. μ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐταίρων ὀγδοήκοντα, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Προέδρου ἕνεκα ἀσθενείας, ὁ ἀντιπρόεδρος Σπ. Φιντικλῆς προσεκάλεσε τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν ν' ἀναγνώσῃ εἰς ἐπήκοον τῶν ἐταίρων τὴν ἔκθεσίν της. Ὅθεν παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς Π. Νικολόπουλος ἀνέγνω τὰ ἑξῆς.

*Πρὸς τὴν συνέλευσιν
τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.*

Κύριοι!

Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς δοθείσης ἡμῖν ἐντολῆς διὰ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως ὑμῶν, μετέβημεν τὴν 30 τοῦ ἀπελθόντος μηνὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ταμίου τῆς Ἑταιρίας κυρίου Π. Γιαννοπούλου, ἔνθα ὑπάρχουσι τ' ἀποτελοῦντα τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν τοῦ ταμείου στοιχεῖα.

Καὶ δὴ ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει τὰ βιβλία ἤτοι τὸ Καθημερινόν, τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων εἰσπράξεως τοῦ τε ταμίου καὶ τοῦ εἰσπράκτορος καὶ ἐθέσαμεν τὸ « Ἐθεωρήθη » ἐπὶ τῆς τελευταίας πράξεως τοῦ Καθημερινοῦ τῆς 31 Δεκεμβρίου Π. Ε. καὶ ἐπὶ τῶν τελευταίων κεκομμένων διπλοτύπων τοῦ Ταμίου ὑπ' ἀριθ. 77 καὶ τοῦ εἰσπράκτορος ὑπ' ἀριθ. 181 ὡς καὶ τοῦ τελευταίου ἐντάλματος ὑπ' ἀριθ. 323.

Ἐκ τῆς παραβολῆς δὲ ἦν ἐποιησάμεθα τῶν διπλοτύπων εἰσπράξεως τοῦ ταμίου ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 1 — 77 καὶ τοῦ εἰσπράκτορος ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 147 — 191 καὶ 1 — 181, πλὴν τῶν ἀκυρωθέντων ἐκ τῶν τελευταίων ὑπ' ἀριθ. 58 καὶ 114, πρὸς τὰς ἐν τῷ Καθημερινῷ βιβλίῳ ἐγγραφὰς ἐξήχθη ὅτι τὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1882 εἰσαχθέντα εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας ἔσοδα συνίστανται κατὰ τὸν ἐν τῷ Καθημερινῷ καταγεγραμμένον ἰσολογισμόν.

Α'. ἐκ κυρίων ἐσόδων ἦτοι·

1).	Ἐκ συνδρομῶν ἐν γένει	Δρ.	25,755.39
2).	» τόκων ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐπὶ καταθέσεων	»	24,777.15
3).	» μερισμάτων ἐπὶ 22 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς		6,270.—
4).	» ἐξαργυρώσεων κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικῶν δανείων	»	7,280.—
5).	» εἰσιτηρίων ἐν Μουσεῖοις	»	1,630.—
6).	» λαχείων	»	107,090.47
7).	» διαφόρων	»	743.57
8).	» κληροδοτημάτων	»	500.—
			<hr/>
		Τὸ ὅλον Δρ.	174,046.58

Β'. ἐκ διαφόρων λογαριασμῶν.

1).	Βιομηχανικῆς Τραπεζῆς δρ.	111,000.—	
2).	Ἀπολήψεων προκαταβολῶν λ/σμῶ Δημοσίου	»	43,890.83
3).	Ἀπολήψεων προκαταβολῶν λ/σμῶ Ἐταιρίας	»	9,284.—
4).	Υπολοίπου 31 Δεκεμβρίου 1881	»	8,954.63
			<hr/>
		Τὸ ὅλον Δρ.	173,129.46
			<hr/>
		Τὸ ὅλον Δρ.	347,176.04

Παραβαλόντες δὲ τὰ στελέχη τῶν ἐκδοθέντων χρηματικῶν ἐνταλμάτων καὶ αὐτὰ τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 1—306 καὶ 308—323 εἰς ἃ εἰσὶ συνημμένα τὰ δικαιολογοῦντα ἐκάστην δαπάνην ἐγγραφα, πρὸς τὸ καθημερινὸν βιβλίον, ἐξηγάγομεν ὅτι τὰ ἐξόδα συνίστανται·

A'. ἐκ κυρίων ἐξόδων ἦτοι

1).	Ἐξόδων γραφείου.	Δρ.	8,138.85
2).	» μουσείων.	»	51,601.65
3).	» ἀνασκαφῶν ἀρχαίων	»	37,590.92
4).	» ἐπαρχ. ἀρχαιοτήτων	»	12,877.60
5).	» ἀγορᾶς ἀκινήτων.	»	9,660.—
6).	» διαφόρων.	»	1,130.16
7).	» λαχείου	»	42,870.52
			<hr/>
			163,869.70

B'. ἐκ διαφόρων λογαριασμῶν ἦτοι

1).	Βιομηχανικῆς Τραπεζῆς Δρ.	111,841.42	
2).	Προκαταβολῶν λογ/σμῶ » Δημοσίου.	»	61,688.02
3).	Προκαταβολῶν λογαριασμῶ Ἑταιρίας.	δρ.	9,384.—
4).	Υπολοίπου ταμείου	»	392.90
			<hr/>
			183,306.34
			<hr/>
			Τὸ ὅλον δρ. 347,176.04

Κατὰ τὸν ἐν τῷ καθημερινῷ βιβλίῳ καταγεγραμμένον ἰσολογισμόν ἢ περιουσία τῆς ἑταιρίας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1882, μετὰ τὴν προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1882 πραγματοποιηθέντων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ἀποτελεῖ ἐνεργητικὸν μὲν Δρ. 452,153,39 ἦτοι

α')	Ἐκ δύο οἰκοπέδων ἐν Ἀθήναις καὶ οἰκίας ἐν Κηφισίῳ.	Δρ.	26,981.—
β')	Ἐκ 12 μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.	»	48,000.—
γ')	Ἐξ ἐντόκων καταθέσεων εἰς τὴν Τράπεζαν	»	10,061.—
δ')	Ἐκ 1093 ὁμολογιῶν διαφόρων Ἑθνικῶν δανείων	»	304,526.23
ε')	Ἐκ προκαταβολῶν λ/σμῶ Δημοσίου	»	60,992.76
ς')	Ὁμ. λ/σμῶ Ἑταιρίας.	»	1,200.—
ζ')	Ἐκ μετρητῶν	»	392.90
			<hr/>
	Πρὸς μεταφορὰν.	Δρ.	452,153.89

Ἐκ μεταφορᾶς. . . . Δρ. 452,153.89
 Παθητικὸν δὲ » 9,925.74

Διὰ τὰ ὀφειλόμενα τῆ βιομηχανικῆ Τραπεζῆς
 ἀπέναντι τοῦ ἀνοικτοῦ λ/σμοῦ. . . . Δρ. 442,228.15
 οὕτω δὲ ἡ καθαρὰ περιουσία τῆς Ἐταιρίας συνίσταται ἐκ δραχ.
 442,228.15 παλαιῶν ἢ νέων δραχμῶν 394,846,57.

Σχετικὰ πρὸς τὸν λογαριασμὸν τῆς καταστάσεως τῆς περιου-
 σίας τῆς Ἐταιρίας ὁ κύριος ταμίας ὑπέβαλεν ἡμῖν α') τοὺς
 τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἐν Ἀθήναις δύο οικοπέδων καὶ τῆς
 ἐν Κηφισίᾳ οἰκίας παριστανομένων ἐν τῇ καταστάσει ἀντὶ δραχ.
 26,981 ἧτοι τὸ ὑπ' ἀριθ. 9712 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1851
 συμβόλαιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κ. Κοκκίδου, τὸ ὑπ'
 ἀριθ. 28664 τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1882 ὁμοιον τοῦ συμβολαιο-
 γράφου Ἀθηνῶν Γ. Ἀφεντάκη καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 32,107 τῆς
 19 Νοεμβρίου 1881 τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Β. Λαμ-
 προύλη· β') τὸ μετὰ τῆς Βιομηχανικῆς Τραπεζῆς ὑπ' ἀριθ.
 26,638 τῆς 9 Ἰουλίου 1879 συμβόλαιον τοῦ συμβολαιογράφου
 Ἀθηνῶν Γ. Ἀντωνιάδου καὶ τὰς ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1880
 καὶ 19 Ἰανουαρίου 1882 ἀποδείξεις τῶν διαχειριστῶν αὐτῆς ἐξ
 ὧν ἀποδεικνύεται ἡ εἰς τὴν Τράπεζαν ταύτην κατάθεσις καὶ
 φύλαξις τῶν τίτλων δώδεκα ὀνομαστικῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς
 Τραπεζῆς παριστανομένων ἐν τῇ καταστάσει ἀντὶ δρ. 48,000.
 Τεσσάρων ὁμολογιῶν αὐτῆς δι' ἔντοκον κατάθεσιν δρ. 10,061
 καὶ τῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1882 μετὰ τὰς προηγηθείσας
 κληρώσεις, ὑπολειπομένων ἐν τῇ ἰδίᾳ τραπεζῇ χρεωγράφων Ἐθني-
 κῶν δανείων ἧτοι

147	ὁμολόγων τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν	6,000,000	
451	» » » »	25,000,000	πρὸς 9 %
10	» » » »	»	» 8 %
259	» » » »	4,000,000	» 8 %
135	» » » »	60,000,000	» 6 %
91	» » » »	10,000,000	» 8 %

1093

παριστανομένων ἐν τῇ καταστάσει ἀντὶ δραχ. 304,526, 23·
 γ') τὰ συμβόλαια ἧτοι τὰ ὑπ' ἀριθ. 29184, 29240, 29390,

29705, 29876, 29891, 29960, 30078 και 30171 τοῦ ἔτους 1882 τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἡλ. Γλυκοφρύδου, τὰς παραγγελίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπ' ἀρ. 12,389 τῆς 5 Μαΐου καὶ τῆς 28 Ἰουνίου καὶ 4 Αὐγούστου 1882 καὶ λοιπὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου γενομένων κατὰ τὸ 1882 καὶ μῆπω ἀποληφθεισῶν προκαταβολῶν δρ. 60,992,76 καὶ δ') χρηματικὰ ἐντάλματα δυνάμει τῶν ὁποίων ἐπληρώθησαν προκαταβολικῶς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἐταιρίας δρ. 1200.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ καθαρὰ περιουσία τῆς Ἐταιρίας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1881 συνίστατο ἐκ δραχ. 429,671,27, ἔπεται ὅτι ἐπῆλθεν αὐξήσις αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1882 ἐκ δρ. 12,556,88.

Μετὰ τὴν περαιώσιν τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1882 ὁ Ταμίας τῆς Ἐταιρίας ἐξητήσατο νὰ ἐξελεγχθῆ καὶ ἡ χρηματικὴ διαχείρισις τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. Τὴν αἴτησιν ταύτην ἀποδεχθέντες, ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει τὰ στελέχη τῶν ὑπ' ἀριθ. 1 — 7 διπλοτύπων εἰσπράξεως, ἐξ ὧν ἐβεβαιώθη ὅτι ἀπὸ 1 — 30 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. εἰσπράχθησαν τὰ ἐξῆς ποσὰ εἰς νέας δραχμὰς (κατὰ τὸν Νόμον ΣΔ' περὶ νομισματικοῦ συστήματος).

α')	Ἐξ ὑπολοίπου τῆς 31 Δεκεμβρίου μετατραπέντος εἰς νέας.	Δρ. 350.80
β')	Ἐκ τιμήματος λαχείου Ζ' περιόδου.	» 49,443.20
γ')	Ἐξ ἀπολήψεως προκαταβολῶν λ/σμῶ Δημοσίου.	» 1,751.74
δ')	Ἐκ τόκων	» 1,499.50
ε')	Ἐξ ἀντιτίμου κληρωθεισῶν ὁμολογ.	» 801.—
		<hr/> Τὸ ὅλον δρ. 53,846.24

Ἐπληρώθησαν δὲ τὰ ἐξῆς ποσὰ κατὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1—8 καὶ 10—15 χρηματικὰ ἐντάλματα.

α')	Διὰ προκαταβολὰς λ/σμῶ Δημοσίου. . . Δρ.	8,526,80
β')	Διὰ καταθέσεις εἰς Βιομηχανικὴν Τράπεζαν ἀπέναντι τοῦ ἀνοικτοῦ λ/σμοῦ. »	40,300,50
γ')	Διὰ ἔξοδα γραφείου »	135 —
δ')	» » ἐπαρχιακῶν ἀρχαιοτήτων. . . »	187,48
ε')	» » ἀνασκαφῶν. »	260,60
ς')	» » πρὸς ἀγορὰν ἀρχαίων »	283,93
ζ')	» » μουσείων. »	1,482,54
	Τὸ ὅλον Δρ.	51,176,85

Τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφαιρουμένου ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων, ὑπολείπονται δραχ. 2669,34, εὐρεθεῖσαι εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἐταιρίας καὶ ἀπαρτιζόμεναι·

α')	Ἐκ Τραπεζ. Γραμματ. $26 \times 100 =$	Δραχ. 2600
β')	» » $2 \times 25 =$	» 50
γ')	» » $3 \times 5 =$	» 15
δ')	Ἐκ χαλκίων νομισμάτων »	4,34
		<hr/> 2669,34

Προτιθέμενοι νὰ ἐξελέγξωμεν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων δυνάμει τῶν γραμματίων τῆς Ζ' περιόδου τοῦ λαχείου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐπληροφορήθημεν, ὅτι τῆς τοιαύτης διαχείρισεως χωριστῆς καὶ εἰς εἰδικὸν πρόσωπον ἀνατεθειμένης, δύσκολος ἀποθάνει ἤδη ὁ ἔλεγχος, τοῦ διαχειριστοῦ μὴ δυναμένου νὰ ὑποβληθῇ ἤδη ὑπ' αὐτὸν, ἅτε ἀσχολουμένου εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν πληρωτέων χρηματικῶν ποσῶν τοῖς κερδῶσις ἀριθμοῖς κατὰ τὴν Ζ' περίοδον· αἱ πληροφορίες ὅμως, ἃς δυνάμεθα νὰ παρᾶσχωμεν ἐπὶ τῆς διαχείρισεως ταύτης εἰσὶν αἱ ἐξῆς.

Ὅτι κατὰ τὰ δημοσιευθέντα πρακτικὰ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λαχείου τῶν ἀρχαιοτήτων τὰ πωληθέντα γραμματῖα τῆς Ζ' περιόδου εἰσὶν 28,785, ὧν τὸ τίμημα πρὸς δραχ. 3 ἕκαστον ἀπο-

τελεῖ ποσὸν δραχ. 86,355,—
ἐκπτώσει δὲ τῶν κρατηθέντων λόγῳ προμη-
θείας ὑπὸ τῶν πωλητῶν πρὸς 10 % . . . δραχ. 8,635,50
Υπολείπονται δρ. 77,719,50

Ἐξ ὧν εἰσῆχθησαν εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς
Ἑταιρίας κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1882
παλαιαὶ δρ. 2721,19 ἢ νέαι. . δρ. 2,429,63
κατὰ δὲ τὸ 1883 Ἰανουάριον μῆνα » 49,443,20

51,872,83

Υπολείπονται ἐπομένως εἰς βᾶρος τοῦ δια-
χειριστοῦ δρ. 25,846,67
ἀλλὰ τοῖς κατόχοις τῶν ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοηθέν-
των 200 γραμματίων ἀποδοθήσονται . . . » 28,785 =
ὥστε πρὸς ἐντελῆ ἐξόφλησιν τῶν ὑποχρεώσεων
τῆς Ἑταιρίας ἐκ τῆς τελευταίας κληρώσεως,
πληρωθήσονται τῷ ἀρμοδίῳ διαχειριστῆ. . . » 2,938,33

Οὕτω περιωρίσθη ὁ ἔλεγχος ἡμῶν ἐπὶ μόνῃς τῆς διαχειρίσεως
καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἐνε-
στῶτος τοῦ Ταμείου κυρίου Π. Γιαννοπούλου. Ἐκ τοῦ ἐλέγχου
δὲ τούτου οὐδεμίαν ἀναπέμεινεν ἡμῖν ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀκρι-
βείας, μεθ' ἧς τό τε Διοικητικὸν συμβούλιον καὶ ὁ Ταμίας δια-
χειρίζονται τὴν περιουσίαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Φεβρουαρίου 1883.

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ

Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ
Γ. ΕΜ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Π. Γ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ ταῦτα ὁ ἀντιπρόεδρος ἠρώτησεν, ἂν ἔχη τις τῶν ἐταίρων νὰ ποιήσῃ παρατηρήσεις. Οὐδεὶς ἐπέηρε φωνήν. Ὅθεν εἰπὼν ὁ ἀντιπρόεδρος· προβαίνομεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Συμβουλίου, ἐκάλεσε δύο ψηφολέκτας παρὰ τὸ βῆμα καὶ ἤδη ἔμελλε ν' ἀναγνωσθῇ παρὰ τοῦ γραμματέως ὁ κατάλογος τῶν ψηφηφορησόντων, ὅτε παρουσιασθεὶς ὁ ἐταῖρος Θεμ. Ν. Χ. Φιλαδελφεὺς ἤθελε νὰ ποιήσῃ τὰς ἑαυτοῦ προτάσεις περὶ τῶν τῆς Ἑταιρίας πραγμάτων, ὡς εἶχεν ἐν τῇ πρώτῃ Συνελεύσει δηλώσει τὸν σκοπὸν του. Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῦ προεδρεύοντος καὶ παρ' ἄλλων ἐταίρων τῷ ἐγένετο παρατήρησις, ὅτι τώρα μὲν νὰ ἀνακοπῇ οὕτως ἢ σχεδὸν ἀρξάμενη ἐκλογὴ δὲν εἶναι πρέπον, ὑστερον δὲ μαιαξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ψηφηφορίας δύναται νὰ διατυπώσῃ τὰς προτάσεις του, ἵνα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὡς ἀντικείμενον ἄλλης προσεχῶς συγκαλεσθησομένης Συνελεύσεως, ἀνεχώρησεν. Οἱ ἐταῖροι ἔπειτα ἐψήφισαν διὰ δύο ψηφηφοριῶν, καθ' ἃ κελεύει ὁ ὀργανισμὸς, τὸ νέον συμβούλιον ὡς ἐξῆς·

Πρόεδρον τὸν Ἀλ. Ἀ. Κοντόσταυλον	διὰ ψήφων	74
Ἀντιπρόεδρον τὸν Σπυρ. Φιντικλῆν	»	» 66
Ἐταῖρον τὸν Π. Ἐμ. Γιαννόπουλον	»	» 71
Γραμματέα τὸν Στέφ. Α. Κουμανούδην	»	» 74
Συμβούλους δὲ τοὺς Δημ. Σεμιτέλον	»	» 69
Λύσ. Καφταντζόγλου	»	» 61
Γ. Ἀντωνιάδην	»	» 61
Στ. Δραγούμην	»	» 60
Π. Εὐστρατιάδην	»	» 50
Κ. Μυλωνᾶν	»	» 50
Γ. Νικολαΐδην	»	» 45

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν δύο ψηφηφοριῶν ἀφοῦ ἀνεκέρηξεν ὁ ἀντιπρόεδρος, διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ ὥραν πρώτην μετὰ μεσημβρίαν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

(^οΌσων ὀνομάτων εἶναι προτεθειμένος ἀστερίσκος, αὐτοὶ πρὸς τῇ ἐτησίᾳ συνδρομῇ καὶ καθυστεροῦσαν συνδρομὴν κατέβαλον (*).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΘΝ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ. . Δρ. 1000.—	ΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡ. . Δρ. 15.—
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. 15.—	ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Γ. ΕΜ. » 15.—
ΑΜΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Λ. 15.—	ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΑΚ. » 15.—
ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ Α. 16.—	ΑΡΕΤΑΙΟΣ Θ. » 15.—
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΝΙΚΟΛ. 15.—	ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΑΝ. » 15.—

(* Πέρυσι μετὰ τὴν κλείσιν τῶν τοῦ ἔτους 1881 λογαριασμῶν, ἡμέρας δέ τινες πρὸ τῶν ἀρχαιρεισιῶν τοῦ 1882 πολλοὶ ἑταῖροι (περὶ τοὺς 40) εἶχον καταβάλει ἐνὸς ἢ δύο ἐτῶν καθυστερούσας συνδρομάς. Τοῦτων τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ποσὰ εἶχόμεν ὑποσχεθῆ τότε ὅτι θελωμεν ἀναγράψει ἐν ταύτῃ τῇ ἐφετειῇ λογοδοσίᾳ, ὃ καὶ ποιῶμεν νῦν. Εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ἀναγνωστάκης Α. 30:—	Μακρυγιάννης Ο. 30:—
Ἀνάρργρος Π. Π. 30:—	Μάμουκας Α. 15:—
Ἀντωνιάδης Α. Ι. 30:—	Μαρκόπουλος Ι. 30:—
Ἀργυρόπουλος Ι. 15:—	Μαυρογιάννης Γ. 30:—
Αὐγερινός Α. 30:—	Μελετόπουλος Α. 15:—
Ἀφεντούλης Θ. 30:—	Μπουρνιάς Γ. 15:—
Βεζάνος Α. Η. 15:—	Παλαιολόγος Ι. 30:—
Δαμασκηνός Ν. 30:—	Παναζίδης Ι. 15:—
Δήμιτσας Μ. 15:—	Παπαδημητρακόπουλος Θ. . . 30:—
Διοσχορίδης Χ. 15:—	Πατρύκιος Ι. 15:—
Ἰασεμίδης Π. 15:—	Παυλίδης Π. 15:—
Ἰωαννίδης Γρ. 15:—	Ποστολάκας Α. 15:—
Καβδαδίας Π. 15:—	Πρωτόδικος Ι. 30:—
Καλογεράς Ν. 30:—	Σκουλούδης Σ. 15:—
Κανελλόπουλος Η. 15:—	Σοῦτσος Α. 100:—
Κομπότης Α. 15:—	Σπαθῆς Ν. 30:—
Κοτζίτσ Ν. 15:—	Σχινᾶς Β. 15:—
Κουλουμόπουλος Θ. 25:—	Χατζόπουλος Ν. 30:—
Κουμανούδης Ἀνδρ. Ι. 30:—	
Κουντουριώτης Α. 30:—	ΜΟΝΑΙ ΙΕΡΑΙ
Κυριακός Ἀλ. 15:—	Μακαριωτίσσης ἐν Βοιωτίᾳ. . 25:—
Κυριακός Π. 15:—	Ταξιάρχων » » . . . 25:—
Κωνσταντινίδης Π. 15:—	Ἀγ. Τριάδος » » . . . 25:—

ΒΑΡΟΥΧΑΣ ΑΛ. Δρ.	15.—	ΚΟΕHLER ULR. Δρ.	28.—
ΒΕΖΑΝΟΣ ΛΕΩΝ. ΗΛ. »	15.—	ΚΟΚΙΑΝΗΣ Δ. »	15.—
ΒΕΝΕΡ Ν. »	15.—	ΚΟΛΥΒΑΣ ΑΛ. »	15.—
ΒΙΚΕΛΑΣ ΔΗΜ. »	15.—	ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ ΣΩΚΡ. ἀρχιμ.	» 15.—
ΒΟΥΡΤΣΕΛΛΑΣ ΙΩ. »	22.40	ΚΟΛΙΝΙΑΤΗΣ Ι. »	16.80
		ΚΟΝΤΟΣ Κ. »	28.—
ΓΑΛΑΝΗΣ ΕΜ. »	15.—	ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΑΛ. »	15.—
ΓΕΡΑΚΗΣ Γ. Α. »	15.—	ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΙΩ. »	15.—
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Π. ΕΜ. »	15.—	ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ ΔΗΜ. »	15.—
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ. »	15.—	* ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ Π. »	30.—
		ΚΟΥΔΟΥΜΟΠΟΥΛΟΣ Θ. »	15.—
ΔΑΜΑΛΑΣ Ν. »	15.—	ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ ΑΝΔΡ. Ι. »	15.—
ΔΕΡΒΟΣ Γ. Ι. »	28.—	ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ Π. ΣΤ. »	16.80
ΔΗΜΙΤΡΑΣ ΜΑΡΓ. »	15.—	ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ ΣΤ. Α. »	15.—
ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ Χ. »	15.—	ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Δ. »	15.—
ΔΡΑΓΑΤΗΣ ΙΑΚ. Χ. »	15.—	ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΛ. »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΕΛΙΖΑ ΣΤΕΦ. »	15.—	ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩ. »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΕΜ. »	15.—	ΚΥΡΙΑΚΟΣ Π. »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ Μ. »	50.—	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Π. »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΣΤΕΦ. »	15.—	* ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. »	30.—
		ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. »	15.—
ENGEL ARTH. »	22.40		
ΕΓΕΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Π. »	15.—	ΛΑΚΩΝ Β. »	15.—
		ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ Α. »	15.—
ΖΑΧΑΡΙΟΥ Δ. Π. »	15.—	LUEDERS O. »	28.—
ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΙΩ. »	15.—		
		ΜΑΡΑΘΕΑΣ Ν. »	28.—
ΘΕΟΛΟΓΗΣ Π. »	50.—	ΜΑΛΑΚΗΣ Σ. »	16.80
ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ ΙΩ. »	15.—	ΜΑΝΤΖΑΚΟΣ Χρ. »	28.—
		ΜΑΛΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ. »	15.—
ΙΑΣΣΕΜΙΔΗΣ Π. »	15.—	* ΜΑΝΤΑΚΗΣ ΕΜ. »	30.—
ΙΑΤΡΙΔΗΣ ΕΥΘ. »	15.—	ΜΑΜΟΥΚΑΣ Α. »	15.—
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΣΤΕΦ. »	28.—	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. »	15.—
		ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Γ. Α. »	50.—
ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Π. »	15.—	ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Ν. Α. »	20.—
ΚΑΖΑΝΗΣ Ν. »	15.—	ΜΕΛΑΣ ΜΙΧ. »	280.—
ΚΑΔΑΠΟΒΑΚΗΣ Μ. »	15.—	ΜΕΛΙΣΣΕΟΥΡΓΟΣ Γ. »	15.—
ΚΑΛΛΙΓΑΣ Π. »	15.—	ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ Γ. »	15.—
ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ ΝΙΚΗΦ. »	15.—	ΜΠΟΥΚΗΣ ΙΩ. »	15.—
ΚΑΝΕΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛ. »	15.—	ΜΥΔΩΝΑΣ Κ. »	15.—
ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΑΔ. »	15.—	ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΣΠ. »	15.—
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ Κ. »	28.—		
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Ε. »	15.—	ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ ΜΕΝ. »	100.—
ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ ΑΘ. »	15.—	ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ ΠΑΤ. »	22.40
ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ Α. »	15.—	ΝΕΓΡΗΣ Ν. »	15.—

ΝΕΓΡΗΣ ΦΩΚ. Δρ.	15.—	ΡΕΝΙΕΡΗΣ Μ. Δρ.	15.—
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Γ. »	15.—	ΡΗΓΑΔΗΣ ΕΔ. »	28.—
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. »	25.—	ΡΙΖΟΣ ΕΥΓ. »	28.—
		ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ. »	15.—
ΟΒΕΡΓ ΕΜ. »	28.—		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ Β. Τ. »	15.—	ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ. »	15.—
ΟΛΥΜΠΙΟΣ Α. »	15.—	ΣΑΡΙΠΟΔΟΣ Ν. »	15.—
		SCHLIEMANN Η. »	15.—
ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ ΙΩ. »	15.—	SCHMIDT JUL. »	15.—
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΙΩ. »	45.—	ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ Δ. »	15.—
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. »	22.40	ΣΚΟΥΖΕΣ Π. Γ. »	15.—
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. »	22.40	ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ ΣΤΕΦ. »	15.—
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χ. »	15.—	ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ ΙΩ. ΙΕ. »	15.—
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ.	15.—	ΣΟΥΓΛΟΥΡΗΣ Γ. »	28.—
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. »	15.—	ΣΟΥΡΜΕΛΗΣ Δ. »	15.—
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ. »	15.—	ΣΟΥΤΣΟΣ ΑΔ. »	50.—
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Π. »	15.—	ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ Π. »	15.—
ΠΑΠΠΟΣ ΔΗΜ. »	30.—	ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦ. »	15.—
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΝΤΕΚΑΣ »	15.—	ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ. »	15.—
ΠΑΥΛΙΔΗΣ Π. »	15.—		
ΠΕΡΡΗΣ Π. »	28.—	ΤΣΟΥΧΛΟΣ Ν. »	15.—
ΠΕΡΡΗΣ ΣΠ. »	28.—		
ΠΕΤΡΗΣ Ν. »	15.—	ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Θ. Ν. »	15.—
ΠΕΤΡΙΔΗΣ Δ. »	15.—	ΦΙΔΙΟΣ Δ. »	15.—
ΠΟΔΙΤΗΣ Ν. Γ. »	22 40	ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Γ. »	15.—
ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ ΑΧ. »	15.—	ΦΙΛΤΙΚΛΗΣ ΣΠ. »	15.—
ΠΡΑΞΕΑΣ ΑΔ. »	16.80	ΦΛΩΡΟΣ ΣΤ. »	15.—
ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ Χ. Τ. »	15.—	ΦΥΤΑΛΗΣ Δ. »	16.80
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΑΘΗΝΩΝ »	15.—	ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. »	16.80
ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΣ ΙΩ. »	15.—		
		ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΕΜ. »	50.—
ΡΑΓΚΑΒΗΣ Α. Α. »	15.—	ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Ν. »	15.—
ΡΑΛΛΗΣ Δ. »	15.—		
ΡΑΝΔΑΣ Λ. »	20.—	ZILLER E. »	15.—

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ. Δρ.	100.—
ΖΑΝΕΤΟΣ Γ. »	15.—
ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔ. »	56.—
ΜΟΥΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ. »	15.—
ΜΟΥΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡ. »	15.—

ΕΝ ΚΡΙΣΣΗ

ΑΘΑΪΑΣΙΑΔΗΣ ΕΡ. »	15.—
---------------------------	------

ΕΝ Τῇ ΛΟΙΠῃ ΣΤΕΡΕᾷ ΕΛΛΑΔΙ

Ο ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ	Δρ.	100.—
Η ΜΟΝΗ ΠΕΝΤΕΛΗΣ	»	15.—
* » ΜΑΚΑΡΙΩΤΙΣΣΗΣ ΕΝ ΒΟΙΩΤΙΑ	»	50.—
* » ΤΑΣΙΑΡΧΩΝ »	»	50.—
» ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ »	»	25.—
» ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΥ »	»	25.—
» ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ »	»	25.—
» ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡ. ΕΝ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡῶ ΑΚΑΡΝΑΝ	»	30.—

ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣῶ

Η ΜΟΝΗ ΤΑΣΙΑΡΧΩΝ ΑΙΓΙΟΥ	»	100.—
-----------------------------------	---	-------

ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΗΣΟΙΣ

Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ	»	200.—
* ΙΩΑΝ. ΡΩΜΑΝΟΣ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡᾶ	»	30.—

ΕΝ Τῶ ΕΞΩΤΕΡΙΚῶ

ΙΩΑΝ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ	»	560.—
* Ο ΜΗΘΥΜΝΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΓΑΥΚΑΣ	»	101.50
* ΚΕΠΕΤΖΗΣ ΣΤ. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ	»	45.—
ΒΛΑΣΤΟΣ ΣΤΕΦ. ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ	»	28.—
ΙΕΡΩΝ. ΜΥΡΙΑΝΘΕΥΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡ. ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῶ	»	60.40
LUDLOW ΤΗ. ΕΝ ΝΕῶ ΕΒΟΡΑΚῶ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	»	16.80

Ἐτι εἰσεπράχθησαν οἱ τόκοι καὶ τὰ μερίσματα τῶν δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων ἃ κατέλειπον πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ἑταιρίαν οἱ ἑξῆς:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΧΑΙΡΩΝΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

ΔΩΡΗΤΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΑΥΤΑ

Ἡ ἐν Πιερουπόλει Commission Impériale archéologique τὸ ἑαυτῆς Comptes rendu pour l'année 1880. St. Pétersbourg, 1881. εἰς φύλ. μετ' ἄτλαντος.

Ἡ ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν, τὴν συλλογὴν Inscriptiones graecae antiquissimae praeter Atticas in Attica repertas, ed. Roehl. Berolini, MDCCCLXXXII. εἰς φύλ. ἔτι δὲ τὸ βον μέρος τοῦ γου τόμου τοῦ Corpus Inscriptionum Atticarum, ed. Dittenberger. Berolini, MDCCCLXXXII. εἰς φύλ.

Τὸ ἐν Κανταβριγία τῆς Ἀμερικῆς Archeological Institute, τὴν ἔκθεσιν Third annual report of the executive commission etc. Cambridge, 1882, εἰς 8^{ον}.

Ὁ ἐν Πιερουπόλει Τ. Φίλιπποβ ῥωσσιστὶ γεγραμμένον βιβλίον « Σύγχρονα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ». Ἐν Πιερουπόλει 1882, εἰς 8^{ον}.

Ἐκ Παρισίων ἦλθεν Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études grecques en France. 15e année 1881, εἰς 8^{ον}.

H. Phillips, Basilisks and Cockatrices. Philadelphia, 1882.

H. Phillips, Remarks upon a coin of Sicyon. Philadelphia, 1881.—Anales del Museo nacional de México τόμου βον entrega εἰς 1881.

Bon S. de Baye, L'industrie acheuléenne dans le Loess de la Brie-Champenoise. Chalons-sur-Marne. 1881.

Arthur Engel, Documents pour servir à la numismatique de l'Alsace N° 1. 4. 5. 6. 7.—Supplément aux quatre premiers fascicules des documents.— Des meilleurs méthodes de moulage et de reproduction des médailles. 1878-1882.

Eloge de M. de Saulcy par G. Schlumberger. Genève 1881.

Ἡ ἐν Ἀγράμῃ ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρίᾳ τὸ ἑαυτῆς περιοδικὸν Vjestnik δὸς ἔτους 1882.

Ἐκ Κιλίας Schriften der Universität zu Kiel 1880-81. τόμος XXVII^{ος}.

Ἐξ Ἀμερικῆς Transformations and migrations of certain statues of the Cesnola collection.

Ἴφικράτης Κοκίδης χάρτην Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας εἰς ἕξ φύλλα.

Ἄθ. Σ. Κουμανούδης, Der Satyr aus Pergamon von. A. Furtwaengler 1880.

Π. Περβάνογλους φυλλάδιον L'Istria prima dei Romani.

Ἐκ Νέου Ἐβροράκου ἐν τεύχῳ τοῦ περιοδικοῦ The century illustrated monthly magazine, τὸ ὑπ' ἀρ. 4 τοῦ τόμου 24^{ου} (Αὐγ. 1882), ἐν ᾧ μία πραγματεία περὶ τῆς τῷ Cesnola ἀποδιδομένης κιβδηλείας ἀρχαιοτήτων Κυπριακῶν.

Charles Lucas, Le palais d'Ulysse à Ithaque. Paris, 1881.

Ἡ ἐν Βερολίῳ Διεύθυνσις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀνασκαφῶν διὰ τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας τὸ βιβλίον Olympia und Umgegend, 1882.

Τὸ Γερμανικὸν ἀρχαιολογικὸν Καθίδρυμα τὸ ἑαυτοῦ Περιοδικὸν Mittheilungen etc. Athen, 1882, εἰς 8^{ον}.

Ἡ ἐνταῦθα Γαλλικὴ Σχολὴ τὸ ἑαυτῆς Περιοδικὸν Bulletin de correspondance hellénique τοῦ ἔτους 1882, εἰς 8ον.

Κυθνιακὰ ἦται τῆς νήσου Κύθνου χωρογραφία καὶ ἱστορία κτλ. ὑπὸ Ἀντωνίου Βάλληνδα. Ἐν Ἐρμουπόλει, 1882. 8ον.

BIBLIA AGORASΘENTA XPHMASI THΣ ETAIPPIAS

Birch, History of ancient Pottery, 1883.

Leake, Travels in the Morea. 3 vols. Lond. 1830.

Hicks, A manual of greek historical inscriptions. Oxford, 1882.

Catalogue of vases in british Museum. 2 vols. 1851-70.

Wood, Discoveries at Ephesus. Lond. 1876.

Blouet etc. Expédition scientif. en Morée. 3 vol. Paris.

Texier, Description de l'Asie Mineure. 3 vol. Paris.

Mionnet, Atlas de géographie numismatique. Paris 1838.

Perrot et Guillaume, Expédition archéologique de la Galatie etc. Paris.

Lenormant, Monographie sur la voie sacrée Eleusinienne. Tome premier, 1864.

Kiepert, Lehrbuch d. alt. Geographie. Berlin, 1878.

Ulrichs, Reisen u. Forschungen in Griechenland, II Theile, 1840. 1868.

Ross, die Deme von Attica. Halle, 1846.

» Reisen auf d. griech. Inseln. 3 Bde, 1840-45.

» Königsreisen in Griechld. Halle, 1851.

» Erinnerungen u. Mittheilungen aus Griechld.

Berlin, 1863.

Benndorf, neue archaeolog. Untersuchungen auf Samothrake. Wien.

Hauser, Niemann, archaeolog. Untersuchungen auf Samothrake, 1875.

Conze, Reise auf d. Inseln des thrakischen Meeres, 1860.

» Reise auf d. Insel Lesbos 1865.

Curtius, Peloponnesos. 2 Bde.

Leake, die Deme von Attica, übers. von Westermann, 1840.

» Topographie von Athen übers. v. Baiter u. Sauppe, 1844.

Heydemann griech. Vasenbilder. Berlin, 1870.

Spon's Reisen durch Italien etc. Nürnberg, 1713.

Stackelberg, Apollotempel zu Bassae.

Vischer W. Archaeolog. u. epigraph. Schriften. Leipzig 1878.

Bötticher Ad. Olympia. 1883.

Biliotti et Cottret, L'île de Rhodes. Rhodes 1880.

Weber, Le Sipylos et ses monuments. Paris, 1880.

Hasse C. Die Venus von Milo, 1882.

Curtius und Kaupert. Karten von Attika, Heft I. 1881.
Athen und Peiraieus.

Archaeologische Zeitung. Berlin, 1882.

Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἔτους 1882.

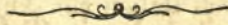
ΔΩΡΗΤΑΙ ΑΡΧΑΙΩΝ.

Οἱ ἐν Ἀθήναις Ἐπαμ. Ἀμβροσιάδης.—Ναπολ. Μαρτινέλλης.—Λάζ. Φυτάλης.—Θ. Κομνηνός.—Δ. Πανταζής.—Κ. Γιουρδής.—Ν. Δαμαλάς.—Ἄθ. Στασινόπουλος.—Δ. Φίλιος.
Β. Λάτσιεφ. Δημ. Ψιμόπουλος.

Ἡ ἐν Καρύστῳ οἰκογένεια Βάσου Δεληγεώργη.— Ὁ ἐν Κο-
ρίνθῳ Σταῦρος Νικολάου.

Ὁ Μηθύμνης ἀρχιερεὺς Νικηφόρος Γλυκᾶς.

Ὁ ἐν Ξάνθῃ τῆς Μακεδονίας Κωνσ. Βασιλικᾶς.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΦΟΡΩΝ.

1871

THE UNIVERSITY OF THESSALY

LIBRARY

1871

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΒΟΙΩΤΙΑ ΕΡΓΩΝ

ΕΝ ΕΤΕΙ 1882.

(Πίναξ Α΄.)

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου κατὰ διαταγὴν ὑμῶν μετέβην εἰς Κόρινθον καὶ ἐξήτασα τὸ εἰρείπιον τοῦ οἰκοδομήματος ἀρχαίου τάφου, διασώζοντος ἐν τοῖς τοίχοις αὐτοῦ τοιχογραφίας μετὰ χρωμάτων. Περὶ τῆς ἐξετάσεως ταύτης τοῦ τάφου ὑπέβαλον ὑμῖν λεπτομερῆ ἔκθεσιν μετὰ προχείρου σχεδιογράφηματος τοῦ τάφου καὶ ἀποτυπώματα ἐπὶ διαφανοῦς χάρτου εἰκόνων τινῶν αὐτοῦ.

Ἐκ Κορίνθου δὲ μετέβην εἰς Σικυῶνα καὶ παρέλαβον παρά τινος χωρικοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Μοῦλκι λέοντα μαρμαρίνου σῶον σχεδόν, καθήμειον ἐπὶ συμφοῦς βάσεως, μῆκος ἔχοντα 1, 10, ὅστις εὑρέθη πρὸς ἄρκτον τῶν εἰρειπίων Σικυῶνος ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ ποταμοῦ Ζορζι (Ἐλισσῶνος). Τὸν λέοντα μετακομίσας ἐκείθεν εἰς τὸ χωρίον Κιάτου, πρωτεύουσαν τοῦ δήμου Σικυῶνος, παρέδωκα διὰ πρωτοκόλλου τῷ δημάρχῳ Παναγιώτῃ Ζουζούλα.

Ἐκ Σικυῶνος δὲ ἐπανῆλθον εἰς Ἀθήνας, καὶ τὴν 15 Μαρτίου κατὰ διαταγὴν ὑμῶν μετέβην εἰς Τάναγραν. Ἐκεῖ δὲ ἐνήρησα ἀνασκαφὰς τάφων ἐν διαφόροις θέσεσι μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου. Τάφοι διαφόρων ἐποχῶν ἠνοιχθήσαν περὶ τοὺς 300, ἀλλ' ἅπαντες ἦσαν ἐκ τῶν κοινῶν. Κτερίσματα δὲ εὑρέθησαν ἐν αὐτοῖς πλεῖστα, ἀλλὰ πρόστυχα, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἀξίων λόγου, τὰ ὅποια μετεκομίσθησαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Πάντα δὲ τὰ λοιπὰ μετὰ 30 λίθων ἐνεπιγράφων ἐπι-

τυμβίων κατετέθησαν εἰς τὴν ἐν Σχηματάρι Τανάγρας μεγάλην συλλογὴν τῶν ἀρχαιοτήτων, ἧτις ἐσχηματίσθη καὶ συντηρεῖται δαπάνῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας. Ἐκ τῶν εἰς Ἀθήνας μετακομισθέντων τὰ ἀξιολογώτερα εἰσι τὰ ἐξῆς· α΄.) ἐν ζευγος ἐνωτίων χρυσοῦν, ἔχοντος ἑκατέρου Ἔρωτα πτερωτόν· β΄.) ἄγκιστρον κολοβὸν χρυσοῦν (ἴσως ἐνωτίου ἢ πόρπης)· γ΄.) εἰς δακτύλιος χρυσοῦς, ἔχων λίθον μικρὸν ἄνευ γλυφῆς· δ΄.) πλεῖστα τεμάχια χρυσοῦς λεπτοτάτης κλωστής ἐστριμμένης καὶ ἀνήκοντα ἴσως εἰς ὕφασμα· ε΄.) τέσσαρα μικρὰ σφαιρίδια χρυσοῦ διάτρητα. Ἀπαντα δὲ τὰ ἀνωτέρω μετὰ δύο πηλίνων εἰδωλίων καὶ ὄστων κεκαυμένων εὐρέθησαν ἐντὸς ὑδρίας χαλκῆς. Μετεκομίσθησαν δὲ καὶ 4 κρανία νεκρῶν σῶα μεθ' ἐνὸς σκελετοῦ πλήρους, ἐξαχθέντα ἐκ τάφων Τανάγρας, καλῆς ἐποχῆς, ὡς δεικνύουσι τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρεθέντα κτερίσματα.

Ἐκ Τανάγρας δὲ τὸν Ἰούλιον μετέβην εἰς Δελφοὺς κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως, ἵνα φροντίσω περὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ἐκεῖ συλλογῆς τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ παραδόσεως αὐτῆς διὰ πρωτοκόλλου τῷ ἐκεῖ φύλακι τῶν ἀρχαιοτήτων. Τακτοποιήσας δὲ τὴν συλλογὴν καὶ ἐξασφάλισας τὰ ἀρχαῖα ἐντὸς ἐρμαρίων παρέδωκα τῷ φύλακι, ὄντα γλυπτὰ καὶ γραπτὰ περὶ τὰ 140. Ἄλλα δὲ τινα ἀρχαῖα πάνυ σπουδαῖα, διεσπαρμένα ἐν Δελφοῖς τῇ δεκάκεισε, μετεκόμισα εἰς τὴν συλλογὴν καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων πρὸ δύο ἐτῶν γενομένης σκαφῆς ἔξω τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, καθ' ἣν ἀνεκαλύφθη μετ' ἄλλων πολλῶν ἀρχαίων καὶ ἡ στοὰ τῶν Ἀθηναίων, ἡ ὑπὸ τοῦ Πausανίου ἀναφερομένη. Ἐξεσφάλισα δὲ ὅσον μοι ἦτο δυνατόν καὶ τὸν τόπον τῆς σκαφῆς ταύτης.

Ἐκ Δελφῶν δὲ μετέβην εἰς Λεβιάδειαν. Ἐκεῖ δὲ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ γεωμέτρου, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐπέδειξα αὐτοῖς ἐπιτοπίως τὴν περιοχὴν τῶν ἐρειπίων τῶν ἀρχαίων πόλεων Χαιρωνείας, Ὀρχομενοῦ καὶ Κορωνείας, ἵνα ἐξιερθεῶσι τῶν δηλώσεων, τὰς ὁποίας οἱ χωρικοὶ παρὰ τὸν νόμον ἐποίησαν.

Ἐκ Λεβαδείας δὲ μετέβην εἰς Θήβας. Ἐκεῖ τὸ αὐτὸ ἐποίησα καὶ διὰ τὴν περιοχὴν τῶν ἐρειπίων Τανάγρας, Πλαταιῶν, Λεύκτρων, Θεσπιῶν καὶ ἱεροῦ τῶν Μουσῶν παρὰ τὸν Ἐλικῶνα, ἵνα καὶ ταῦτα ἐξαιρεθῶσι τῶν δηλώσεων.

Ἐκ Θηβῶν δὲ τὸν Αὐγουστον μετέβην εἰς Θεσπιάς κατὰ διαταγὴν ὑμῶν, ἵνα φροντίσω περὶ συναγωγῆς τῶν τῆ δε κάκεισε διεσπαρμένων ἐκεῖ ἀρχαίων. Περισυνήγαγον δὲ ἐξ ἐκκλησιῶν ἐρημοκκλησιῶν καὶ οἰκιῶν τῶν δύο μόνων χωρίων, τοῦ Ἐρημοκάστρου (Κερησοῦ) καὶ Μοῦλκι τοῦ δήμου Θεσπιῶν, κατὰ τοὺς δύο μῆνας Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον, λίθους γραπτοὺς καὶ γλυπτοὺς περὶ τοὺς 140 (1), οἵτινες κατετέθησαν εἰς τὴν ἐν Ἐρη-

(1) Εἰς τὴν συλλογὴν προσήνεγκον προθύμως ἀρχαῖα οἱ ἐξῆς πολῖται Ἐρημοκάστρου καὶ Μοῦλκι:

α'.) Οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος 1) δύο εὐμεγέθη ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα καλῆς ἐργασίας, 2) ἀνάγλυφον μικρὸν, παριστάνον νεκροδειπνον, 3) στήλην Ἐρμοῦ ἀκέφαλον, ἔχουσαν ἀρχαίην ἐπιγραφὴν.

β'.) Βασίλειος Παπανικολάου πρώην δήμαρχος Θεσπιῶν 1) τέσσαρα τεμάχια ψηφίσματος, 2) τέσσαρας στήλας ἐπιτυμβίους ἐνεπιγράφους.

γ'.) Βασίλειος Χρήστου μικρὸν ἄγαλμα ἀρχαϊκὸν καθήμενον, ἄνευ κεφαλῆς.

δ'.) Μελέτις Μελισσάρης, φύλαξ τῶν ἀρχαιοτήτων Θεσπιῶν 1) μικρὸν ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον, 2) δύο στήλας ἐπιτυμβίους ἐνεπιγράφους.

ε'.) Ἀθανάσιος Πετρούλιας στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

ς'.) Λεωνίδας Μπαριακτάρης ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον.

ζ'.) Δημήτριος Βασιλείου 1) μικρὸν ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον, 2) στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

η'.) Μιχαὴλ Χαντζῆς 1) τεμάχιον ἀγωνιστικῆς ἐπιγραφῆς, 2) τεμάχιον προξενικοῦ ψηφίσματος.

θ'.) Κωνσταντῖνος Σιλβανίτης 1) στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον, 2) τεμάχιον ψηφίσματος.

ι'.) Λουκάς Παπαϊωάννου 1) τεμάχιον ἀγωνιστικῆς ἐπιγραφῆς, 2) στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

ια'.) Δημήτριος Κουρούνης μικρὸν ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον.

ιβ'.) Μῆτρος Μήτσαϊνας στήλην ἐπιτύμβιον ἔχουσαν ἀρχαίην ἐπιγραφὴν.

ιγ'.) Ἰωάννης Μελισσάρης δύο τεμάχια ψηφίσματος.

ιδ'.) Εὐθύμιος Γκορίτζας κορμὸν λέοντος.

ιε'.) Παῦλος Ντρίτζας στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

ισ'.) Ἀναγνώστης Σπανὸς τεμάχιον ψηφίσματος.

ις'.) Βασίλειος Λιάκου 1) τεμάχιον ψηφίσματος, 2) τεμάχιον βάρου ἀγάλματος ἐνεπίγραφον.

ιθ'.) Γεώργιος Μελισσάρης δύο στήλας ἐπιτυμβίους ἐνεπιγράφους.

ιθ'.) Γεώργιος Στάθης 1) τεμάχιον ἀγωνιστικῆς ἐπιγραφῆς, 2) στήλην τετραγώνον, ἔχουσαν ἀναθηματικὴν ἐπιγραφὴν.

μοκάστρω Θεσπιῶν συλλογὴν, ἣτις ἐμπεριέχει ἤδη πλέον τῶν 400 ἀρχαίων, καὶ ἣτις ἐσχηματίσθη καὶ συντηρεῖται καὶ αὐτὴ δαπάνῃ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας. Ἄν κατόπιν κατορθωθῇ ἡ περισυναγωγὴ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ δήμῳ Θεσπιῶν διεσπαρμένων ἀρχαίων, ἡ συλλογὴ αὕτη ἔσεται ἡ καλλιτέρα καὶ σπουδαιότερα ἀπασῶν τῶν ἐν Βοιωτικῇ συλλογῶν. Ἐκτός δὲ τῆς περισυναγωγῆς ταύτης, συνεχέντρωσα μετὰ μεγάλων δυσχερειῶν, λόγῳ ἐξασφαλίσσεως, παρὰ τὴν κρήνην Μπαρμπακᾶ, κειμένην παρὰ τὰ ἐρείπια Θεσπιῶν, καὶ 150 λίθους ἀρχαίους μεγάλους, ἥτοι βάρθρα θεάτρου, ἕτερα βάρθρα παντὸς εἶδους, ὧν τινα φέρουσι καὶ ἐπιγραφάς, γείσα, ἐπιστύλια, φατνώματα καὶ πλίνθους διαφόρων μεγεθῶν, ἀνήγοντα εἰς ἀρχαῖα οἰκοδομήματα καὶ μνημεῖα. Ἄπαντα δὲ ταῦτα παρελήφθησαν καὶ μετεκομίσθησαν παρὰ τὴν κρήνην ἐξ ἐρείπιων ἐρημοκκλησιῶν, κειμένων περὶ τὰ ἐρείπια Θεσπιῶν. Ἐνήργησα δὲ καὶ μικρὰν ἀποπειρατήριον σκαφὴν ἐν τῷ ἐρημοκκλησίῳ τῆς Ἁγίας Τριάδος, κειμένῳ παρὰ τὰς ἀνατολικὰς ὑπηρείας τοῦ Ἐλικῶνος, κατὰ τὴν θέσιν Ἀρχοντίτζι. Ἐν τῷ ἐρημοκκλησίῳ τούτῳ τῷ 1878 εἶχαν εὐρεθῆ μετ' ἄλλων ἀρχαίων καὶ 4 βάρθρα ἀγαλμάτων φέροντα τὰ ὀνόματα 4 Μουσῶν, Οὐρανίας, Πολυμνίας, Θαλείας καὶ Τερψιχόρης καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτὰς τοῦ ποιητοῦ Ὀνέστου. Ἐν τῇ ἀποπειρατηρίῳ δὲ σκαφῇ ταύτῃ ἀνεκαλύφθη κρηπίδωμα ἐκ λίθων μεγάλων, καλῶς λελειασμένων, ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ ἐρημοκκλησίον. Εὐρέθη δὲ καὶ τεμάχιον στήλης, ἐχούσης κολοβὴν ἐπιγραφὴν ἀγωνιστικὴν, ἀναφερομένην βεβαίως εἰς τοὺς ἀγῶνας Μουσεῖα καὶ Ἐρώτια, οἵτινες ἐτελοῦντο ἐν τῷ παρὰ τῷ Ἐλικῶνι ἄλσει τῶν Μουσῶν, καθ' οὓς διηγωνίσθησαν ἐπὶ ποιηταί, ῥαψωδοί, αὐληταί, αὐλωδοί, κιθαρισταί, κιθαρωδοί κλπ. Ἐκ τῆς ἐν

κ'.) Ἀναστάσιος Κοῦνος στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

κα'.) Ἀθανάσιος Μελισσάρης στήλην ὁμοίαν.

κβ'.) Δημήτριος Κώτσαινας 1) τεμάχιον ψηφίσματος, 2) στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

κγ'.) Κωνσταντῖνος Κοῦνος τεμάχιον ψηφίσματος.

κδ'.) Παναγιώτης Μελισσάρης στήλην ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

κε'.) Ἀθανάσιος Χαντζῆς ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον ἐνεπίγραφον.

(ς. κ' Θεοφάνης Παπαγγελῆς δύο τεμάχια λίθου ἐνεπιγράφου.

τῷ ἔρημοκκλησίῳ ἀνακαλύψεως βάρων τῶν 4 Μουσῶν, ἐκ τοῦ ἀνακαλυφθέντος κρηπιδώματος ἀρχαίου οἰκοδομήματος καὶ ἐκ τῶν αὐτόθι ἀρχαίων λίθων, ἧτοι βάρων ἀγαλμάτων, βωμῶν, γείσων, ἐπιστυλιῶν καὶ διαφόρων πλίνθων, ἐξ ὧν σύγκεινται τὰ εἰρείπια τοῦ ἔρημοκκλησίου, ἀποδεικνύεται, ὅτι αὐτόθι ἔκειτο τὸ ἱερὸν τῶν Μουσῶν. Ὑπεράνω δὲ τῶν εἰρειπίων τούτων ἐν ἀπόπτῳ θέσει παρατήρησα καὶ εἰρείπια θεάτρου, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ χειμῶνος δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ βεβαιωθῶ διὰ σκαφῆς περὶ τούτου. Οὐδεὶς δὲ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, οὔτε τῶν νεωτέρων, καθ' ὅσον γνωρίζω, ἀναφέρει, ὅτι ἐνταῦθα, ἐν τῷ ἄλσει τῶν Μουσῶν, ὑπῆρχε θεάτρον.

Κατὰ δὲ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον ἐνήργησα καὶ ἑτέραν σκαφήν, τὴν ἐξῆς (Πίναξ Α).

Πρὸς ἀνατολὰς τῶν εἰρειπίων Θεσπιῶν, μακρὰν αὐτῶν περὶ τὰ 1100 μέτρα γαλ. παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Καναβάρη (Θεσπίου) καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν νῦν ἐξ Ἐρημοκλάστρου εἰς Ἀρκοπόδι (Λεῦκτρα) καὶ Κόκλα (Πλαταιάς), κατὰ τὴν θέσιν Δράκος, ἐν τινι ἀγρῷ ἐφαίνετο λίθου μεγάλου μέρος. Οὗτος δὲ ὁ λίθος ἀποκαλυφθεὶς διὰ σκαφῆς, ἐφάνη, ὅτι εἶναι κορμὸς λέοντος μεγάλου, ὅστις ἐκάθητο ὀκλάζων, ἔχων μῆκος ἀπὸ τῆς οὐρᾶς μέχρι τοῦ λαιμοῦ περὶ τὰ 3 μέτρα γαλ. Ὁ κορμὸς πρὸς τὸ μέρος τοῦ λαιμοῦ φέρει τὸρμον τετράγωνον, δι' οὗ ἠνοῦτο μετὰ τῆς κεφαλῆς, προσθέτου οὔσης, ἧτις νῦν ἐλλείπει, ὡς καὶ οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες καὶ ὁ ὀπίσθιος ἀριστερός. Ὁ δὲ δεξιὸς εὐρεθεὶς ἀπεσπασμένος τῆς θέσεώς του μετεκομίσθη χάριν ἀσφαλείας εἰς τὴν ἐν Ἐρημοκλάστρῳ συλλογὴν τῶν ἀρχαιοτήτων. Ὁ λέων, ὡς προερρέθη, ἐκάθητο ὀκλάζων, καὶ ἦτο ἐστραμμένος πρὸς ἄρκτον, ὡς πρὸς ἄρκτον ἦτο ἐστραμμένος καὶ ὁ ἐν Χαιρωνείᾳ λέων. Ἡ οὐρὰ αὐτοῦ διέρχεται διὰ τῶν σκελῶν, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ. Τὸ δὲ ἔνδον τοῦ κορμοῦ τούτου δὲν εἶναι κοῖλον, ὅπως τὰ τεμάχια τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ. Ἐκεῖνος συνέκειτο ἀρχῆθεν ἐκ πέντε τεμαχίων, κοίλων ὄντων τῶν τριῶν ἐν μέρει τὰ ἔνδον. Οὗτος δὲ ὁ ἐν Θεσπιαῖς ἐκ δύο μόνον, ὡς δεικνύει νῦν ὁ σωζόμενος κορμὸς αὐτοῦ. Ὁ κορμὸς τούτου κεῖται νῦν ἐκτάδην παρὰ τὰ λείψανα τοῦ βάρου του, ἐστραμμένος πρὸς ἀνατολὰς, ἔχων τοὺς πόδας πρὸς ἄρκτον. Τοιαύτην δὲ θέσιν εἶχα καὶ τὰ

παρὰ τὸ βάθρον καταπεπτωκότα τεμάχια τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ. Ὁ ἐν Χαιρωνείᾳ λέων εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ μαρμαῦρου ὑπομέλανος, εἰλημμένου ἐκ τῶν ἀρχαίων λατομείων τοῦ ὄρους Λαφυστίου (Γρανιτζής), ἐξ οὗ εἰσιν εἰλημμένοι καὶ οἱ λίθοι τοῦ ἐν Ὀρχομενῷ προϊστορικοῦ ὑπογαίου τάφου. Ὁ δὲ ἐν Θεσπιαῖς εἶναι κατεσκευασμένος ἐξ ὑπολεύκου μαλακοῦ λίθου, εἰλημμένου ἐκ τοῦ ὄρους Καραντά, κειμένου μεταξὺ Θεσπιῶν καὶ Κρεύσιδος (Λιβαδόστρας). Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λατομείου εἰσὶ καὶ οἱ πλείστοι τῶν λίθων τῶν ἐρειπίων Θεσπιῶν καὶ ἅπαντες σχεδὸν οἱ ἐνεπίγραφοι καὶ γλυπτοί.

Γενομένης δὲ σκαφῆς περὶ τὸν λέοντα, πρὸς ἄρκτον μὲν αὐτοῦ εἰς βάθος περὶ τὸ γαλλικὸν μέτρον ἐφάνη τὸ ἐκ πάρου κρηπίδωμα αὐτοῦ, κατεστραμμένον, οὐ πλίνθοι τινές σώζονται πεπτωκυῖαι ἀτάκτως πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμᾶς τοῦ λέοντος· πρὸς μεσημβρίαν δὲ αὐτοῦ εἰς βάθος πλέον τοῦ ἡμίσεος μέτρον γαλ. ἀπὸ τῆς νῦν ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἐφάνη πληθὺς μεγάλη πηλίνων ἀγγείων τεθραυσμένων, ἥτοι κανθάρων, ληκύθων ἀπλῶν καὶ τινων ἀττικῶν μεγάλων μετὰ καὶ ἄνευ γραφῶν, διαφόρων ἄλλων ἀγγείων μετὰ καὶ ἄνευ γραφῶν, τεμαχίων πηλίνων εἰδωλίων, ὧν δύο μικρὰ προσωπεῖα καλῆς ἐργασίας καὶ διατηρήσεως, τεμαχίων στλεγγίδων χαλκῶν καὶ σιδηρῶν, ἀπάντων ἐν τοῖς χώμασιν ἀτάκτως ἐρριμμένων. Τὸ στρώμα δὲ τοῦτο, τὸ ἐμπεριέχον τὰ κτερισμάτα, ἔχει πᾶχος περὶ τὸ ἡμισυ μέτρον γαλ. καὶ ἐκτείνεται πρὸς ἀνατολὰς μὲν τοῦ λέοντος περὶ τὰ 15 μέτρα γαλ. πρὸς δυσμᾶς δὲ περὶ ἕτερα 15. Πρὸς μεσημβρίαν δὲ δὲν προὐχώρησεν ἀκόμη ἢ σκαφή, ἵνα φανῆ μέχρι τίνος ἐκτείνεται. Ὑπὸ τὸ στρώμα δὲ τοῦτο ἐφάνη ἕτερον στρώμα, ἐμπεριέχον ἄνθρακας, τέφραν, τεμάχια πηλίνων ἀγγείων καὶ εἰδωλίων, τεμάχια στλεγγίδων χαλκῶν καὶ σιδηρῶν, τεμάχια μαχαιρῶν, ἥλους σιδηροῦς, καὶ τεμάχια ὀστέων, ἅπαντα κεκαυμένα. Καὶ τὸ στρώμα τοῦτο ἔχει τὴν αὐτὴν ἕκτασιν ἐκατέρωθεν τοῦ λέοντος, ὅποιαν καὶ τὸ προηγούμενον. Πᾶχος δὲ ἔχει ἀπὸ ἐνὸς μέχρι τριῶν δακτύλων. Ἀνοιχθέντων δὲ καὶ δύο μικρῶν ὀρυγμάτων ὀπίσω τοῦ λέοντος, πρὸς μεσημβρίαν, εὐρέθησαν καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ αὐτὸ βάθος ἀμφοτέρωθεν τὰ στρώματα. Ἐκ τῆς ἐμφανίσεως δὲ τοῦ κεκαυμένου στρώματος, καὶ ἐκ τῆς ἐν τε αὐτῷ καὶ τῷ προηγούμενῳ ὑπάρξεως κτερισμάτων καὶ ὀστέων

ἀποδεικνύεται, ὅτι ὀπίσω καὶ τοῦ λέοντος τούτου, ὡς ὀπίσω καὶ τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ, εἰσὶ τεθαμμένοι νεκροί· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου κεκαυμένοι, ἐν Χαιρωνείᾳ δέ, ὡς εἶναι γνωστόν, δὲν ἦσαν κεκαυμένοι ἐκτὸς δύο μόνον.

Προχωρησάσης δὲ τῆς σκαφῆς καὶ ἔμπροσθεν τοῦ λέοντος, πρὸς ἄρκτον εἰς βᾶθος περὶ τὰ δύο μέτρα γαλ. εὐρέθησαν τὰ θεμέλια τοίχου ἐκ μιᾶς μόνης πλίνθου πωρίνης, ἐχούσης πλάτος περὶ τὸ γαλλικὸν μέτρον. Τὰ θεμέλια ταῦτα ἐκτείνονται πρὸς δυσμὰς μὲν τοῦ λέοντος περὶ τὰ 16 μέτρα γαλλικὰ ἐκείθεν δὲ στρέφουσι πρὸς μεσημβρίαν· πρὸς ἀνατολὰς δὲ αὐτοῦ ἐκτείνονται ὁμοίως περὶ τὰ 16 μέτρα γαλλικὰ, ἀλλὰ πρὸς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν εἰσὶ κατεστραμμένα καὶ ἴχνη αὐτῶν μόνον διακρίνονται. Ἐκείθεν δὲ στρέφουσι πρὸς μεσημβρίαν ἀποτελοῦντα τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν περιβόλου, ἥτις σώζεται ἐν τισὶ μέρεσι μέχρι σχεδὸν τῆς νῦν ἐπιφανείας τοῦ ἔδαφους, ἔχουσα μῆκος περὶ τὰ 23 μέτρα γαλλικὰ καὶ σύγκειται ἐκ μιᾶς μόνης πωρίνης πλίνθου, ὅπως καὶ ὁ τοῦ περιβόλου τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ λέοντος. Τῆς πλευρᾶς ταύτης στροφή πρὸς δυσμὰς δὲν εὐρέθη. Ὅμοιως δὲ καὶ μετὰ τὴν στροφήν τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς πρὸς μεσημβρίαν ἐπὶ δύο περίπου μέτρα γαλλικὰ ἐξακολούθησις δὲν εὐρέθη. Ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν δύο πλευρῶν ἐξάγεται, ὅτι οἱ ὀπίσω τοῦ λέοντος τεθαμμένοι νεκροὶ θὰ περιεκλείοντο ὑπὸ περιβόλου, ὡς καὶ οἱ ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τοίχου τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς ἔκειτο τὸ βᾶθρον, ἐφ' οὗ ἴστατο ὁ λέων. Οὕτω δὲ κείται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς καὶ τὸ βᾶθρον, ἐφ' οὗ ἴστατο ὁ ἐν Χαιρωνείᾳ λέων. Ὁ περιβόλος τοῦ ἐν Θεσπιαῖς λέοντος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν δύο πλευρῶν αὐτοῦ, εἶναι μειζων τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ (μῆκ. 32 καὶ πλάτ. 23). Τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ λέοντος ὁ περιβόλος ἔχει μῆκος περὶ τὰ 24 μέτρα γαλλικὰ καὶ πλάτος περὶ τὰ 15. Ἄλλ' οἱ δύο ἀνακαλυφθέντες τοῖχοι περὶ τὸν λέοντα Θεσπιῶν ἐνδέχεται νὰ μὴ ἀπέτελουν μέρος περιβόλου, ἀλλὰ νὰ ἦσαν ὑποστήριγμα τοῦ ἔδαφους, διότι πρὸς ἄρκτον τοῦ λέοντος τὸ ἔδαφος ἔχει κλίσιν μεγάλην, ὁμοίαν κλίσιν, ἀλλ' ἐλάσσονα, ἔχει τὸ ἔδαφος καὶ πρὸς ἀνατολὰς, πρὸς τὸν ἀναφανέντα τοῖχον. Τὸ δὲ ἔδαφος τὸ ὀπίσω τοῦ λέοντος, πρὸς μεσημβρίαν, εἶναι ὑψηλότερον τῶν περὶ αὐτὸ

ἄλλων μερῶν ἐν εἶδει λόφου. Ἐκ τούτων δὲ δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ὀπίσω τοῦ λέοντος ὑπῆρχε κωνοειδῆς σωρὸς χωμάτων (tumulus), ὅστις ὑψοῦτο ἐπὶ τῶν τεθαμμένων νεκρῶν. Οἱ δὲ ἀνακαλυφθέντες τοῖχοι πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολὰς ἐχρησίμευον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν χωμάτων, ἵνα μὴ καταρρέωσιν. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ λέοντος Χαιρωνείας τοιοῦτον τι δὲν παρατηρήθη· διότι ἐκεῖ τὰ ἐπὶ τοῦ περιβόλου χώματα δὲν ἔμειναν κατὰ χώραν, ὅπως ἀρχῆθεν ἐτέθησαν, ἀλλ' εἶχαν λάβει προσχώσεις μεγάλας ἐκ τοῦ παραρρέοντος χειμάρρου καὶ μετατοπισθῆ ἔξ ἀνασκαφῆς γενομένης τῷ 1819 ὑπὸ τοῦ ἀρματωλοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀνεκαλύφθησαν καὶ τὰ τεμάχια τοῦ λέοντος. Ἡ πρὸς ἄρκτον μεγάλη κλίσις τοῦ ἐδάφους ἐνδέχεται νὰ προῆλθε καὶ ἐκ καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους ἕνεκα σεισμοῦ. Ἡ καθιζήσις δὲ εἰκάζεται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ θεμέλια τοῦ ἀρκτικοῦ τοίχου δὲν εἶναι ὀριζόντια, ἀλλὰ κλίνουναι καὶ ταῦτα πρὸς ἄρκτον.

Οἱ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τεθαμμένοι νεκροὶ βεβαίως θὰ ἦναι πολῖται Θεσπιεῖς, πεσόντες ἐν μάχῃ μεγάλῃ· καὶ τούτου ἕνεκα ἠξιώθησαν τοιοῦτου μνημείου, οἴου καὶ οἱ ἐν Χαιρωνείᾳ πεσόντες ἱερολοχίται Θηβαῖοι. Ὡς τοιαύτην δὲ μάχην δύναται τις νὰ εἰκάσῃ τὴν ἐν Πλαταιαῖς, καθ' ἣν ἔλαβον μέρος καὶ ἐκ τῶν Θεσπιέων περὶ τοὺς 1800. Οἱ δὲ ἐν Θερμοπύλαις πεσόντες ἀνδρεῖοι καὶ φιλοπάτριδες 700 Θεσπιεῖς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡρόδοτου ἐτάφησαν ἐκεῖ· ἐκτὸς ἔαν κατόπιν μετέφεραν τὰ ὅστ' αὐτῶν καὶ καύσαντες αὐτὰ ἐνεταφίασαν ἐκεῖ ἔνθα νῦν ἀνεκαλύφθη ὁ λέων μετὰ τῶν κεκαυμένων ὀστέων, ὅπως, κατὰ τὸν περιγητὴν Πausανίαν, μετέφεραν ἐκ Θερμοπυλῶν καὶ τὰ τοῦ Λεωνίδου οἱ Σπαρτιᾶται καὶ ἔθαψαν ἐν Σπάρτῃ. Ἀλλὰ τοιαύτην μεταφορὰν νεκρῶν ἐκ Θερμοπυλῶν εἰς Θεσπιάς οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀναφέρει, οὔτε ὅτι παρὰ τὰς Θεσπιάς ὑπῆρχε λέων μέγας ἐπὶ πολυανδρίου. Τὰ ὀπίσω τοῦ λέοντος κτερίσματα εἰσι τῆς πέμπτης Π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Οὐδὲν δὲ μεταγενεστέρων ἐποχῶν. Ἐκ τούτου δὲ δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι τὸ μνημεῖον τοῦτο εἶναι προγενέστερον τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ ὅτι ἐκεῖνο κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Θεσπιαῖς ἐγένετο. Διότι ὡς οἱ Θεσπιεῖς τοὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος πεσόντας ἐν Πλαταιαῖς συμπολίτας

αὐτῶν ἐτίμησαν διὰ τοιοῦτου ἐπισήμου μνημείου, οὕτω καὶ οἱ Θηβαῖοι δι' ὁμοίου μνημείου ἐτίμησαν τοὺς ἑαυτῶν συμπολίτας, τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος πεσόντας ἐν Χαιρωνείᾳ, ἀποπλύναντες οὕτω τὸν κατὰ τοὺς μηδικοὺς πολέμους μηδισμὸν τῶν ἑαυτῶν προγόνων.

Πρὸς ἄρκτον δὲ τοῦ λέοντος, μακρὰν τῶν θεμελίων τοῦ περιβόλου περὶ τὰ 2, 50 μέτρα γαλλικὰ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ βάθος, εὐρέθησαν ἐρριμμένοι ἐν γραμμῇ σχεδὸν ὀκτῶ στήλαι, πλατεῖαι ἐνεπίγραφοι, ἄλλαι μὲν ὕπτια καὶ ἄλλαι πρηνεῖς, ἔχουσα ἐκάστη μῆκος μὲν περὶ τὸ γαλλικὸν μέτρον, πλάτος δὲ 0, 42 καὶ πᾶχος 0, 15. (Πίναξ Α΄.). Τούτων δὲ αἱ μὲν ἑπτὰ ἔχει ἐκάστη ἀνὰ 12 κύρια ὀνόματα ἄνευ πατρωνυμικοῦ καὶ ἐθνικοῦ, ἡ δὲ ὀγδόη 10 ὀνόματα κύρια ἄνευ πατρωνυμικοῦ καὶ ἐθνικοῦ καὶ ταῦτα. Ἐν τῇ β΄ στήλῃ κατὰ δεξιὰ τῷ θεωμένῳ μετὰ τὰ κύρια ὀνόματα ἀπὸ τοῦ στίχου 3 μέχρι τοῦ 12 ὑπάρχουσιν ἀρχικὰ γράμματα καὶ συλλαβαὶ ἐτέρων ὀνομάτων. Τὰ γράμματα ταῦτα Α, Κ, Ι, Ν, Γ, Θ καὶ αἱ συλλαβαὶ ΓΥΟΙ, ΟΛΥΜ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τιμητικὰ ἐπιθετα, ἧτοι ΟΛΥΜ = Ὀλυμπιονίκης, ΠΥΟΙ = Πυθιονίκης, Ι = Ἰσθμιονίκης κλπ. δεικνύοντα, ὅτι οἱ ἀναγεγραμμένοι ἐν τῇ στήλῃ ἦσαν καὶ νικηταὶ ἀγώνων. Δύνανται δὲ νὰ θεωρηθῶσιν καὶ ὡς πατρωνυμικά, ὧν ἡ συνέχεια ἐξηκολούθει ἐν ἐτέρᾳ στήλῃ. Τοῦτο ὅμως, νομίζω, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, διότι ἡ κατὰ δεξιὰ τῷ θεωμένῳ πλαγία πλευρὰ αὐτῆς εἶναι καλῶς λελειασμένη, ἧτις εἰς τὸ ἄνω μέρος ἔχει καὶ γείσον, ὡς καὶ ἡ ἔμπροσθεν· ὥστε ἡ στήλη δὲν ἠνοῦτο μεθ' ἐτέρας στήλης, ἀλλ' ἦτο αὐτοτελής, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι. Εὐρέθη δὲ καὶ τὸ ἄνω μέρος ἐνάτης στήλης, φέρον καὶ τοῦτο ὅμοια ὀνόματα, ἀλλὰ κεκαλυμμένον ὄν ὑπὸ ἀπολιθώσεων δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσω αὐτό. Τὰ γράμματα δὲ εἰσι τῆς πέμπτης Π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἄπασαι δὲ αἱ στήλαι εἰσιν ὁμοίομορφοι· ὁμοίομορφα δὲ καὶ ἰσομεγέθη εἰσὶ καὶ τὰ γράμματα ἀπασῶν. Ἴσως δὲ αἱ στήλαι αὗται, ἂν δὲν ἔχουσι μετενεχθῆ ἐνταῦθα ἐξ ἄλλου μέρους, ν' ἀνήκωσιν εἰς τοὺς ὀπίσω τοῦ λέοντος τεθαμμένους νεκρούς, οἵτινές εἰσι γεγραμμένοι ἐν ταῖς στήλαις κατὰ στρατιωτικὴν διαίρεσιν (ἴσως κατ' ἐνωμοτίας). Αἱ στήλαι ἴσως ἴσταντο μετ' ἄλλων στηλῶν ὁμοίων ἐν

τῇ ἀρκτικῇ πλευρᾷ τοῦ περιβόλου ἐκατέρωθεν καὶ ἔμπροσθεν τοῦ βάρθρου τοῦ λέοντος, ἵνα ἀναγινώσκωνται ὑπὸ τῶν διαβατῶν, τῶν διερχομένων τὴν ἔμπροσθεν τοῦ λέοντος ὁδόν. Σὺν ταῖς στήλαις δὲ εὐρέθησαν ἐνταῦθα καὶ τρία μεγάλα τεμάχια πλίνθων τετραγώνων καὶ δύο μεγάλα τεμάχια γείσων, κατεσκευασμένα, ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου, ἐξ οὗ καὶ ὁ λέων καὶ αἱ στήλαι, ἴσως δὲ ἀνήκουσιν εἰς τὸ βάρθρον τοῦ λέοντος. Ἐν ταῖς στήλαις ταύταις εἰσι γεγραμμένα ἐνενήκοντα τέσσαρα ὀνόματα.

Ἐγγὺς δὲ τῶν στηλῶν πρὸς ἄρκτον ἐφάνη λιθόστρωτον ὁδοῦ, χωρούσης πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμάς. Τὸ λιθόστρωτον ἔχει πλάτος περὶ τὸ ἡμισυ μέτρον γαλλικόν καὶ πλάτος ἄλλου μὲν 4, ἄλλου δὲ 3, 50. Μῆκος δὲ τῆς ὁδοῦ ἀνεκαλύφθη μέχρι τέλους Νοεμβρίου, ὅτε ἕνεκα τοῦ χειμῶνος διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι, 50 μέτρα γαλλικά, χωρούσης παραλλήλως τῷ περιβόλῳ τοῦ λέοντος. Ἐκατέρωθεν δὲ τῆς ὁδοῦ ἐφάνησαν ἑπτὰ τάφοι· δύο πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς καὶ πέντε πρὸς ἄρκτον. Τούτων τινὲς μὲν ἦσαν ἀπλοῖ, τινὲς δὲ εἶχαν τοιχώματα καὶ καλύμματα ἐκ πλίνθων πωρίων. Τρεῖς δὲ τῶν τάφων τούτων ἦσαν ἀρχαῖκοι, τὰ δὲ κτερίσματα αὐτῶν συγκείμενα ἐκ πηλίνων ἀγγείων καὶ σπλεγγίδων ἦσαν κατεστραμμένα ἕνεκα τῆς πολλῆς ὑγρασίας· δύο δὲ μεταγενεστέρας ἐποχῆς· τούτων ὁ μὲν, κεκαυμένος ὢν, εἶχε μικρὰ πρόστυχα καὶ ἄνευ γραφῶν πῆλινα ἀγγεῖα καὶ τινα ὑάλινα τετραυσιμένα, τρεῖς χαρωνεῖους χρυσοῦς ὀβολοὺς ἐκ τῶν συνήθως ἐν τάφοις μεταγενεστέροις εὐρισκόμενων, ἕν ψέλλιον χαλκοῦν ἀπλοῦν, καὶ ἕν κόσμημα ἀργυροῦν, παριστάνον κεφαλὴν γυναικός, σωζομένην νῦν κατὰ τὸ ἡμισυ· ὁ δὲ ἕτερος τάφος δὲν ἦτο κεκαυμένος, κτερίσματα δὲ εἶχε τὰ αὐτά, πρόστυχα πῆλινα ἀγγεῖα καὶ δύο χαρωνεῖους χρυσοῦς ὀβολοὺς ὁμοίους. Οἱ δὲ λοιποὶ δύο τάφοι ἦσαν σεσυλημένοι. Τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ σύγκειται ἐκ κοινῶν λίθων, ἐν οἷς εὐρίσκονται καὶ θραύσματα, μικρὰ καὶ μεγάλα, λίθων καλῶς λελειασμένων, καὶ ἀνηκόντων βεβαίως εἰς ἀρχαῖα οἰκοδομήματα ἢ μνημεῖα. Ἐντὸς δὲ τοῦ λιθοστρώτου, τοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν μέρους, εὐρέθησαν τοποθετημένα, ὡς ἀπλῆ ὕλη, καὶ τὰ ἐξῆς· α') πέντε πλίνθοι τετράγωνοι, μεγάλαι καὶ μικραί, καλῶς λελειασμέναι· β') τρία βάρθρα ἀναγλύφων, ἢ στηλῶν ἐπι-

τυμβίων· γ') τρία ἀνθέμια μεγάλα στηλῶν ἐπιτυμβίων, καλῆς ἐργασίας· δ') δύο στῆλαι μεγάλαι, ὧν ἡ μία φέρει καὶ ἀέτωμα ἄνευ ἐπιγραφῆς· ε') ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον μετ' ἀετωματίου, ἔχον ὕψος 1, 48, πλάτος 0, 90 καὶ πάχος 0, 15, πρὸς τὸ κάτω δὲ μέρος φέρον ἔμβολον. Ἐπὶ δὲ τῆς βάσεως τοῦ ἀετωματίου ἔχει τὴν δε τὴν ἐπιγραφὴν ΕΠΙΔΙΟΔΩΡΑΑΦΡΟΔΙΣΙΟΥΠΟΠΛΙΟΥ ΔΕΓΥΝΑΙΚΙ. Τὸ ἀνάγλυφον εἶναι καλῆς ἐποχῆς, ἡ δὲ ἐπιγραφὴ φαίνεται, ὅτι ἐνεχαράχθη ἐν μεταγενεστέρᾳ ῥωμαϊκῇ ἐποχῇ. Παριστᾷ δὲ γυναικα καθημένην ἐπὶ θρόνου καὶ ἐστραμμένην κατ' ἀριστερὰ τῷ ὀρῶντι· πατεῖ δὲ ἡ γυνὴ ἐπὶ ὑποποδίου, κάμπτουςα μικρὸν πρὸς τὰ ὀπίσω τὸν ἀριστερὸν πόδα. Ἡ μορφή καθημένη ἔχει ὕψος ἀπὸ τῶν ποδῶν μέχρι τῆς κεφαλῆς 1, 10 μέτρον γαλλικόν, φορεῖ δὲ χιτῶνα ποδῆρη καὶ ἐπ' αὐτοῦ πέπλον πολυπτυχον, ὅστις καλύπτει καὶ τὸ ἄνω καὶ ὀπίσω μέρος τῆς κεφαλῆς. Ἡ κόμη εἶναι κεκοσμημένη εἰς βοστρύχους πυκνοὺς κατερχομένους εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὰ ὦτα. Ὑπεράνω δὲ τῶν βοστρύχων ταινία πλατεῖα περιβάλλει τὴν κεφαλὴν. Διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρός, ἣν προτείνει πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ἐκράτει τι, ὅπερ νῦν ἐστὶν ἐφθαρμένον καὶ αὐτὸ καὶ οἱ δάκτυλοι τῆς χειρός· τὴν δὲ ἀριστερὰν στηρίζουσα διὰ τοῦ ἀγκῶνος ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ θρόνου, φέρει ὑπεράνω τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ, ἀλλὰ καὶ ταύτης οἱ δάκτυλοι εἰσὶν ἐφθαρμένοι. Ἡ ρίς μετὰ τῶν χειλῶν καὶ τῆς κάτω σιαγόνας εἰσὶν ἀπεσπασμένα. Τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος εἰσὶν ἀβλαβῆ. Ἐμπροσθεν δὲ τῶν γονάτων τῆς καθημένης ἴστατο μικρὸν παιδίον, φέρον τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ παιδίον εἶναι ἐπίτηδες κατεστραμμένον, καὶ μόνον ἔχνη αὐτοῦ διακρίνονται. Βεβαίως δὲ κατεστράφη ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐποχῇ, ἵνα τὸ ἀνάγλυφον τεθῆ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Διοδώρας, ὅτε καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἐνεχαράχθη ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ ἀετωματίου. Τὸ ἀνάγλυφον εὐρέθη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τοποθετημένον πρηνές, καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται ἡ σωτηρία αὐτοῦ. Ἄπαντα δὲ τὰ ἄνωτέρω τὰ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου εὐρεθέντα εἰσὶ κατεσκευασμένα ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου, ἐξ οὗ καὶ ὀλέων καὶ αἱ ἐνεπίγραφοι στῆλαι.

Τὸ λιθόστρωτον ὁμοιάζει πρὸς τὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας λιθοστρώτους ὁδοὺς (τὰ γκαλντιρίμια)· εἶναι δὲ βεβαίως ἐποχῆς

μεταγενεστέρως (βυζαντινῆς) καὶ ἴσως κεῖται ἐπὶ ἀρχαίας ἐπεσκευασμένης ὁδοῦ, ὡς δεικνύουσιν οἱ ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἀνακαλυφθέντες τάφοι. Εὐρέθη δὲ τὸ λιθόστρωτον εἰς βάθος ἀπὸ τῆς νῦν ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 1, 50 μέχρι 2 μέτρων γαλλικῶν. Τὰ δὲ ἀμέσως ἄνω τοῦ λιθοστρώτου χώματα, ἔχοντα πάχος 4 μέχρι 5 δακτύλων ἦσαν ὑπομέλινα καὶ ἀνάμικτα μετὰ διαφόρων ὑλῶν· τὰ δὲ ἄνω αὐτῶν μέχρι τῆς νῦν ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους δὲν ἦσαν τοιαῦτα, οὔτε κατὰ στρώματα τεθειμένα, προερχόμενα ἐξ ἐπισωρεύσεως κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἀλλ' ἦσαν ἅπαντα ὁμοίμορφα καὶ ἔχοντα πλείστην ὁμοιότητα πρὸς τὰ ὀπίσω τοῦ λέοντος, πρὸς μεσημβρίαν, χώματα. Ἡ ὁμοιότης δ' αὕτη ἀποδεικνύει, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου χώματα κατέρρευσαν ἐκεῖ ἐκ τοῦ ὀπίσω τοῦ λέοντος κωνοειδοῦς λόφου (tumulus) τῶν χωμάτων, ὡς προερέθη, ὅτε ἡ ἀρκτική πλευρὰ τοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου, τοῦ ἐκατέρωθεν τοῦ βήθρου τοῦ Λέοντος, καὶ αὐτὸ τὸ βήθρον αὐτοῦ κατέπεσον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, ἢ καὶ κατεστράφησαν ἐπίτηδες πρὸς λιθόστρωσιν ἢ καὶ ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ. Ὁ λέων, ὡς προερέθη, ἀπέχει τῶν ἐρειπίων Θεσπιῶν πρὸς ἀνατολὰς περὶ τὰ 1100 μέτρα γαλ. Ἄν λοιπὸν τὸ λιθόστρωτον ἐξακολουθῆ ὑπάρχον μέχρι τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως, πολλαὶ ἐλπίδες ὑπάρχουσιν, ὅτι οὐχὶ μόνον ἐντὸς αὐτοῦ πολλοὶ λίθοι ἀρχαῖοι, γραπτοὶ καὶ γλυπτοὶ, θέλουσιν ἀνακαλυφθῆ, ἀλλὰ καὶ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ πλείστοι τάφοι καὶ μνημεῖα. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς δὲ τὸ λιθόστρωτον ἐξακολουθεῖ· ἄγνωστον δὲ μέχρι τίνος σημείου.

Τὸ δὲ ὀπίσω τοῦ λέοντος μέρος, ἐν ᾧ εἰσι τεθαμμένοι οἱ νεκροί, δὲν ἠρευνήθη εἰσέτι, διότι, ἐπελθόντος τοῦ χειμῶνος, αἱ ἐργασίαι διεκόπησαν. Ἴσως δὲ κατὰ τὴν ἔρευαν τοῦ μέρους τούτου ν' ἀνακαλυφθῆ γραπτὸς τις λίθος προσδιορίζων ἀκριβέστερον τὸ μνημεῖον. Ἴσως δὲ καὶ εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ λιθοστρώτου πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς ν' ἀποκαλυφθῆ ἐν αὐτῷ ὁμοῖος λίθος ἢ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ πόδες τοῦ λέοντος.

Ἐν Ἐρημοκάστρῳ Θεσπιῶν τῆ α' Δεκεμβρίου 1882.

Ὁ κατὰ τὴν στερεάν Ἑλλάδα ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων

Π. ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1882.

(Πίναξ Β'.) (1)

Αί ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἀνασκαφαὶ ἐπαρ-
ελήφθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου καὶ ἐν πρώτοις συνεπλη-
ρώθη ἡ πέρυσιν ἀτελής ὑπολειφθεῖσα ἀνασκαφὴ τοῦ θεάτρου (2),
ὥστε τὸ οἰκοδόμημα εἶνε πλέον καταφανὲς ἐν ἀπάσῃ αὐτοῦ τῇ
μεγαλοπρεπείᾳ.

Α'.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ.

Ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεσκάφησαν ὀλοσχερῶς τὰ οἰκοδομήματα τῆς
σκηνῆς καὶ τὰ ἀναλήμματα (Schlussmauern) τοῦ κοίλου, καὶ
ἐξερευνήθη τὸ ὑπὲρ τὸ κοῖλον τεῖχος.

Ἡ ἀνασκαφὴ τῶν οἰκοδομημάτων τῆς σκηνῆς κατέδειξεν, ὅτι
ἀνωκοδομήθη αὕτη ἐν ἀγνώστοις μεταγενεστέροις χρόνοις ἐκ τοῦ
ἰδίου κατὰ μέγα μέρος ὑλικῷ δι' ἀσθέστου καὶ κεράμων, καὶ διη-
ρέθη εἰς πολλὰ οἰκήματα, ὧν ἔν εὐτελέστατον τὴν κατασκευὴν,
τοῖς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνακαλυφθεῖσι παρεμφερές. Ἐν τούτῳ ἦσαν

(1) Τὰ ἐν τῷ πίνακι τούτῳ σχεδιογραφήματα ἐγένοντο τὰ μὲν ὑπ' ἀριθ. 1, 2,
3, 4 ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἀργολίδος κ. Α. Ζηνοπούλου χαρισσαμένου τῇ
Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρίᾳ καὶ προθύμως ἐλθόντος εἰς τὸ Ἱερόν πρὸς τοῦτο, τὰ δὲ
λοιπὰ ὑπὸ τοῦ ζωγράφου κ. Ε. Gilliéron ἐκ τῶν εἰς Ἀθήνας μετακομισθέντων
ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος.

(2) Περὶ τῶν πέρυσιν γενομένων ἀνασκαφῶν ἴδε Ἐκθεσίαν μου δημοσιευθεῖσαν
ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἐταιρίας τοῦ ἔτους 1881, μετὰ 4 πινάκων.

ἐντετειχισμένα ἱκανὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη καὶ μάλιστα δωρικὰ ἐκ πωρίνου λίθου κιονόκρανα, ὧν τὰ μὲν τῆς ἀκμῆς τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος τῆς καμπύλης τοῦ ἐχίνου καταφαίνεται, τὰ δὲ τῆς ἐσχάτης παρακμῆς, καὶ μονόλιθοι ἀρράβδωτοι κίονες, οἵτινες ἐχρησίμευον, καθ' ἃ φαίνεται, ὡς στηρίγματα ὑποβαστάζοντα τὸ ἔδαφος τοῦ πρώτου ὀρόφου τῆς σκηνῆς. Ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ δὲ γωνίᾳ τοῦ μεγάλου τῆς σκηνῆς οἰκοδομήματος, ἦτοι τοῦ ὀπισθεν τοῦ λογείου, εὐρέθησαν εἰς βάθος 1,20 ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος δύο ρωμαϊκῆς ἐργασίας ἀγάλματα, πλησίον ἀλλήλων κείμενα, ὧν τὸ μὲν Ἀσκληπιός, τὸ δὲ Ὑγίεια.

Ὁ Ἀσκληπιὸς ἴσταται ἐπὶ μικρᾶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ τεμαχίου πεντελησίου λίθου πεπονημένης βάσεως καὶ φέρει ἱμάτιον, καθ' ὃν τρόπον καὶ τὸ πέρυσιν ἐνταῦθα εὐρεθὲν καὶ τὸ ἐν Φλωρεντία ἀγαλμα τοῦ θεοῦ, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ὁ διὰ τοῦ ἱματίου τούτου κεκαλυμμένος ἀριστερὸς βραχίον δὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ γόμφου, ἀλλ' εἶνε μικρὸν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐστραμμένος, τοῦ πλαγίου μέρους τοῦ θώρακος ἀπτόμενος καὶ διὰ τῆς ἄκρας χειρὸς τὸ κράσπεδον τοῦ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καταπίπτοντος ἱματίου συγκρατῶν· ἔτι δὲ διαφέρει τοῦ γνωστοῦ τύπου κατὰ τοῦτο ὅτι τὴν δεξιὰν δὲν ἐστήριζεν ἐπὶ ράβδου, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δι' αὐτῆς θὰ ἐκράτει τὸν περὶ τὴν ράβδον συνήθως ἐλισσόμενον ὄφιν, ὡς ἔχνη ἐπαφῆς ἐν τῷ δεξιῷ μηρῷ δεικνύουσι. Ἐπὶ τῆς βάσεως ὑπάρχει ὀμφαλός, τὸ γνωστὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ σύμβολον.

Ἡ Ὑγίεια δὲ ἴσταται ὡσαύτως ἐπὶ μικρᾶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου πεπονημένης βάσεως καὶ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἔχουσα τὸν ἀριστερὸν πολὺ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένον. Φέρει δὲ ποδῆρην χιτῶνα ἐζωσμένον ὑπὸ τοὺς μαστοὺς διὰ λεπτῆς ταινίας, καὶ ἱμάτιον, ὅπερ ἐπικαλύπτει διὰ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τὸν ἀριστερὸν βραχίονα διέρχεται ὀπισθεν τοῦ σώματος εἰς τὰ ἐμπρόσθια, ἔνθα τὸ ἕτερον ἄκρον θὰ ἐρρίπτετο ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ πήχεως. Ἐκείτο δὲ τὸ ἀγαλμα τοῦτο πλησίον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἶνε ἰσομέγεθες ἐκείνῳ καὶ πρὸς τούτοις τῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ μάλιστα τῆς αὐτῆς χειρὸς ἔργον.

Ἐκ τοῦ τόπου δὲ τῆς εὐρέσεως τῶν προκειμένων ἀγαλμάτων καὶ ἐκ τοῦ μικροῦ αὐτῶν μεγέθους συμπεραίνω ὅτι καὶ ταῦτα,

ὡς καὶ τὸ πέρυσιν εὐρεθὲν μικρόσχημον ὡσαύτως ἄγαλμα, ἴσταντο πιθανῶς ἐν κόγχαις τῶν τοίχων τῶν οἰκοδομημάτων τῆς σκηνῆς.

Ἡ ἀνασκαφὴ δὲ τῶν ἀναλημμάτων, ἅτινα ἐνιαχοῦ σώζονται εἰς ὕψος 2,50, ἔδειξεν ὅτι ἐν ἑκατέρῳ τῶν κεράτων τοῦ θεάτρου ἐσχηματίζοντο δύο ἐπάλληλοι κρηπίδες, τὸ μὲν ἔνεκα τοῦ σχήματος τοῦ λόφου, τὸ δέ, ὡς φαίνεται, πρὸς κατασκευὴν πύλης ἐν τῷ διαζώματι. Ἀλλὰ περὶ τούτων πᾶς λόγος ἄνευ σχεδιογραφήματος εἶνε ἀκατάληπτος καὶ κατ' ἀκολουθίαν περιττός. Ἐτέρα δὲ πύλη ὑπῆρχεν ἐν ἑκατέρῳ τῶν κεράτων ἐν τῷ τοίχῳ τῷ ὑπὲρ τὴν ἀνωτάτην σειρὰν ἐδωλίων περιβάλλοντι τὸ κοῖλον.

Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ τῶν ἀναλημμάτων εὐρέθησαν ἀρχιτεκτονικὰ τινα μέλη τῆς σκηνῆς καὶ μάλιστα γωνιαῖον ἰωνικὸν κιονόκρανον ἀνῆκον εἰς τοὺς τὸν τοῖχον τοῦ ὑποσκηνίου κοσμοῦντας ἡμικίονας, ἐξ οὗ ἐπεβεβαιώθη πλέον ὅτι οἱ ἡμικίονες ἐκείνοι ἦσαν ἰωνικοῦ ρυθμοῦ.

Β'.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ Τῷ ΛΟΙΠῳ ΙΕΡῳ.

α) ΘΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ.

Περατωθεῖσης τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ θεάτρου, ἐξηκολούθησα τὰς ἐργασίας ἐν τῷ λοιπῷ ἱερῷ πρὸς ἀποκάλυψιν ἐτέρων ἐπισήμων οἰκοδομημάτων καὶ κυρίως τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου. Λαβὼν δ' ὡς ὀρμητήριον τὸ στάδιον ἤγαγον ἐκ τῆς ἀρκτικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς μεγάλην τάφρον, 28 μέτρων μήκους, δι' ἧς συνήντησα πρῶτον μὲν δύο παράλληλα τείχη μεταγενεστέρως κατασκευῆς, εἶτα δὲ κρηπίδωμα μεγάλου περιφεροῦς οἰκοδομήματος, 1 $\frac{1}{2}$ μέτρον ὑπὸ τὸ ἔδαφος κείμενον. Ἐπεκτείνας τὴν τάφρον ἀπεκάλυψα κατὰ σειρὰν δύο ἕτερα κρηπίδωματα καὶ τρεῖς τοίχους, ἅπαντα περιφερῆ καὶ συγκεντρικά. Λείψανα τοῦ ἐνὸς τῶν κυκλικῶν τούτων τοίχων εἶδεν ἢ ἀπεκάλυψεν ὁ Blouet καὶ ταῦτα σημειοῖ, φαίνεται, διὰ τοῦ ε ἐν τῷ ἐν τῇ *Expédition Scientifique de la Morée* τοπογραφικῷ σχεδίῳ τοῦ Ἱεροῦ, εἰκάζων ὅτι εἶνε λείψανα

τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου. Ὡσαύτως ὁ Κούρτιος (Peloponnes) ἐνταῦθα σημειοῖ περιφερὲς οἰκοδόμημα ἔχον διάμετρον (ἐσωτερικὴν) 20 ποδῶν, ὅπερ ἐκλαμβάνει ὡς τὴν θόλον· τοῦτο δὲ εἶνε καταφανῶς τὸ τέταρτον τῶν περι οὐ ὁ λόγος τειχῶν.

Μετὰ τὴν ἐξερεύνησιν καὶ ἀνακάλυψιν ταύτην προέβη ἐπὶ τὴν ὀλοσχερῆ τοῦ οἰκοδομήματος ἀποκάλυψιν καὶ οὕτως ἀνεφάνη τοῦτο τοιοῦτον, οἷον εἰκονίζεται ἐν τῷ προσαπτομένῳ πίνακι (ἀρ. 1 καὶ 3). Ἐπειδὴ δ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ εὐρέθησαν καὶ ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἀρχιτεκτονικὰ αὐτοῦ μέλη ἐδυνήθη ἡ νὰ συλλάβω ἔννοιαν τῆς ἀρχικῆς μορφῆς καὶ διατάξεως τοῦ νῦν ἱκανῶς κατηρειπωμένου ἐδάφους καὶ οὕτω ν' ἀναπαρστήσω αὐτὸ ἐν τῷ πίνακι (ἀρ. 1 α).

Τῶν ἑξ συγκεντρικῶν κύκλων ἑξ ὧν τὸ οἰκοδόμημα σύγκειται, οἱ μὲν τρεῖς πρῶτοι ἐχρησίμευον καταφανῶς ὡς κρηπιδώματα, ἕνεκα τοῦ μεγάλου αὐτῶν πάχους, οἱ δὲ τρεῖς τελευταῖοι εἶνε κυρίως τοῖχοι. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ εὐρέθησαν πολλοὶ σπόνδυλοι δωρικῶν καὶ κορινθιακῶν κίωνων, ὧν οἱ μὲν ἔχουσι διάμετρον ἐνὸς μέτρου περίπου οἱ δὲ 0, 60, φαίνεται ὅτι τὸ μὲν πρῶτον κρηπιδώμα ἐχρησίμευεν ὡς βάσις δωρικῶν κίωνων, τὸ δὲ δεύτερον κορινθιακῶν, τὸ δὲ τρίτον ἦτο ἡ βάσις τοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος· οἱ τρεῖς δὲ μετὰ τοῦτο κυκλικοὶ τοῖχοι ἀνῆρχοντο μόνον μέχρι τοῦ ἐδάφους τοῦ οἰκοδομήματος καὶ οὕτως ἀπετέλουν ὑπόγειόν τι, ὡς δεικνύουσι καταφανῶς πλάκες τινες τοῦ ἐδάφους κατὰ χώραν σωζόμεναι (ἀρ. 1 καὶ 3). Κατὰ ταῦτα τὸ ἀνακαλυφθὲν οἰκοδόμημα εἶχε μορφήν τοιαύτην (ἀρ. 1 α), οἷαν τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ Φιλιππεῖον, ἦτο δηλ. περιφερὲς οἰκοδόμημα περιβαλλόμενον ὑπὸ δύο στίχων κίωνων (καὶ οὐχὶ ὑφ' ἑνός, ὡς τὸ Φιλιππεῖον) ὧν ὁ μὲν ἐξωτερικὸς ἦτο δωρικοῦ ρυθμοῦ ὁ δὲ ἐσωτερικὸς κορινθιακοῦ (ἀρ. 12, 13, 14), Ὑπὸ τὸ ἐδαφος δ' αὐτοῦ ὑπῆρχε παράδοξον ὑπόγειον σχηματιζόμενον ἐκ τριῶν κυκλικῶν συγκεντρικῶν τοίχων τοσοῦτον ἀπεχόντων ἀλλήλων, ὥστε μόλις ἐδύνατο διὰ τοῦ μεταξὺ χώρου νὰ διέρχηται ἄνθρωπος. Εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦτο κατήρχετό τις, ὡς φαίνεται, ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ οἰκοδομήματος διὰ κλίμακος. Κατελθὼν δ' εἰς τὸν πρῶτον κυκλικὸν χώρον εἰσῆρχετο διὰ θύρας (ἀρ. 4) εἰς τὸν δεύτερον,

ἐνθα δὲν ἐδύνατο νὰ βαδίση πρὸς τὰ δεξιὰ ἕνεκα κωλύοντος διαφράγματος, ἀλλ' ἠναγκάζετο νὰ διέλθῃ ἅπασαν τὴν κυκλικὴν ταύτην δίοδον, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸν τρίτον· ἐνταῦθα ὡσαύτως ἠναγκάζετο νὰ διατρέξῃ ὀλόκληρον τὸν κύκλον ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἐν τῷ κέντρῳ χώρον. Τὸ λαβυρινθῶδες τοῦτο ὑπόγειον ἐδύνατό τις νὰ ὑποθῆσῃ ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς δεξαμενὴ καὶ οὕτω νὰ νομίσῃ ὅτι τὸ ἀνακαλυφθὲν οἰκοδόμημα εἶνε ἡ πηγὴ ἡ ἐκείνη ἢ παρὰ τὸ στάδιον κειμένη, κατὰ τὴν τοῦ Πausανίου ἀφήγησιν (2, 27, 5), ἢ « τῷ τε ὀρόφῳ καὶ κόσμῳ τῷ λοιπῷ θεὰς ἄξια », ἀλλ' οὐδὲν ἀνεφάνη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς δεικνύον ὅτι ἐν αὐτῷ εἰσῆγετο ἢ ὑπῆρχεν ὀπωσδήποτε ὕδωρ. Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν κατεδείχθη μόνον ὅτι αἱ δίοδοι αὗται ἦσαν τὸ πάλαι κεναί, διότι εὔρεθησαν πεπληρωμέναι σπονδύλων κορινθιακῶν κiónων καὶ κιονοκρανῶν, πλακῶν τοῦ ἐδάφους, φατνωμάτων, κεραμιδίων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐκ τοῦ οἰκοδομήματος καταπεσόντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν καὶ μορφῶν.

Εἶνε δὲ τὰ κρηπιδώματα καὶ οἱ τοῦ ὑπογείου τοῦχοι ὀικοδομημένα ἐκ πωρίνου λίθου, τὸ ἔδαφος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος καὶ δὴ τὸ μὲν τοῦ ἐπιστυλίου ἐκ τιτανολίθου τὸ δὲ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ οἰκοδομήματος ἐκ μέλανος ἑλευσινίου λίθου, ὡς φαίνεται, διότι πλάκες τοιαῦται, ρομβοειδεῖς τὸ σχῆμα, εὔρεθησαν πολλαὶ ἐν ταῖς δίοδοις τοῦ ὑπογείου μάλιστα κείμεναι. Τὸ οἰκοδόμημα δ' αὐτὸ ἦτο ὀικοδομημένον ἐκ μαρμάρου, τῆς στέγης ὀλοκλήρου συμπεριλαμβανομένης, πλὴν τῆς ἐξωτερικῆς δωρικῆς στοᾶς (κiónων, ἐπιστυλίου, διαζώματος καὶ γείσου), ἣτις ἦτο ἐκ πωρίνου λίθου κονίᾳ ἐπιχειρισμένου.

Ἡ διάμετρος τῶν κiónων τῆς ἐξωτερικῆς ταύτης στοᾶς εἶνε, ὡς ἐλέχθη, 1 περίπου μέτρον. Τιθεμένων δ' αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας διαμέτρου, κατατέμενεται τὸ κρηπιδώμα εἰς ἴσα μέρη καὶ οὕτω φαίνεται ὅτι ἡ στοὰ συνέκειτο ἐξ 24 κiónων. Ἰσάριθμοι καὶ ἀντίστοιχοι θὰ ἦσαν πάντως καὶ οἱ τῆς κορινθιακῆς, καὶ τούτῳ συμφωνεῖ ἡ διάμετρος αὐτῶν οὔσα κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἀναλογίαν μικροτέρα, δηλ. 0, 60.

Εὔρεθησαν δὲ τῆς δωρικῆς στοᾶς ἅπαντα τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη πλὴν τοῦ κιονοκράνου. Ἐν τούτοις δὲ παρατηρητέον ὅτι αἱ

μετόπαι εἶνε κεκοσμημένοι δι' ὠραίου ἀναγεγλυμμένου ρόδακος καὶ τὸ γεῖσον ἔφερον ἐν τῇ κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν ὑπὸ τὸ κυμάτιον ἐγκοπῆ, ἱκανὰ ἔχγη ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ. Καὶ τῆς ἐσωτερικῆς δὲ κορινθιακῆς στοᾶς εὐρέθησαν ἅπαντα τὰ μέλη, ἡ ἀττικουργῆς σπειρα (ἀρ. 14), τὸ κιονόκρανον (ἀρ. 12, 13), ὅπερ περιέργον ἔχει τὴν μορφήν ἅτε μὴ ἔχον τοὺς ὑψηλοὺς ἐκείνους καυλοὺς τοὺς ὑπὸ τὸν ἄβακα ἐλισσομένους ἀλλὰ τοὺς ἄνθος ἀνέχοντας ταπεινοτέρους, τὸ εἰς τρεῖς χώρας διηρημένον ἐπιστύλιον καὶ τὸ οὐδεμίαν ἀνάγλυφον παράστασιν ἔχον διάζωμα, ἀμφοτέρα ἐκ τοῦ αὐτοῦ τεμαχίου λίθου, καὶ τὸ ἄνευ γεισιπόδων γεῖσον, οὐτινος πλᾶκῆς τινες φέρουσι καλῶς κεχαραγμένα διακριτικὰ γράμματα Θ καὶ Ρ. Ἔτι δὲ εὐρέθησαν δοκοὶ τῆς στέγης, καλύμματα μετὰ φατνωμάτων (ἀρ. 11), κεραμίδες, σωλῆνές τε καὶ καλυπτῆρες, ἀνθεμωτοὶ κεραμίδες (ἀρ. 16 καὶ 17) κεφαλαὶ λεόντων ἐκ τῆς στεφάνης (ἀρ. 5, 6, 7) (1) καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 15 εἰκονιζόμενον περιέργον τῆς στέγης, ὡς φαίνεται, μέλος, ὅπερ ἀναλογεῖ πως τῷ ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς στέγης τοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους ἀνερχομένῳ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ τρίποδος κάλυκι.

Εἶνε δὲ αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ αὐταὶ μορφαί, ἰδίως τὰ κυμάτια (ἀρ. 8, 9, 11) καὶ ἀνθέμια (ἀρ. 10, 16), ἀριστουργήματα γλυπτικῆς ἀναπολοῦντα εὐχερῶς τὰς μορφὰς τοῦ Ἐρεχθείου. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τῶν ἐκ τῆς ὑδρορροῆς κεφαλῶν λεόντων ἐν ἄκρῃ φυσικότητι καὶ τεχνικῇ ἐξεργασίᾳ πεποιημένων οὐσῶν, ὑποδηλοῦσιν ὅτι τὸ οἰκοδόμημα προέρχεται ἐκ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῆς Ε'. π. χ. ἑκατονταετηρίδος. Τῷ συμπεράσματι δὲ τούτῳ δὲν ἀντίκειται ἡ ὑπαρξίς τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου, διότι καὶ ἐκ τῆς εὐρέσεως τοιοῦτου κιονοκράνου ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλία καὶ ἐξ ὧν ὁ Boetticher ἐξέθηκεν ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ: «Die Tektonik der Hel-

(1) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6 κεφαλὴ μετεκομίσθη ὑπ' ἐμοῦ εἰς Ἀθήνας, ἡ δ' ὑπ' ἀριθ 5. εἶχεν ἀγορασθῆ ἐν ἔτει 1880 ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας παρά τινος Ἀργεῖου ὡς προερχομένη ἐκ τῶν περιχώρων τοῦ Ἄργους, ὁ τρόπος ὁμοῦ τῆς ἐργασίας καὶ αἱ μορφαὶ αὐτῆς καὶ τὸ περιφερὲς τῆς ὅλης πλακῆς δεικνύουσιν ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ ὑπ' ἐξέτασιν οἰκοδόμημα· φαίνεται δ' ὅτι ὅα εὐρέθη πρὸ πέντε ἐτῶν ὅτε οἱ Λιγυριᾶται ἐνήργησαν κρυφίως ἐν τῷ ἱερῷ ἀνασκαφᾶς καὶ ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ τινὰ μέλη καὶ τηβεννοφόρον ἄγαλμα.

Ienen » γνωστὸν ἐγένετο ὅτι τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον εἶχεν ἀναπτυχθῆ πρό τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπειδὴ τὸ οἰκοδόμημα εἶνε περιφερές καὶ ἐκ μαρμάρου τὸ πλεῖστον πεποιημένον, λαμπρὰν δὲ καὶ μεγαλοπρεπῆ εἶχε τὴν ὅλην μορφήν, εἶνε καταφανῶς ἡ περίφημος ἐκείνη Θόλος τοῦ Πολυκλείτου, περὶ ἧς ὁ Πausanias (2, 27) λέγει τὰ ἐξῆς: « οἶκημα δὲ περιφερές λίθου λευκοῦ, καλούμενον » θόλος, ᾠκοδοῦνται πλησίον, θέας ἄξιον, ἐν δὲ αὐτῷ Πausίου » γράψαντος βέλη μὲν καὶ τόξον ἐστὶν ἀφεικῶς Ἔρωσ, λύραν δὲ » ἀντ' αὐτῶν ἀράμενος φέρει· γέγραπται δὲ ἐῖταυθα καὶ Μέθη, » Πausίου καὶ τοῦτο ἔργον, ἐξ ὑαλίνης φιάλης πίνουσα ». Καὶ κατωτέρω: « Πολύκλειτος γὰρ καὶ θέατρον τοῦτο καὶ οἶκημα τὸ » περιφερές ὁ ποιήσας ἦν ». Πρὸς τί δ' ἐχρησίμευεν ἡ θόλος αὕτη, εἶνε ἄγνωστον. Κατὰ τινας, ὀρωμμένους ἐκ τῆς ἐν Σπάρτῃ Σικιάδος, περιφεροῦς οἰκοδομήματος χρησιμεύοντος πρὸς τοὺς κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Καρνείων τελουμένους μουσικοὺς ἀγῶνας, καὶ ἐκ τοῦ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν Ὀρδείου, τὸ αὐτὸ σχῆμα ἔχοντος καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐκπληροῦντος, ἡ Θόλος τοῦ Πολυκλείτου ἦτο Ὀρδειον· ἀλλ' ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ οἰκοδομήματος ἡ εἰκασία αὕτη κατεδείχθη ἀνυπόστατος, διότι ἡ διάθεσις αὐτοῦ, οὐδόλως συμφωνεῖ τῇ Ὀρδείου. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχεν οἶκημα πλησίον τοῦ βουλευτηρίου καλούμενον Θόλος, ἐν ᾧ ἀνέκειντο ἀγάλματα καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι ὑπὸ τῶν πρυτάνεων (Πaus. 1, 5, 1). Τοιαύτην τινὰ χρῆσιν θὰ εἶχεν ἴσως καὶ τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα· ἐν αὐτῷ δηλ. θὰ ἐτελοῦντο θυσίαι καὶ μάλιστα μυσταγωγίαι τινές σχεῖν ἔχουσαι πρὸς τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ· εἰς τοῦτο δὲ θὰ ἐχρησίμευέ πως καὶ τὸ παράδοξον λαβυρινθῶδες ὑπόγειον.

6'.) ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΛΕΚΑΗΠΙΟΥ.

Κατὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς Θόλου τοῦ Πολυκλείτου εὐρίσκοντο πρὸς ἀνατολὰς τοῦ οἰκοδομήματος πολλὰ ἀγάλματα καὶ ἐνεπίγραφα βᾶθρα, ἔτι δὲ ἐξέδρα (Πίν. Β'. ἀρ. 2) χρησιμεύουσα ὡς βᾶθρον ἐνὸς τοῦλάχιστον ἀγάλματος. Ἐκ τούτου ἐπεξέτεινα τὰς ἐργασίας πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἰς ἀπόστασιν 25 περίπου μέτρων

ἀπὸ τῆς Θόλου ἀπεκάλυψα ἐν τινὶ ὑψώματι εἰς δάσος μεταβε-
βλημένῳ τὸ κρηπίδωμα δωρικοῦ ναοῦ ἔχοντος μῆκος 24, 70
καὶ πλάτος 13, 20. ὁ ναὸς οὗτος εἶχε τὰ ἀετώματα κεκοσμη-
μένα δι' ἀγαλμάτων, ἔργων τῶν μεταξὺ τῆς Ε'· καὶ Δ'· ἑκα-
τονταετηρίδος χρόνων, εἰκονιζόντων ἐν μὲν τῷ ἀνατολικῷ Κεν-
ταυρομαχίαν πιθανῶς, ἐν δὲ τῷ δυτικῷ Ἀμαζονομαχίαν. Ναὸς
ἄρα δι' ἀγαλμάτων ποτὲ κεκοσμημένος, εἰς περίβλεπτον ἐν τῷ
ιερῷ θέσιν καί, τὸ πάντων σπουδαιότατον, πλησίον τῆς Θόλου
κεείμενος, εἶνε πιθανῶς ὁ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Περὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν καὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ναοῦ
τούτου οὐδὲν δύναμαι νῦν νὰ εἶπω, διότι μόνον αἱ δύο πλευραὶ,
ἡ ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ, ἀπεκαλύφθησαν. Ἡ ἐντελής ἀποκάλυ-
ψις τοῦ οἰκοδομήματος θέλει γείνει ἅμα τῇ προσεχεῖ ἐπαναλήψει
τῶν ἐργασιῶν.

γ'.) ΕΡΓΗΜΑΤΑ.

Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῶν οἰκοδομημάτων τούτων εὐρέθησαν ἔτι
πολλὰ πλαστικὰ ἔργα, περὶ ὧν πᾶς λόγος ἐνταῦθα θὰ ἦτο ἀκα-
τάληπτος καὶ κατ' ἀκολουθίαν περιττὸς ἕνεκα ἐλλείψεως σχεδιο-
γραφημάτων.

Τῶν ἀγαλμάτων τούτων τὰ μέχρι τέλους Μαΐου εὐρεθέντα
περιεγράφησαν συντόμως ἐν ταῖς ἐν τῷ Ἀθηναίῳ (Τόμ. Ι'. τεύ-
χος στ'.) δημοσιευθείσαις ἐκθέσεσί μου. Σπουδαιότατα ὅμως εἶνε
τὰ εὐρεθέντα κατὰ τὰς τελευταίας τῶν ἀνασκαφῶν ἡμέρας, ἦτοι
τὰ ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ προερχόμενα. Ἐν τῇ δυτικῇ
πλευρᾷ ἀπεκαλύφθησαν κατὰ μῆκος, ὡς ἐκ τοῦ ἀετώματος κατέ-
πεσαν, πολλαὶ μορφαί, Ἀμαζόνες, Νηρηίδες καὶ ἄνδρες πολε-
μισταί, ἀκέφαλοι ἅπασαι καὶ τινες συντετριμμένοι, ἔτι δὲ δύο
γυναικεῖαι κεφαλαὶ τοῖς ἔργοις τούτοις ἀνήκουσαι. Ἐν τῇ ἀνα-
τολικῇ δὲ πλευρᾷ εὐρέθησαν πολλὰ τεμάχια, κορμὸς γυναικὸς ὀκλα-
ζούσης καὶ πωγωνοφόρος κεφαλῇ, ἣν ἐχθρικὴ χεὶρ κρατεῖ ἥρπαγ-
μένην ἐκ τῆς κόμης. Καὶ ἡ μὲν ἐν τῷ δυτικῷ ἀετώματι παρά-
στασις ἦτο καταφανῶς Ἀμαζονομαχία, ἡ δὲ ἐν τῷ ἀνατολικῷ
ἴσως Κενταυρομαχία, εἰ καὶ οὐδὲν τεμάχιον σώματος Κενταύρου
μέχρι τοῦδε εὐρέθη. Εἶνε δὲ τὰ ἔργα ταῦτα κάλλιστα τὴν γλυ-

φὴν καὶ ἐργασίαν, παρεμφερῆ τοῖς ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐκ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε'. ἢ τῶν μεταξὺ τῆς Ε'. καὶ Δ'. ἑκατονταετηρίδος προερχόμενα.

Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ εὐρέθησαν ἔτι πολλὰ ἐνεπίγραφα βάθρα, ἀκέφαλον τηβεννοφόρον ἄγαλμα καὶ μέγα ἀνάγλυφον εἰκονίζον πωγωνοφόρον ἄνδρα ἐπὶ θρόνου μεγαλοπρεπῶς καθήμενον, Ἀσκληπιὸν πιθανῶς, πρὸ αὐτοῦ ἰσταμένην γυναικειάν μορφήν, Ὑγίειαν, καὶ ἑκατέρωθεν, κατὰ τὰς μικρὰς πλευρᾶς, Νίκην καὶ βαδίζουσαν γυναικειάν μορφήν.

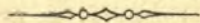
Τὰ ἀγάλματα ταῦτα θέλουσι δημοσιευθῆ προσεχῶς, ὅτε ἔλπις ὑπάρχει ὅτι θέλει ληφθῆ φροντίς ἵνα φωτογραφηθῶσιν ἢ σχεδιογραφηθῶσι. Κεῖνται δ' εἰσέτι] ἅπαντα ἐν τῷ Ἱερῷ πλὴν τῶν ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ κεφαλῶν μετακομισθεισῶν ἤδη εἰς Ἀθήνας.

Αἱ εὐρεθεῖσαι δὲ πολλαὶ ἐπιγραφαὶ τινὲς μὲν ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ ἄνω μνημονευθέντι τεύχει τοῦ Ἀθηναίου τινὲς δὲ δημοσιευθήσονται ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι, ἧς ἡ ἔκδοσις ἄρχεται προσεχῶς.

Ἐν Ἀθήναις μηνὶ Δεκεμβρίῳ 1882.

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ.

(Πίναξ Γ΄.)

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας

Κύριε Πρόεδρε,

Κριθείσης ἀναγκαίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ λήξαντος ἔτους δημοσιεύσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Κου W. Dörpfeld (1) κατ' ἐντολήν σας ἐκπονηθέντος Διαγράμματος τῶν ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφῶν, ἡ διασαφήνις αὐτοῦ διὰ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως θὰ ἦναι, ἐλπίζω, οὐχὶ ἀιωφελῆς.

Δὲν ἀγνοεῖτε, Κύριε Πρόεδρε, τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ Συμβούλιον ἐθεώρησε σκόπιμον ν' ἀρχίση ἡ σκαφή οὐχὶ ἐκ τῶν Προπυλαίων, ἀλλ' ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Περιβόλου, οὐχὶ μακρὰν τοῦ σημείου (β), ἔνθα ἔχνη ἀρχαίου τοίχου ἦσαν ἤδη καταφανῆ. Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ἦσαν μόνον ἐπιστημονικοὶ καὶ δι' ὀλίγων ὑπέδειξεν αὐτοὺς ὁ τῆς ὑμετέρας Ἑταιρίας γραμματεὺς καθηγητῆς Κος Σ. Κουμανούδης. Οὕτω λοιπὸν ἠρξάμην τοῦ ἔργου τὴν 2αν Ἰουνίου κατὰ τὸ σημεῖον (α), ὅπως δύνωμαι νὰ μεταχειρισθῶ καὶ τὸν ἐκεῖ μικρὸν δρομίσκον τὸν φέροντα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν (2) πρὸς εὐχερεστέραν ἀποκόμισιν τῶν χωμάτων. Ἡ ἐργασία τὸ κατ' ἀρχάς, ὡς ἦν ἐπόμενον καὶ πρέπον, ἔβαινε βραδέως ὀλίγων

(1) Τῷ φίλῳ ἀρχιτέκτονι καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ μεθ' ἧς ἀνεδέχθη τὴν ἐντολήν καίπερ σπεύδων τότε νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς καιρὸν οἷκαδε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου τῆς πατρίδος του ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ὑποχρεώσεων.

(2) Δὲν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῇ καὶ οὗτος ἐν τῷ Διαγράμματι.

ἐργαζομένων ἐν αὐτῇ σκαφῶν καὶ ἔτι ὀλιγωτέρων κάρρων. Ἄπ' Ἀνατολῶν δὲ προὔχῳρει πρὸς Δυσμᾶς, διότι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐφαίνοντο τὰ ἔχνη τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου τοῖχου, οὐ ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα, καὶ λόγοι ἱκανοὶ ὑπῆρχον ἕκ τε τῆς ὅλης φύσεως τοῦ ἐδάφους καὶ ἕκ τῶν ἀνασκαφικῶν ἐρευνῶν τῶν *Dilettanti* ὅτι πρὸς τὰ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ζητηθῶσι τὰ λείψανα τοῦ Ναοῦ εἴ τι εἰσέτι ἐσώζετο. Εὐθὺς δ' ἐξ ἀρχῆς, ἐνῶ ἡ σκαφή μὸλις εἶχε προχωρήσει ὀλίγα πρὸς Δυσμᾶς Γαλλικὰ μέτρα, ἀπεκαλύφθη μοι ἡ ἀσβεστοπλακόκτιστος ἐκείνη στρῶσις, ἣν ὡς Φραγκικὸν, εἶτα δὲ καὶ ὡς Βυζαντινὸν ὑπέλαβον κτίσμα καὶ ἱκανὸν κατέστρεψα μέρος οὐχὶ ἐκ περιφρονήσεως, ἀλλὰ διότι οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι καὶ διότι πρὸς ἀκριβεστέραν αὐτῆς ἐρευναν καὶ ἐντελεστέραν κατανόησιν ἔκτοτε εἶχα φροντίσει ν' ἀφήσω ἱκανὸν μέρος ἄθικτον. Πρὸς τὰ δεξιὰ διεκρίνοντο ἤδη ὀλίγον τι τὰ λείψανα τῆς κατὰ τὸ γράμμα (π) ἡμιελλειψοειδοῦς Ἐξέδρας ἢ Βάθρου καὶ ἡ σκαφή μοι ἀπεκάλυψεν, ὡς εἰκός, καὶ τὸν ἀσβεστόκτιστον τοῖχον, ἐφ' οὗ, ὡς ἐπὶ θεμελίου, ἐδράζεται, ἀλλὰ ταῦτα ἀντιπαρήλθον καὶ ἐξηκολούθησα τὸν πρὸς Δυσμᾶς δρόμον μου. Καὶ πρῶτον μὲν εὗρημα ὄχι ὀλίγον χαροποιήσάν με ἔφερον ἡ σκαπάνη εἰς φῶς τὰ δύο τεμάχια τοῦ γυναικείου ἀρχαίου κορμοῦ, τοῦ ὁποίου ἀκριβῆς περιγραφή μετὰ εἰκόνας θὰ δημοσιευθῇ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι. Οὐχὶ δὲ μετὰ πολὺ μοι ἀπεκαλύφθη ἡ γωνία (γ) καὶ εὐθὺς κατόπιν οἱ δύο ἀποτελοῦντες αὐτὴν τοῖχοι. Ὡς ἤδη γνωρίζετε, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω τίνος οἰκοδομήματος λείψανα ἦσαν οὗτοι· ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνα γενναιότερον μάλιστα ἐπιλαβόμενος τοῦ ἔργου, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου χῶρος, νὰ πεισθῶ ὅτι εὕρισκομαι ἐπὶ τὰ ἔχνη τοῦ Μεγάλου Ναοῦ ἢ μᾶλλον τῆς Προνόου Στοᾶς τῆς ὑπὸ Φίλωνος ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως κτισθείσης κατὰ Βιτρούβιον (1).

(1) Βιβλ. VII ἐν προοίμῳ. « Eleusine Cereris et Proserpinae cellam immani magnitudinis Ictinos dorico more sine exterioribus columnis ad laxamentum usus sacrificiorum pertexit. eam autem postea, cum Demetrius Phalerus Athenis rerum potiretur, Philo ante templum in fronte columnis constitutis prostylon fecit. ita aucto vestibulo laxamentum iniantibus operique summam adiecit auctoritatem.

Τοῦτο δ' ἔχων ἐν νῶ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν διηύθυνα τὰς ἐργασίας, ἃς καὶ συμπληρώσας κατόπιν, μετὰ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ δηλαδὴ ἐξαγορὰν καὶ ἄλλων ἐπ' αὐτῆς κειμένων οἰκίσκων καὶ τὴν κατεδάφισιν αὐτῶν, κατώρθωσα ν' ἀποκαλύψω σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν τὰ λείψανα τῆς Στοᾶς, τὰ ὁποῖα καὶ περιγράφω ἐνταῦθα ὅσον τὸ δυνατόν λεπτομερέστερον πρὸς εὐκολωτέραν κατανόησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν σας Διαγράμματος.

Τοῦ Στερεοβάτου αὐτῆς ἐκτισμένου, ὡς συνήθως, ἐκ τετραγώνων ἢ μᾶλλον παραλληλογράμμων πωρίνων πλίνθων ἢ σκαφή προχωρήσασα εἰς ἱκανὸν βᾶθος ἀπεκάλυψε ποῦ μὲν 4, ποῦ δε 5 καὶ κάπου καὶ 6 δόμους καὶ ὁ τὰ παρόντα γράφων ἱκανὰ συνέλεξε σημεῖα τῶν ἐργασθέντων τὰς πλίνθους (Steinmetzerzeichen), ἅτινα δημοσιεῦθησονται μετὰ τῶν ἀναγκαίων σημειώσεων ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι. Ἐνταῦθα ἃς ῥηθῆ ὅτι οὐχὶ τοῦ αὐτοῦ πώρου ἄλλ' ἄλλαι μὲν σκληροτέρου, ἄλλαι δὲ μαλακωτέρου φαίνονται οὔσαι αἱ πλίνθοι (1) καὶ οὐχὶ πᾶσαι ὁμοίως ἐξεργασμέναι, εἰ καὶ δὲ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν ὁ δεύτερος δόμος, γενομένης ἀπὸ τῶν ἄνω τῆς ἀριθμῆσεως, φαίνεται ἄρκετὰ καλῶς ἐξεργασμένος, ὁ γράφων τὰ παρόντα ἔχει λόγους νὰ πιστεύῃ ὅτι ὀλόκληρος ὁ Στερεοβάτης ἦτο κερωσμένος καὶ ὅλως ἀόρατος (2). Αἱ τρεῖς βαθμίδες (3) τῆς Στοᾶς, ἃς εὐκόλως διακρίνει πᾶς τις ἐπὶ τοῦ Διαγράμματος καὶ ἡ τοῦ δαπέδου αὐτῆς ἐπίστρωσις εἶναι πεποιημέναι ἐξ ἐγχωρίου ὑπομέλανος σκληροῦ ἀσβεστολίθου, ἐπὶ δὲ τοῦ στυλοβάτου ἴσταντο ἔμπροσθεν μὲν (ὡς ἡ τεμάχια τοῦ κατωτάτου σπονδύλου σῶζόμενα (4) καὶ ἐν τῷ

(1) Ἴσως δὲν ἔλατομήθησαν πάντες οἱ πώρινοι λίθοι ἐν τῷ αὐτῷ λατομείῳ· ἂν δὲ ἐκ Πειραιῶς ἢ καὶ ἐκ Σαλαμίνος, ἔνθα, ὡς μὲ ἐβεβαίωσαν, ὑπάρχουσιν ἐπίσης λατομεῖα πώρου, ἐκομίσθησαν, ἄθλον μοι εἶναι.

(2) Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν προέχει τῶν βαθμίδων ὁ στερεοβάτης, ὡς καὶ τὸ διάγραμμα δεικνύει, περὶ τὸ ἐν Γαλ. μέτρον· ἀρά γε πρὸς μέζονα τοῦ οἰκοδομήματος στερεότητα· Κατὰ δὲ τὰ δύο αὐτῆς ἄκρα ὑπάρχουσι δύο ἔτι προεξοχαί, ἐπίσης σαφῶς ἐν τῷ διαγράμματι δηλούμεναι καὶ, ὡς φαίνονται, μετὰ ταῦτα προστεθείσαι. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· Περὶ ἔργον δὲ εἶναι ὅτι ἐνῶ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν προεξέχει τοῦ Στερεοβάτου ὀλίγον τι ἡ κατωτάτη βαθμὶς, κατὰ τὴν Βορείαν ἀνάπαλιν φαίνεται προεξέχων αὐτῆς ὁ στερεοβάτης.

(3) Ὑψος αὐτῶν 0,32, 0,40, 0,40· πλάτος 0,33, 0,39.

(4) Τοῦ τρίτου κίονος γενομένης τῆς ἀριθμῆσεως ἀπὸ Μ. πρὸς Β. σώζεται

Διαγράμματι διὰ σκιασεως τοῦ κύκλου δηλωθέντα ἢ αἰ τῆς γομφώσεως μόνον ὅ παῖ [Dübellöcher] δεικνύουσιν) δώδεκα κίονες ἐκ πεντελικοῦ μαρμαῦρου Δωρικοῦ ρυθμοῦ (διάμετρος 1,97 περίπου), οἷτινες οὐδέποτε εἶχον ἀποτελειωθῆ, διότι δὲν φέρουσι εἰμῆ κατὰ τὸ κατώτατον ἄκρον τῶν σωζομένων σπονδύλων τὴν ἀρχὴν τῆς βᾶθδῶσεως τῶν (1), κατὰ δὲ τὰς πλαγίας πλευρὰς εἰς ἔτι κίων, ὡς τὰ ἔχνη τῆς γομφώσεως τὰ ἐπὶ τῆς πρὸς Βορρᾶν κατὰ τὸ πλεῖστον σωζομένης ἐπιστρώσεως ἀσφαλέστατα δεικνύουσιν (2). Τρίτος κίων ἐν ταῖς στεναῖς πλαγίαις πλευραῖς δὲν φαίνεται ὑπάρξας (3), ἀλλὰ μόνον παραστάς, ὡς ἐν τῷ Διαγράμματι ἐδηλώθη. Δευτέρα δὲ σειρὰ κίωνων παράλληλος τῇ ἔμπροσθεν δὲν ὑπῆρχε καὶ ἐπειδὴ τὸ πλάτος, ἥτοι τὸ βάθος, τῆς Στοᾶς εἶναι 11,50 Γαλ. μέτρα περίπου, ἀναντίρρητον ὅτι ἡ στέγη αὐτῆς δὲν ἦτο λιθίνη. Τοῦ τοίχου τοῦ συνδέοντος τὴν Στοᾶν πρὸς τὸν κυρίως Ναόν, ἥτοι τὸν Σηκόν, σώζονται μόνον τὰ θεμέλια, πύλης δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἔχνη δὲν ἐφάνησαν μέχρι τοῦδε, οὐδὲ ἐλπίς εἶναι, νομίζω, νὰ φανῶσιν ἐν τοιαύτῃ τῶν λειψάνων καταστάσει, ἂν τῷ ὄντι ὑπῆρξέ ποτε τοιαύτη, ὡς οἱ Dilettanti, ἕως ὅχι πολὺ ὀρθῶς, φρονοῦσιν (ἴδε τὸ ὑπ' αὐτῶν Διάγραμμα καὶ Bursian Geogr. von Griechenland Erster Band. S. 330).

Τοιαῦτα τὰ τῆς Προνάου Στοᾶς λείψανα τὰ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας

σχεδὸν ὁλόκληρος ὁ κατώτατος σπόνδυλος, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκεται δι' ὀξείας ὀργάνου γεγλυμμένη ἡ λέξις Ittar τὸ ὄνομα τῶν ἐκ τῶν Dilettanti τινὸς πιθανῶς. Τοῦτον δὲ ἐνοοῦσιν ἱσως λέγοντες (σελ. 49 Γερμ. Μεταφρ.) «Nur das ohnehin vor Fuss hohe Bruchstück einer Säule hat sich augenscheinlich auf seinen alten Standort erhalten», ἂν καὶ ἄλλων κίωνων τοῦ κατωτάτου σπονδύλου τεμάχια φαίνονται κατὰ χώραν ἔτι κείμενα καὶ δικαιοτέρον ἐκείνοις ἀρμόζει ἡ ὀνομασία Bruchstück.

(1) Ὑψ. 0,15 Γ. Μ. περίπου. Κατὰ τὸ ἄνω αὐτῆς ἄκρον ὑπάρχει ταινία προεξέχουσα, ὡς καὶ ἐν ταῖς τοῦ Ὀρικοῦ κίονσιν. (Dilettanti pl. 9,2 σελ. 91) οὐδὲν ἄλλο πιθανώτατα δηλοῦσα, καίπερ κάλλιστα ἐξεργασμένη, ἢ ὅτι ὁ μέλλων νὰ ξέση τὰς βᾶθδῶσεως ἡδύνατο μέγρις ἐκείνου τοῦ σημείου ἀμελέστερον καὶ δι' ἐργαλείων οὐχὶ πάνυ λεπτῶν νὰ ἐργάζηται, εἰς τὴν ταινίαν δὲ φθάσας ἔπρεπε νὰ ἦναι προσεκτικώτερος.

(2) Τὸ μετακινῶν ἐδῶ εἶχε πλάτος περίπου 2,40, ἐν ᾧ τὰ μετακινῶν τῶν ἐμπροσθίων κίωνων ἔχουσι 2,85 περίπου.

(3) Τὸ πρᾶγμα θὰ ἐξακριβωθῆ πιθανῶς ὅταν ὁ ἐκεῖ τόπος ἐντελῶς καθαρισθῆ.

σκαφής ἀποκαλυφθέντα· ἀλλ' ἐκτίσθη ἄρα γε αὕτη ὑπὸ Φίλωνος ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὡς ὁ Βιτρούβιος λέγει; Ὁ ὅλος τρόπος τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς δεικνύει ἀναμφιβόλως ἔργον πολὺ νεωτέρων χρόνων τοῦ Παρθενῶνος καὶ κατὰ τοῦτο φαίνεται οὐχὶ ἀπέχουσα τῆς ἀληθείας ἡ μαρτυρία τοῦ Ῥωμαίου Ἀρχιτέκτονος (1). Ἄν ὅμως ὑπῆρχε μὲν εἰς τὸ ἀρχικὸν τοῦ Ἰκτινοῦ σχέδιον, ἐκτίσθη δὲ μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ 4^{ου} αἰῶνος π. Χ. ἕνεκα διαφόρων λόγων, τοῦ ἐξ Ἐλευσίνος (2) ἀρχιτέκτονος ἐπιστατήσαντος ἀπλῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἢ εἶναι ἐπίνοια καὶ ἔργον αὐτοῦ, τοῦ Φίλωνος δηλαδή, δὲν εἶμαι ὁ ἀρμόδιος νὰ κρίνω καὶ εὐχαρίστως ἀφίνω τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος εἰς τοὺς δυναμένους νὰ τὸ λύσωσιν. Βέβαιον εἶναι ὅτι, ὡς καὶ κατὰ τάλλα, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται, οὕτω καὶ κατὰ τοῦτο, τὸ ἔχειν δηλ. τοιαύτην Πρόναον Στοᾶν, πρωτοφανῆς ἦτο, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀρχιτεκτονικῇ τοῦλάχιστον, ὁ ἐν Ἐλευσίει Ναός.

Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα· ὅτι δὲ ἡ σκαφή ἢ ἀποκαλύψασα τὰ λείψανα τῆς Στοᾶς ἔφερεν εἰς φῶς καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων τοιαῦτα δῆλον καὶ ἐξ ἀπλοῦ ἐπὶ τοῦ διαγράμματος βλέμματος. Παράδοξον εἶναι τὸ παραλληλόγραμμον ἐκεῖνο κτίσμα (δ) οὕτω λοξῶς εἰς τὸν στερεοβάτην προσερειδόμενον καὶ τρόπον οἰκοδομῆς ἔχον μαρτυροῦντα (3) χρόνους ἀρχαιοτέρους τῶν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς Στοᾶς. Ἡ μέχρι τοῦδε σκαφή ἔδειξεν αὐτοῦ τέσσαρας δόμους, τοὺς μὲν τρεῖς ἐκ πωρίνων πλίνθων τὸν δὲ ἀνώτατον μετὰ τοῦ δαπέδου ἐξ ἑλευσινιακοῦ λίθου πεπονημένους. Ἦτο δέ τι ὀλόλιθον (massif) κατὰ τὰ φαινόμενα, ἀλλὰ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἐκτισμένον δύσκολον νὰ ῥηθῇ. Πιθανωτάτη δὲ εἶναι ἡ

(1) Ἴδε καὶ Ἀρχ. Ἐφημ. Π. Γ. Φυλ. Α. ἐπιγρ. 1.—Τὰ περὶ ἀγορᾶς οἰκοδομησίμου ὕλης ἐν αὐτῇ λεγόμενα δύνανται, ὡς καὶ ἐκεῖ γράφω, μετὰ πιθανότητος ν' ἀναφέρονται εἰς προπαρασκευαστικὰς τινὰς ἐργασίας πρὸς οἰκοδομὴν τῆς Στοᾶς. Χρόνων δὲ φαίνεται ἡ ἐπιγραφή οὔσα τῶν τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 4^{ου} π. Χ. αἰῶνος (350-300).

(2) Ὁ Φίλων, ὡς ἡ περὶ τῆς Σκευοθήκης ἐπιγραφή μᾶς διδάσκει (Bull. de cor. Hellenique 1882· σελ. 541 καὶ 545) ἦτο Ἐλευσίνιος.

(3) Ἐσημειώθη ἐν τῷ διαγράμματι κυανῷ χρώματι, διότι ὁ ἀνώτατος αὐτοῦ δόμος ἔχει τι τοῦ πολυγωνίου τρόπου. Τὸ ὕψος του φθάνει μέχρι πού τοῦ ἀνωτάτου δόμου τοῦ στερεοβάτου τῆς Στοᾶς.

γνώμη ὅτι κτιζομένου τοῦ Σηκοῦ κατεστράφη τὸ ἐμποδιζόν μέρος αὐτοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἐπεχώσθη, ὡς τοῦτο οὐχὶ σπανίως ἐγένετο ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Λείψανα ἄλλα κατὰ τὴν φορὰν τῶν τοίχων τοῦ ἐντὸς τοῦ Σηκοῦ, εἰ καὶ ἡ σκαφή ἐγένετο κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐπίτηδες εἰς ἱκανὸν βάθος, δὲν ἀνεφάνησαν. Ὀλίγον δ' ἀπωτέρω ἄλλου τινὸς οἰκοδομήματος (ε) οὐχὶ μεγάλου τὰς διαστάσεις, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος δῆλον, καὶ ἀπλοῦ τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα, κατὰ δὲ τὰ γράμματα ζ—ζ ἀνεφάνησαν τὰ ἴχνη τοίχου πολυγωνίου ἐξ ἑλευσινιακοῦ λίθου μετὰ τῶν ἰχνῶν προστύχου ὑδραγωγείου καὶ τῶν λειψάνων καὶ ἄλλων ἐπίσης προστύχων τοίχων (1). Νὰ προχωρήσω πρὸς Δυσμάς σκάπτων δὲν ἠδυνάμην, Κύριε Πρόεδρε, διὰ τε ἄλλους λόγους καὶ διότι ἡ ὁδὸς τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς τοῦ χωρίου, ἣν βλέπετε καὶ ἐν τῷ διαγράμματι σημειουμένην, ἦτο, οὐχὶ μόνον τοῖς ὀλίγοις ἔτι ἐκεῖ μένουσι κατοίκοις, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ παρόντος χρήσιμος. Πρὸς Βορρᾶν παραλλήλως τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Στερεοβάτου τῆς Στοᾶς οὐδενὸς κτίσματος λείψανα ἔφερον εἰς φῶς ἡ σκαφή. Πανταχοῦ δὲ ἐνταῦθα ἡ ἀναμειγμένη μετὰ τῶν χωμάτων λατύπη τῶν παρῶν πλίνθων ἐνιαχοῦ δὲ καὶ μετὰ συντριμμάτων ἀγγείων (2) ὑπὸ τὴν ἀσβεστοπλακόκτιστον στρωσὶν ἐμαρτύρουν ὅτι ἤδη ἔκπαλαι εἶχε γείνει τεχνητῇ ἐνταῦθα ἐπίχωσις καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἐπεκύρωσε κατόπιν καὶ ἡ κατὰ τὰ γράμματα κ μ η θ ι σκαφή, περὶ ἧς ἔρχομαι εὐθύς νὰ εἶπω ὀλίγα.

Τοὺς λόγους οἵτινες μὲ ἠνάγκασαν νὰ κάμω ἐν πῆδημα, οὕτως

(1) Πάντα ταῦτα ἔμειναν ἄθικτα ὅπως κατόπιν ἐρευνηθῶσι καὶ εἰ δυνατόν ἐνονηθῶσι καλλίτερον. Πολυγωνίους τοίχους καὶ ἄλλους, ὡς κατωτέρω ἐηθήσεται, ἀπεκάλυψεν ἡ ἡμετέρα σκαφή, ἃν ἐπίσης οὐχὶ εὐνόητος ὁ σκοπός.

(2) Τούτων περιεργὰ καὶ πρωτοφανῆ, καθόσον ἐγὼ οἶδα, εἶναι τὰ ὁμοιάζοντά πως τὰς καὶ νῦν ἐν χρήσει, ἐν μοναστηρίοις μάλιστα, κρεμαστάς λυχνίας (κανδήλας) τῶν ἐκκλησιῶν. Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ἐλπίζω νὰ ἀπεικονισθῶσι τὰ περιεργότερα κατὰ τὸ σχῆμα καὶ κάλλιον διατηρούμενα ἐξ αὐτῶν, ἃν ὁ ἀριθμὸς ἦν μέχρι τοῦδε ὄχι μικρὸς σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλα ἄλλων ἀγγείων θραύσματα, ἅτινα δὲν ἦσαν πολλά. Ὑπάρχουσι ὅμως καὶ ἐν τούτοις τινὰ ἄξια λόγου διὰ τὰς γραφάς των, πλὴν δὲ ἐνός κατὰ τὴν γνώμην μου, τὰ λοιπὰ πάντα ἀνάγονται εἰς χρόνους ἀρχαιότερους τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶνος. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀλλαχοῦ πλείονα.

είπε), και να μεταβῶ ἔξω τοῦ Περιβόλου, πρῶτον μὲν κατὰ τὸ σημεῖον N, ἔπειτα δὲ κατὰ τὰ Βορειοανατολικά αὐτοῦ, ἀνήγγειλα ἐγκαίρως εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ ἐνταῦθα ἀρκετὸν νὰ ρηθῆ ἔτι ἅπαξ, ὅτι καὶ οὗτοι δὲν ἦσαν ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπιστημονικοί. "Ὅτι ὁμως δὲν μετενόησα εὐνόητον, διότι ἐκεῖ ἔφερην εἰς φῶς λίαν περιέργα πράγματα ἢ σκαφή καὶ ἐν πολλοῖς διώρθωσε τὰς περὶ τοῦ τείχους τοῦ Περιβόλου δοξασίας τῶν Dilettanti. Καὶ ἀληθῶς, ἵνα πρῶτον περὶ τούτου δι' ὀλίγων κάμω λόγον, ἢ μὲν κατὰ τὸ γράμμα N σκαφή ἀπέδειξεν, ὅτι εἰς ἰκανὸν διάστημα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτοῦ πλευρὰν τὸ τεῖχος τοῦ Περιβόλου ἔβαινε παράλληλον τῇ ἀνατολικῇ τῆς Σιτοῦς πλευρᾷ, πιθανώτατα δὲ κατὰ τὸ σημεῖον E, ἔνθα καὶ λείψανα ὑδραγωγείου ὑπάρχουσιν, ἐσχημάτιζε γωνίαν (1), ἢ δὲ κατὰ τὰ Βορειοανατολικά αὐτοῦ μέρη σκαφή ἐφάνέρωσεν ὅτι πάντη διαφόρος, ἢ ὅπως οἱ Dilettanti σημειοῦσιν, εἶχον τὰ κατὰ τὸ τεῖχός του ἐνταῦθα· ἢ συνέχεια δηλαδὴ αὐτοῦ διακοπτομένη πως ἐδῶ, ἄδηλον ποῦ πάλιν ἐπανελαμβάνετο· διότι τῶν δύο παραλληλογράμμων τοίχων τοῦ τετραγώνου K ὁ μὲν ἐσώτερος καὶ ἄλλως μὴ δυνάμενος νὰ θεωρηθῆ συνέχεια τοῦ τείχους τοῦ Περιβόλου ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ μεταγενέστερος πολὺ ὢν (2), ὁ δὲ ἐξώτερος φαίνεται μὲν κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος ἀρχαῖος, ἀλλ' ἂν ἦναι καὶ λείψανον τοῦ Περιβόλου ἀμφιβέλλω.

(1) Τὰ λοιπὰ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Μεσημβρινῆς αὐτοῦ πλευρᾶς, ὅπως ἐν τῷ διαγράμματι φέρονται σημειωμένα, λείψανα ἦσαν ἤδη καταφανῆ. Τὰ τῶν δύο Πύργων τοῦ κατὰ τὴν γωνίαν στρογγύλου καὶ τοῦ κατὰ τὸ μέσον που τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τετραγώνου οἱ Dilettanti δὲν εἶδον, ὡς φαίνεται, καὶ δὲν ἐσημείωσαν ἐν τῷ Διαγράμματι των. Τῆς δυτικῆς του πλευρᾶς σώζονται ἐπίσης ὀλίγα λείψανα καὶ εἶναι καὶ ταῦτα καταφανῆ ἐν τῷ βράχῳ ἔχοντι οὐχὶ ὅλως εὐθεταν, ἀλλ' ὀλίγον τι καμπύλην τὴν γραμμὴν, ὡς ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐδηλώθῃ διαγράμματι, καὶ τὸ πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ναοῦ ἐστραμμένον πρόσωπον (ὑψος αὐτοῦ 2,00 - 3,00 Γ. Μ) κάπως ὠμαλισμένον.

(2) Ἐν τῷ τοίχῳ τούτῳ εἰς ὕψος μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους πολλαχοῦ σωζομένων ὑπάρχει ἐντετειχισμένον γείσον μετὰ σταγόνων ἀρχαίου οὐχὶ μεγάλου τὰς διαστάσεις οἰκοδομήματος ζωηρὰ σῶζον ἔχην ἐρυθροῦ χρώματος. Ἐν δὲ τῇ ὑποτιθεμένῃ παρ' ἐμοῦ συνεχείᾳ αὐτοῦ, ἦν κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Dörpfeld γενομένης καταμετρήσεως ἀνέσκαφα (ἐν τῷ μεταξὺ ἀφῆθη χώρος ἄσκαπτος καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω ἂν ἦναι ἀληθῶς τούτου συνέχεια), εὐρίσκονται καὶ αὐτοῦ τοῦ τοίχου τοῦ Ναοῦ πλάκες ἐντετειχισμέναι.

Κατὰ τὸ πρὸς Ἀνατολὰς ἄκρον αὐτοῦ, ἔνθα καὶ οἰοῦναι ἀντηριδα τινὰ φέρει, ἀποθαίνει πολὺ παχύτερος διὰ τῆς προσθήκης τοίχου ἐκ τροχμαλοπαγῶν λίθων ἐκτισμένου, ἀμφοτέροι δὲ οἱ συνδέοντες αὐτὸν πρὸς τε τὸν τοῖχον Α καὶ πρὸς τὸν ἐσώτερον τοῦ τετραγώνου Κ ἐκ τῶν αὐτῶν τροχμαλοπαγῶν λίθων ἦσαν ὠκοδομημένοι (1).

Ὁ τοῖχος Α ἔχει καὶ αὐτὸς μέρος πρὸς Βορρᾶν ἐκ τροχμαλοπαγῶν λίθων ἐκτισμένον, ἀλλὰ κάλλιον ἐξειργασμένον, ὅλον δὲ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ μέρος, καθόσον ἐγένετο γνωστόν, μάλιστα δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ (ν) μέχρι τοῦ (ξ) εἶναι ὠκοδομημένον ἐκ πωρίων κανονικῶν πλίνθων πάνυ καλῶς ἐξειργασμένων καὶ φερουσῶν μόνον κατὰ τὰς δύο αὐτῶν πλευρὰς περιθώριον (2). Ἀπὸ τοῦ σημείου (ξ) καὶ πέραν πρὸς Ἀνατολὰς τὰ νῦν ὄρωμενα δεικνύουσιν ὅτι ὁ τοῖχος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ συνέχεια τοῦ Περιβόλου ἀνώμαλον τὴν ἔσω ἐπιφάνειαν καὶ τὰς πλίνθους οὐχὶ ὡς τὰς τῆς ἐξωτερικῆς του ἐπιφανείας εἰργασμένας φέροντος ἐν τῇ νῦν αὐτοῦ τοῦλάχιστον καταστάσει. Πλὴν ὅμως τῶν τοίχων τούτων ἡ σκαφή μᾶς ἀπεκάλυψεν ἐνταῦθα εἰς ἰκανῶς μέγα βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους προχωρήσασα (6, 50 περίπου Γαλ. μέτρα) ὅσα μέλανι χρώματι βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ Διαγράμματι σημειούμενα.

Καὶ πρῶτον ἀπεκαλύφθη ἡ πρώτη σειρὰ τῶν ἐκ τετραγῶνων πωρίων πλίνθων ὠκοδομημένων στηλῶν, ὧν ἡ πρὸς τῷ τοίχῳ

(1) Τούτους ἀμφοτέρους, τὸν μὲν λ - ν ὅπως ἀνοίξω δίοδον εἰς τὰ ἐντός, τὸν δὲ ἔτερον, τὸν συνδέοντα τοὺς δύο παραλλήλους τοίχους τοῦ τετραγώνου Κ, κυρίως ὡς μὴ ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους ἐδραζόμενον καὶ ἀπειλούντα πτώσειν, κατέστρεψα, ἀφοῦ ἤδη πάνυ πολλοὶ εἶδον αὐτούς, ὁ δὲ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς των εὐκόλως γίνεται καταληπτὸς ἐκ τοῦ ἀφειθέτου ἀθίχτου μέρους. Ὅτι δὲ πάντες οἱ τοῖχοι οὔτοι προσθήκας καὶ μεταβολὰς μαρτυροῦσιν, ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις γενομένας, δηλον. Οἱ Dilettanti τὸν ἐσωτερικὸν τοῖχον τοῦ τετραγώνου Κ, οὗ ἴχνη ἦσαν καὶ τῶρα ἀόρατὰ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους, ὑπέλαβον, ὡς φαίνεται, ὡς συνέχειαν τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου, χωρὶς νὰ παρατηρήσωσιν ὅτι οἱ φαινόμενοι ἐκεῖνοι λίθοι ἦσαν τροχμαλοπαγεῖς καὶ ἐμαρτύρουν ὅπως διάφορον τρόπον τειρομένης. Διὰ σκαφῆς δὲν πιστεύω νὰ ἠρεῦνησαν τὸν τόπον.

(2) Εὐκολώτερος καὶ οἰκονομικώτερος βέβαια εἶναι ὁ τρόπος οὗτος, εἰ δὲ καὶ χρόνους μαρτυρεῖ οὐχὶ πολὺ ἀρχαίους, ὡς λέγεται, δὲν γνωρίζω. Ἐν τοῖς τῆς Ἀκροπόλεως οἰκοδομήμασι αἱ πλίνθοι ὅπου ἔχουσι περιθώριον ἔχουσι τοιοῦτον καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας πλευρὰς των.

έρειδομένη, ὅπως έρείδεται, οὕτω δὴ λοξῶς καὶ εἰσέχουσα τρόπον τινὰ εἰς αὐτόν, ἀνασκαφεῖσα μέχρι τοῦ στυλοβάτου τῆς ἔχει ὕψος 5, 40 Γαλ. μέτρα περίπου, ἀριθμοῦσα ἐν ὄλῳ νῦν 8 πλίνθους πᾶνυ καλῶς καὶ πρὸς θεῖαν ἐξειργασμένας. Αἱ λοιπαὶ τέσσαρες σώζονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον, πᾶσαι δὲ φέρουσαι παραλληλογράμμους κοιλότητας, ἡ μὲν πρώτη, δύο, αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες τρεῖς, κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῶν πλευράς, πλὴν τῆς πρὸς τὰ ἔσω ἐστραμμένης (1). Εἶτα δὲ προχωρήσασα ἡ σκαφή πρὸς τὰ ἐντός, ἤτοι πρὸς Μεσημβρίαν, ἐξέχωσε τὰ λείψανα τριῶν ἔτι ὁμοίων στηλῶν (2) (τετάρτη, ὡς φαίνεται, δὲν ὑπῆρχε, τοῦλάχιστον ἡ νῦν σκαφή δὲν ἔδειξε), τὰ λείψανα δὴ στρογγύλων κίονων (τοῦ ἐτέρου μόνον τὰ ἔχνη σώζονται, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ συγχύσεως ἐσημειώθησαν ὁμοίως ἐν τῷ Διαγράμματι), παρὰ τὴν πρώτην τετράγωνον στήλην πρὸς Ἀνατολὰς ὅλως παράδοξόν τι πρᾶγμα ὡσεὶ θυρίδα καὶ τέλος εἰς τὰ βαθύτατα στρώματα ἐτέρων τοίχων ἔχνη, ἅπερ ὡσαύτως διὰ μελαινῶν γραμμῶν ἐδηλώθησαν. Ἐμπροσθεν δὲ καὶ κατὰ τὰ πλάγια πρὸς Ἀνατολὰς ὑψοῦτο τοῖχος ἐξ ὠμῶν πλίνθων μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ σημεριοῦ ἐδάφους· οὗτος δηλοῦται ἐν τῷ Διαγράμματι διὰ τῆς ὑποφαίου πλατείας ταινίας, ἐν τῷ μέσῳ δὲ περίπου κατὰ τὰ γράμματα ο—ο ἐσημειώθη διὰ δύο λεπτῶν γραμμῶν τὸ μέρος αὐτοῦ, ὅπερ ἀφῆθη ἄθικτον καὶ ἴσταται ἀκόμη ὄρθιον (3). Ὑπὸ τὸν τοῦ-

(1) Ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς κοιλότητος ἐμέτρησα ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ τῇ καὶ μόνῃ ἀποκαλυφθείσῃ κατ' ὄλον τῆς τὸ σωζόμενον ὕψος, ὡς ἐρρήθη 2,80 περίπου. Εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος, ὡς εἶκός, φέρουσι καὶ αἱ λοιπαὶ τὰς κοιλότητάς των ἐχούσας μὲ μικράς τινὰς παραλλαγὰς ὕψος, ἤτοι μήκος, 0,30, πλάτος 0,20, βάθος 0,10—0,15. Γ. Μ. περίπου.

(2) Τοῦτων ἡ πρώτη ἦτοι ἡ ἀνατολικωτέρα ἀνασκαφεῖσα μέχρι τοῦ στυλοβάτου σώζει νῦν τοῦ ὕψους τῆς 1,80 τρεῖς ἀριθμοῦσα πλίνθους· ἡ δευτέρα ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ἐπίσης μέχρι τοῦ στυλοβάτου τῆς ἀνασκαφεῖσα, σώζει δύο μόνον πλίνθους· τῆς τρίτης, ἥτις ἐπίσης δύο θὰ σώζῃ μόνον πλίνθους, ἐξεχώσθη ὀλίγον τι μέρος· μόνον δὲ ἡ δευτέρα φαίνεται ἔχουσα καὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν τῶν πλίνθων τὴν ἐπιφάνειαν λεῖαν ἐνῶ ἡ μὲν τρίτη φέρει τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένην πλευρᾶν ἀνώμαλον, τῆς δὲ πρώτης τῆς μεσαίας τῆς πλίνθου προεξέχει πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἄλλων δύο πλίνθων μέρος ἐπίσης μὴ ὠμαλισμένον.

(3) Ὅλος ὁ μεταξὺ τούτου τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχου καὶ τῶν πρὸς ταῖς τετραγώνους στηλαῖς χώρος ἔφερε τεχνητὴν ἐξ ἄμμου ποταμίας ἐπίχωσιν, μόλις δὲ εἰς τὰ βαθύτατα στρώματα τῆς νῦν σκαφῆς ὑπάρχουσι χρώματα ἄλλα, ἐν οἷς εὗρέθησαν

χον τοῦτον, καθόσον ἡ σκαφή κατέστρεψεν αὐτόν, ἀνεφάνησαν τὰ ἔγνη πολυγωνίων ἐξ ἔγχωρίου λίθου τοίχων, κυανῷ δηλούμενα χρώματι καὶ περαιτέρω ὁμοίων τοίχων τὰ λείψανα ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὸ γράμμα (η) εἰς ἰκανὸν ταῦτα ὕψος σωζόμενα (1), κατὰ δὲ τὸ μέρος θ—ι ἕτερος τοῖχος εἰς ὕψος μέχρι τῆς ἀσβεστοπλακοκτίστου στρώσεως ἦλθεν εἰς φῶς ἐκ πύρων οὗτος, ἀλλ' ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἄλλων οἰκοδομημάτων εἰλημμένων, ὡς φαίνεται, καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κατὰ τὰ χάσματά του παραγεμισμένος μὲ μικροὺς συνήθεις λίθους (2). Κατὰ δὲ τὰ γράμματα κ—μ καὶ ἐτέρων καλοκτισμένων ἐκ πωρίνων πλίνθων λείψανα ἀπεκαλύφθησαν, εἰς ἰκανὸν μάλιστα ὕψος τὰ κατὰ τὸ (κ) (φρέατος ἀρχαίου ἄρα γε ἀπομεινάρια;) σωζόμενα.

Ὅτι πάντα ταῦτα, Κύριε Πρόεδρε, τὰ ὁποῖα προσεπάθησα ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβέστερον νὰ περιγράψω, δὲν εἶναι εἰνότηα, οἰκοθεν φανερόν. Βέβαιον ὅμως φαίνεται μοι ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ἢ τὰ οἰκοδομήματα, εἰς ἃ ἀνήκον αἱ τετράγωνοι στῆλαι καὶ τὰ ἄλλα ἐκεῖ λείψανα, δὲν ἴσταντο πλέον ὄρθια, ὅταν ἡ Στοιὰ ὠκοδομεῖτο αὐτῆς ταύτης πιθανῶς χάριν κατεδαφισθέντα καὶ ἐπιχωσθέντα, τῶν δὲ τοίχων τινὲς πρὸς ὑποστήριξιν ἴσως τῆς τεχνητῆς ἐπιχώσεως εἶχον κτισθῆ καὶ πιθανῶς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἶχεν οἰκοδομηθῆ καὶ ὁ μέγας ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοῖχος, ἂν καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ὑπερβαῖνον τὴν ἀσβεστοπλακοκτίστον στρώσιν (ἂν ὁ ὀφθαλμὸς δὲν μὲ ἀπατά, διότι καταμέτρησιν τὴν πρέ-

ὀλίγα τινὰ θραύσματα ἀγγείων, ὧν ἄξιον μνήμης τὸ φέρον ἐγγάρακτον δι' ὄξος ὄργανου πλαστον. Ἐπίσης δι' ἄμμου φαίνεται εἶναι ἐπιχωσμένος καὶ ὁ μεταξὺ τῆς ανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχου καὶ τοῦ τοίχου τοῦ Περιβόλου χώρος καὶ ἐκ τῆς θέσεως τῶν στρωμάτων αὐτῆς (τῆς ἄμμου δηλ.) δεικνύεται, ὡς πᾶν ὀρθῶς ὁ κ. Dörpfeld μοι παρετήρησεν, ὅτι ὑπῆρχεν ἤδη ὁ τοῖχος, ὅτε ἡ ἐπίχωσις ἐγένετο, ῥιπτομένης ἄνωθεν καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ τοίχου τῆς ἄμμου.

(1) Μέρος τούτου κατὰ τὸν ἰσόδομον κυρίως τρόπον, εἶναι ἐκτισμένον ἐξ ἔγχωρίου ὅμως πάντοτε λίθου.

(2) Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, ὅπου αὕτη δὲν ἦτο ἄμμος συνέκειτο ἐκ χωμάτων ἀναμεμιγμένων μετὰ λατύπης τῶν πωρίνων πλίνθων καὶ μικρῶν ἄλλων λιθαρῶν καὶ χαλικίων. Ἐν αὐτῇ δὲ εὐρέθησαν καὶ τὰ περισσότερα θραύσματα ἀγγείων καὶ πηλίνων εἰδωλίων ὀλίγα τεμάχια καὶ δύο ἢ τρία σχεδὸν ὀλόκληρα τῆς πᾶνυ συνήθους παραστάσεως, γυναικὸς ἐπὶ θρόνου καθημένης: (Ἴδε περὶ τοῦ τύπου τούτου *Archeolog. Zeitung*. 1882, σελ. 266).

πουσαν δὲν ἐνήργησα) καὶ ὁ τῆς οἰκοδομίας του πάνυ καλὸς τρόπος δὲν φαίνονται ἐπικυροῦντα τὴν γνώμην μου ταύτην. Ἄλλὰ πάντα ταῦτα ἐλπίς εἶναι νὰ διευκρινήσῃ ἢ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι περαιτέρω σκαφή. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκρίθη σκόπιμον νὰ ἐρευνηθῇ διὰ σκαφῆς καὶ ὁ κατὰ τὰ γράμματα ρ σ τ π χῶρος, πανταχοῦ δὲ ὑπὸ ἐπίχωσιν 1,00—1,50 Γαλ. μέτρα (1) ἀνευρέθη ἡ ἀσβεστοπλακόκτιστος ἐκείνη στρωσίς (2), ἣτις οὐδὲν ἄλλο ἀπεδείχθη ἐπὶ τέλους οὔσα ἢ ἡ στρωσίς τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ (3) πιθανῶς ἐν Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἀνακαινισθεῖσα, ἂν καὶ τὸ ἀσβεστόκτιστον αὐτῆς δὲν ἀποκλείη τοὺς Ἑλληνικοὺς.

Καὶ τῶ ὄντι τὰ πολλὰ ἐκεῖ εὐρεθέντα ἐνεπίγραφα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων βάρβαρα, (4), αἱ κατὰ χῶραν ὑπάρχουσαι καὶ ἐν τῶ Διαγράμματι σημειούμεναι ἐκ πώρου ἢ ἐγχωρίου λίθου βάσεις (ἐν αἷς καὶ τὸ κατὰ τὸ γράμμα π) ἡμιελλειψοειδῆς κτίσμα), ἢ ὑπ' αὐτὴν τεχνητὴ ἐπίχωσις καὶ ἡ μὴ εὐρεσίς ἐν ταύτῃ

(1) Οὐχὶ μεγαλειτέρα ἦτο ἡ καλύπτουσα τὸ δάπεδον τῆς Στοᾶς ἐπίχωσις, καὶ ἂν πιστεύσωμεν τοὺς Dilettanti, καὶ αὕτη ἐπαισθητῶς αὐξηθεῖσα φαίνεται κατὰ τὰ τελευταῖα 90 ἔτη (ἴδε σελ. 49 τῆς Γερμ. Μεταφράσεως).

(2) Ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς εἶναι ὄχι πολὺ ὁμαλὸς καὶ εὐληπτος. Καὶ κατὰ μὲν τὴν προέχουσαν πλατεῖαν ζώνην τοῦ στερεοβάτου κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Στοᾶς ἐπὶ τοῦ ἀσβεστοχρίσματος ὑπάρχουσι πλάκες μαρμάριναι παραλληλόγραμμοι ἀρκετοῦ μήκους καὶ πλάτους, (1,05×0,80 ἐνιαχοῦ) πάχους δὲ 0,05—0,06 Γ. Μ. Ἐν τοῖς ἄλλοις ὅμοις αὐτῆς μέρεσιν ἐπὶ τοῦ ἀσβεστοχρίσματος ὑπάρχουσι μικραὶ τὰς διαστάσεις, λεπτότεραι καὶ ὄλιως ἀκανόνιστοι, πλάκες καὶ ἐνιαχοῦ παρατηροῦνται ἐπ' ἄλλα τὰ ἐν ὑπὲρ τὸ ἄλλο δύο ὅμοια ἐπιστρώματα ἀποτελοῦντα ὁμοῦ πάχος 0,08—0,10 Γ. Μ. Κατὰ τοὺς Dilettanti (σελ. 54) καὶ ἄλλη ὑπῆρχεν ὁμοία ἐπίστρωσις, τῆς ὁποίας «die oberfläche gleiche Höhe mit der oberen Seite der unteren Stufe» εἶχε. Ταύτης ἐγὼ δὲν ἀνεύρον πλέον ἵχνη. Ὅτι δὲ πολλαχοῦ καὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνταῦθα οὐδὲν ἄλλο σῶζεται ἢ τὸ ἀσβεστόχρισμα μόνον, οἴκοθεν φανερόν. Καθόσον δὲ ἡ νῦν σκαφὴ ἔφερε λείψανα αὐτοῦ εἰς φῶς, φαίνεται ὅτι ἡ ἐπίστρωσις κατελάμβανε μόνον τὸν ἔμπροσθεν τῆς Στοᾶς, ἦτοι τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τεύχους τοῦ Περιβόλου χῶρον, ὀλίγον καὶ πέραν τῶν γωνιῶν αὐτῆς πρὸς μεσημβρίαν καὶ βορρᾶν ἐκτεινομένη, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸς δυσμὰς προχωροῦσα, μὴ περιεῖς ἄλλουσα οὐδέποτε τὴν Στοᾶν καὶ τὸν Ναὸν κατὰ τὰς πλαγίας αὐτῶν πλευρᾶς, τὴν μεσημβρινὴν δηλ. καὶ τὴν βορείαν.

(3) Ταύτης, δηλ. τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, μνημονεύει καὶ τὸ εἰς Ἱεροφάντην Χαίρητιον ψήφισμα, περὶ οὗ βηθήσονται ἀλλαχοῦ τὰ δέοντα.

(4) Τούτων ἐν (ἀρθ. 42^α) εὐρέθη ἐπ' αὐτῆς τῆς στρώσεως ἐδραζόμενον καὶ ἀφῆθη (κατὰ τὸ γράμμα φ) κατὰ χῶραν ἀμετακίνητον.

(τῆ ἐπιχώσει) ἀρχιτεκτονικοῦ τινος τεμαχίου εἰς τὴν Στοᾶν ἢ τὸν Ναὸν ἀναφερομένου μᾶς ἄγουσιν ἀναγκαιῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ἥδη ἀφ' ὅτου ἡ Στοᾶ εἶχε κτισθῆ, πατούμενον ἐδαφος τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ (1).

Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα· καιρὸς δὲ νῦν νὰ στρέψω τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Σηκοῦ τὰ λείψανα, τὸ παραδοξότατον, ἀλλὰ καὶ τὸ πολυτιμότερον συγχρόνως, καὶ ἐν τῇ νῦν αὐτοῦ καταστάσει, εὐρημα τῶν ἡμετέρων ἀνασκαφῶν. Ἐθράδυνα νὰ ἐπιληφθῶ τῆς ἐρεύνης αὐτῶν, διότι πολλὰ ἐπεπρόσθου, ὡς γνωρίζετε, τὰ κωλύματα. Τέλος ὁμως κατωρθώθη καὶ ἐκεῖ νὰ σκάψωμεν καὶ τὰ μέχρι τοῦδε ἐξαγόμενα εἶναι τὰ ἐξῆς.

Καὶ πρῶτον μὲν ὁ τοίχος τοῦ Σηκοῦ στηριζόμενος ἐπὶ στερεοβάτου (2) ὁμοίου τὴν κατασκευὴν τῷ τῆς Στοᾶς ἢν ἐκτισμένος ἐξ ἐγχωρίου λίθου καὶ κατὰ τὰ ὀλίγα σωζόμενα λείψανα ἐκ διπλῆς σειρᾶς πλίνθων ἀποτελούμενος εἶχε πᾶχος 1, 20 — 1, 25 Γαλ. μέτρου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ λίθου ἦσαν πεπονημένοι καὶ αἱ δύο βαθμίδες τοῦ Σηκοῦ ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰς δύο ἀνωτέρας βαθμίδας τῆς Στοᾶς ἧς ἡ κατωτάτη βαθμὶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν εὐθυνητηρίαν ἣτοι τὸν ἀνώτατον δόμον τοῦ στερεοβάτου τοῦ τοίχου τοῦ Σηκοῦ (3)· ὅτι δὲ κατὰ τὰ πρὸς Δυσμᾶς αὐτοῦ μέρη καὶ αὐτὸς ὁ βράχος εἶχεν ἐξομαλισθῆ ἐπίτηδες, ὅπως τοῦ τοίχου τούτου ἀποτελέσῃ μέρος καὶ ὑποδεχθῆ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτοῦ τὴν

(1) Κατὰ τὴν θέσιν, ἣν οἱ Dilettanti σημειοῦσι διὰ τοῦ γράμματος R, ἀνεῦρον ἐγὼ μέχρι τοῦδε δύο παραλλήλως κειμένας μαρμαρίνας πλάκας μὲ ἀπλοῦν ἀρχιτεκτονικὸν κόσμον (μῆκος 2,00, πλάτος 1,00 καὶ πᾶχ. 0,40 περίπου)· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἐκεῖ τόπων χρηζόντων ἔτι ἀνασκαφικῆς ἐρεύνης μακρότερος ἐνταῦθα λόγος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνη.

(2) Ἐλάχιστον μόνον αὐτοῦ μέρους, ἵνα τ' ἀκριβὲς ρηθῆ, ἡ μέχρι τοῦδε σκαφὴ ἔφερον εἰς φῶς, οὐδὲν δὲ ἐπὶ τῶν γνωσθεισῶν πλίνθων παρετήρησα σημεῖον τῶν ἐργασαμένων αὐτάς (Steinmetzerzeichen).

(3) Ἐλάχιστα αὐτοῦ λείψανα καὶ κατὰ τὸ μὴ ἀνασκαφέν μέρος, ὡς εἰκάζω, μᾶς περιεσώθησαν. Τὰ κατὰ τὸ γράμμα 6, ἅτινα ἡ νῦν σκαφὴ ἔφερον εἰς φῶς ὀλόκληρα, καὶ πρότερον, ὡς ἐρρήθη, ὀλίγον τι ὀρατὰ ὄντα, δὲν σώζουσιν ἢ μόνον τὴν πρὸς τὰ ἔξω σειρὰν τῶν τετραγώνων πλακῶν τοῦ ὀρθοστάτου (ὑψος 1,12 Γ. Μ.), ἀλλ' ἀναμφίβολον ὅτι καὶ ἄλλη ὁμοία ὑπῆρχεν ἔσωθεν, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἦσαν, ἐν διπλῇ ὠσάστως σειρᾷ, ἐπιτεθειμένοι, αἱ πλίνθοι καθ' ὅλον τὸ ὕψος του· ἅτι δὲ τὸ πᾶχος αὐτοῦ δὲν ὑπερέβαινε τὸ 1,25 Γ. Μ., ὅτι δηλ. δὲν εἶχε παραγέμισμα, ἐξάγεταί καὶ ἐκ τοῦ σωζομένου μέρους τῆς κατὰ τὴν πύλην Ω παραστάδος καὶ ἐκ τῶν

πρὸς τὰ ἄνω, συνομολογοῦσι μοι πάντες οἱ ἰδόντες. Περὶ δαπέδου τοῦ Ναοῦ οὐδὲν ἄλλο νὰ ῥηθῆ δύναται ἢ ὅτι ἡ νῦν σκαφή ἔδειξε πολλαχοῦ τὸ βραχῶδες αὐτοῦ ἀνώμαλον ἔδαφος, ἐφ' οὗ πολλοὶ τῶν κιόνων (περὶ ὧν ὁ λόγος κατωτέρω) ἠδράζοντο, λείψανα δέ τινα κατὰ τὸ γράμμα (X) μόνον ἀναφανέντα οἰοῦν ἐπιστροφῆς τινος ἐκ πωρίνων λίθων, χρήζουσιν ἔτι μείζονος καὶ ἀκριβεστέρας ἐξετάσεως, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἠδύνατο νὰ γείνη. Μετὰ δὲ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ βραχῶδους ἐδάφους συναπεκάλυψεν ἡ σκαφή καὶ τὰ ἄλλα ἐκεῖ περιωθέντα, ἀτυχῶς ἐλάχιστα, ἀλλὰ καὶ οὕτω πολύτιμα καὶ τοῦ νῦν χωρίου κόσμος διαρκῆς ἐσόμενα λείψανα (1) τοῦ Σηκοῦ ἔχοντος, ὡς ἀπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ διαγράμματος μαρτυρεῖ, παράδοξον καὶ πρωτοφανές τῇ Ἑλληνικῇ ἀρχιτεκτονικῇ σχῆμα καὶ πρὸς Αἰγυπτιακοὺς ναοὺς πολλὴν δεικνύοντος ὁμοιότητα. Μετὰ τῆς ἐξ Αἰγύπτου εἰσαγωγῆς τῶν μυστηρίων νὰ συνεισῆχθη ἄρα γε καὶ τὸ κατάλληλον τῇ νέῃ λατρεῖα σχῆμα ναοῦ; Ἴσως.

Ἰχνῶν τῆς συνεχείας αὐτοῦ ἐν τῷ βράχῳ. Τῶν τετραγῶνων πλακῶν τοῦ ὀρθοστάτου λεία καὶ ὅλως ὠμαλισμένη εἶναι μόνον ἡ ἐπιφάνεια, τῆς πρὸς τὰ ἔξω πλευρᾶς των, ἐκ δὲ τῶν ἐπ' αὐτῆς κάλλιστα σωζομένων ὀπῶν τῆς γομφώσεως ὁ μόλυθος εἶναι σεσυλημένος.

(1) Ἡ καλύπτουσα αὐτὰ ἐπίχρσις ἦτο ἀληθῶς καὶ τώρα μεγάλη κατὰ τὰ δυσμικώτερα μέρη, ἐνθα ὁ βράχος σχεδὸν ὀλόκληρος (5,00 Γ. Μ. ὕψος περίπου) δὲν ἐφαινετο, ἐνῶ πάλιν ἀλλαχοῦ τὸ βραχῶδες ἔδαφος τοῦ Ναοῦ ἀνευρέθη εἰς βάθος 1,00-1,20 Γ. Μ. ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος τῆς ὁδοῦ τοῦ Χωρίου. Εἰς τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην τῆς ἐπιχρώσεως πλὴν τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους συνέβαλον βεβαίως καὶ οἱ καταλαβόντες τὸν ἐκεῖ γῶρον καὶ οἰκοδομήσαντες ἐν τοῖς νεωτέροις μάλιστα χρόνοις. Τὰ χρώματα, πλὴν ὅτι ἔφερον πανταχοῦ σχεδὸν τὰ ἰχνῶν τῶν νεωτέρων κατοίκων, οὐδὲν ἄλλο ἔδειξαν τὸ καινὸν εἶμῃ ὅτι κατὰ τὴν κατωτάτην τοῦ πρὸς δυσμὰς βράχου βαθμίδα ἐν τινὶ μέρει αὐτῆς ξυλανθράκων καὶ τέφρας λείψανα ἀνευρέθησαν, οἱ δὲ σκαφεῖς μοὶ παρετήρουν ἐνῶστε ὅτι καὶ κατὰ τὰ κατώτατα τῶν στρώματα οὐχὶ νῦν τὸ πρῶτον ἀνασκαπτόμενα τοῖς ἐφαινότο, ὅπερ οὐδὲ ὅλως ἄπορον. Ὅτι δὲ ἦσαν ἐπισεσωρευμένοι ἐκεῖ παντοῖοι λίθοι (Dilettanti σελ. 49) ἐκύρωσε καὶ ἡ ἡμετέρα σκαφή, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ λείψανα κακοκτιστῶν, ἐξ ἀρχαίου ὅμως ὕλικου, τοίχων (Βυζαντινῶν πιθανῶς) εἰς τὰ βαθύτατα τῆς ἐπιχρώσεως καὶ δὴ καὶ τινῶν ἐπὶ τοῦ βραχῶδους ἐδάφους ἐδραζομένων παρετήρησα καὶ ἐσημείωσα ἐν τῷ ἡμερολογίῳ μου. Εἰς τινα τούτων τῶν τοίχων, ὧν, ὡς εἰκός, τὴν ἐξαφάνισιν δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποφύγω, ἦτο ἐντετειχισμένος πιθανώτατα ὁ τὸν ἀπολογισμὸν διαπαντῶν φέρων ἐνεπίγραφος λίθος, οὗ ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα.

Καὶ τῷ ὄντι, Κύριε Πρόεδρε, σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμβαδὸν τοῦ Σηκοῦ, ὅπως ἀσφαλῶς ἐκ τοῦ ἀνασκαφέντος καὶ περὶ τοῦ κερωσμένου ἔτι μέρους νὰ εἰκάσωμεν δυνάμεθα, ἐκαλύπτετο ὑπὸ κιόνων τεσσαράκοντα καὶ δύο τὸν ἀριθμὸν (1), ὁλόγυρα δὲ καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευρὰς ὑπῆρχον, τὸ μὲν ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένα, τὸ δέ, ὅπου οὗτος δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἀνάλογον ὕψος, τεχνηταὶ βαθμιδίδες (Ψ) ὀκτώ τὸν ἀριθμὸν (πλάτος αὐτῶν 0, 60 — 0, 70, ὕψος 0, 30 γαλ. μέτρου) ὡς ἀσφαλῶς τὰ περιωθέντα

(1) Ὡς τὰ λείψανα δεικνύουσιν οὔτοι συνέκειντο ἐκ στρογγύλης ἐξ ἐγχωρίου λίθου βάσεως (διάμετρ. 1,40, πάχος, ἤτοι ὕψος αὐτῆς 0,30 περίπου Γ. Μ.) καὶ πωρίνων σπονδύλων ἀρραβδύτων, ἠδράζοντο δὲ οἱ μὲν δυσμικώτεροι, ἤτοι οἱ τῷ βράχῳ πλησιέστεροι, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βραχῶδους ἐδάφους, οἱ δὲ ἀνατολικώτεροι, ἐπειδὴ ἐκεῖ ὁ βράχος ἀποτόμως, ὡς φαίνεται, κοπτόμενος εἰς μείζον βάθος ἀνευρίσκετο ἐπὶ θεμελιώσεως ἐκ τετραγώνων πωρίνων πλίνθων (1,50 Γ. Μ. περίπου) ἀποτελουμένης καὶ ἀναμφιδόλως ἐπὶ τοῦ στερεοῦ ἐδάφους στηριζομένης· τρεῖς μόνον τῶν μὴ ἐπὶ τοῦ βραχῶδους ἐδάφους ἀμέσως ἐδραζομένων παρουσιάζουσι ἀνωμαλίαν τινὰ εἰς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τῆς ὑπ' αὐτὰς θεμελιώσεως· τῆς τετάρτης σειρᾶς, ἀπ' Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς γινομένης τῆς ἀριθμώσεως, αἱ δύο τελευταῖαι πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ ἀνασκαφέντος μέρους, αἰτίνας, ἐπειδὴ ἐν τῇ θέσει των τὸ βραχῶδες ἔδαφος ἐσχημάτιζε κοίλανσιν, ἀνάγκην εἶχον ὑποθέματος, τοῦτο δὲ δὲν ἦτο μία τετράγωνος πωρίνη πλίνθος, ἀλλ' ἐν μὲν τῇ ἐτέρᾳ δύο τεμάχια πύρου πρὸς ἄλληλα διὰ μολύβδου συνδεόμενα, ὡς οἱ τόρμοι δεικνύουσιν, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ τεμάχια δύο οὐδοῦ θύρας· καὶ τῆς πρώτης σειρᾶς ἡ τελευταία πρὸς τὰ δεξιὰ κατὰ τὸ γράμμα X, ἧς ἡ μὲν βαθυτέρα θεμελιώσις δὲν ἐγένετο εἰσέτι γνωστῇ, τὸ δὲ ἀμέσως ὑπὸ τὴν στρογγύλην βᾶσιν τοῦ κίονος ὑποθέματα εἶναι ὡσαύτως δύο τὸ σχῆμα ἀπλοῦ βάρου ἔχοντες ἐγχώριοι λίθοι. Ὁ λόγος τοῦ φαινομένου δὲν εἶναι ἴσως δυσεύρετος· πιθανὸν δηλ. τὰ ὑποθέματα ἐκεῖνα νὰ ἦσαν ἄχρηστα, πρὸς ὃν κυρίως ἐποικήθησαν σκοπόν, καὶ τὰ ἐχρησιμοποίησαν ἐκεῖ. Δυσκολώτερα εἶναι ὅμως ἡ ἐξήγησις τῆς ἀνωμαλίας ἐν τῇ ἀποστάσει τῶν κιόνων κατὰ τὴν ἀπ' Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς φοράν, ἣν καὶ τὸ διάγραμμα δεικνύει, οἷα ἠδύνατο ἐπὶ τοῦ παρόντος μετὰ λόγου νὰ ὑποτεθῇ ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν θεμελιῶν τῶν μόνον σωζομένων ἐν πολλοῖς τῶν κιόνων καὶ ἐνῶν δὲν ἦτο εἰσέτι καθ' ὁλοκληρίαν ἀνεσκαμμένοι καὶ παντὸς κωλύματος ἐλεύθερος ὁ ἐκεῖ χῶρος γενομένων καταμετρήσεων· ὅταν καὶ τὸ πρὸς βορρᾶν μέρος ἀνασκαφῇ καὶ νεαὶ γέινωσι καταμετρήσεις (ἴσως τὰ λείψανα τῶν ἐκεῖ κιόνων πλείονα καὶ κάλλιον διατηρημένα ἔλθωσιν εἰς φῶς) θὰ δειχθῇ, ἂν ἔτυχεν ἡ ὄχι καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ ὄρθου τὸ νῦν δημοσιευόμενον Διάγραμμα τοὺς μὲν ἐν τῷ μέσῳ τέσσαρας κίονας ἰσάκεις ἀπ' ἄλληλων ἀπέχοντας σημειώσαν, τῶν δὲ δύο κατὰ τὰ ἄκρα ἴσα πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ τῶν ἄλλων τριῶν πολὺ μείζονα τὰ μετὰ κίονα. Ἐγὼ ἐμέτρησα ὡς ἀκολούθως ἀπ' Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς τὰ διαστήματα τῶν μετακτινίων 6,80, 5,95, 5,60, 5,60, 6,30 περίπου.

δεικνύουσι λείψανα (1). Ἡ γνώμη μου περὶ τῶν βαθμίδων τούτων, ὅτι θὰ ἐχρησίμευον εἰς τοὺς μνουμένους ὡς ἐδώλια, ἐφ' ὧν καθήμενοι ἐθεῶντο τὰ κατὰ τὸν μῦθον τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐπὶ τὸ θεατρικώτερον διδασκόμενα, ἐγένετο παρὰ πολλῶν ἀσπαστῆ καὶ ἀληθῆς ἀποδεικνυομένη μᾶς ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐδῶ ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια, ὅτι τοῦτο δηλ. ἦτο τὸ Ἄδυτον ἢ Τελεστήριον.

Οἱ Dilettanti δὲν φαίνονται ἐξακριβώσαντες τὰ κατὰ τὸν ἐνταῦθα χώρον καὶ τούτου ἕνεκα οὐχὶ ὀρθὰ περὶ αὐτοῦ δοξάζουσιν (2). Ἀλλὰ πῶς ἦτο κατεσκευασμένον ὅλον τοῦτο τὸ μέρος;

(1) Αἱ ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμέναι σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν σώζονται, ἐν τῷ ἀνασκαφέντῳ μέρει, τῶν δὲ τεγνητῶν λείψανα μόνον περιεσώθησαν, ἀλλὰ τοιαῦτα, ὥστε περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν οὐδεμίᾳ δύναται νὰ ἐγερθῆ ἀμφιβολία καὶ διὰ τοῦτο ὡς ὑπάρχουσαι καὶ ἐν τῷ διαγράμματι ἐσημειώθησαν.

(2) Χάριν τῶν μὴ ἐχόντων πρόχειρον τὸ βιβλίον τῶν Dilettanti καὶ πρὸς εὐχερεστέραν τῶν λεγομένων μοι κατανόησιν παραθέτω ἐνταῦθα ἐκ τῆς Γερμ. Μεταφράσεως (σελ. 50 καὶ ἐφεξῆς) τάδε: « Es war jedoch von der Grundfläche ein hinlänglich grosser Theil aufgeräumt worden, um den Fussboden aus grauem Kalkstein sehen zu können, worauf drei cylinderförmige Blöcke standen, die aus demselben Materiale wie der Grundbau des Fussbodens und mit Mörtel überkleidet waren. Die Existenz dieses Bodens, dessen Grundfläche beträchtlich tiefer lag als die der Vorhalle, scheint, in Verbindung mit einigen andern bestärkenden Umständen, zu beweisen, dass wir hier nicht an den Fussboden der Zelle denken dürfen, sondern an den einer *Crypta*, d. h. eines geheimen unterirdischen Gewölbes oder Gemaches, welches für gewisse Zwecke theatralischer Täuschung angelegt war, dergleichen man bekanntlich gegen die, welche sich um die Weihe bewarben, anwendete.

Es will uns hinsichtlich dieser Abtheilung bedünken, als ob der Fels nicht herab bis zum Fussboden weggehauen worden sei, sondern sich über die Linie der Rückmauer hinaus fortziehe. Dieser Mangel der Vollendung würde aber gegen die übrige Pracht und die Bedeutung des Tempels sehr abstechen, wenn wir diesen Boden für den Fussboden der Zelle betrachten wollten. Auch war der Boden nicht glatt gearbeitet, wie der der Vorhalle, wiewohl er aus demselben Stein gehauen war, sondern rauh gelassen von dem Meissel des Steinhauers.

Wir erfahren von Plutarch, dass in der Zelle Säulen standen; allein die bereits erwähnten Cylinderblöcke scheinen fast nicht verjüngt zu sein; sie sind aus einem Stein, welcher allein bei Fundamenten und bei Mauern gebraucht wurde, die dem Auge verborgen sind. Dagegen fand man innerhalb des Tempelraums Bruchstücke von Säulen, die

μέχρι τίνος ὕψους προϋχώρουν οἱ κίονες; ἦτο ἀφώτιστον ὅπως ἦ ἐφωτίζετο ἀμυδρῶς διὰ πλαγίων παραθυρίδων ὡς οἱ Αἰγύπτιοι Ναοί; Τοῦτο δὲ εἶναι ἄρα γε τὸ πρῶτον πάτωμα, ἀφ' οὗ ὁ ναὸς κατὰ τὰ μαρτυρούμενα ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου εἶχε δύο τοιαῦτα; (1) Εὐνόητον ὅτι εἰς πάσας ταύτας τὰς ἐρωτήσεις δὲν μοι

gleich denen in der Vorhalle, aus Marmor gehauen waren. Nimmt man diese Umstände zusammen, so wird man auf den Schluss geführt, dass der Fussboden der Zelle ein Werk von höherer Vollendung gewesen und mittelst irgend einer Vorrichtung über der Fläche dieses Bodens gelegen habe.» — Μετὰ τὰ εἰρημένα εὐκολοὶ εἶναι ἡ ἐξέλεγχις τῶν περὶ τοῦ βράχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, τοῦ δαπέδου καὶ τῶν κίωνων τοῦ Ναοῦ πεπλανημένων τῶν Dilettanti γνώμων καὶ πᾶς περὶ αὐτῶν μακρότερος λόγος εἶναι περιττός· ἀναγκαῖον ὅμως νὰ βῆθῃ ἐνταῦθα, ὅτι τὸ βραγῶδες τοῦ Σηκοῦ ἔδαφος, ἐφ' οὗ οἱ κίονες ἐδράζονται, ἂν μὴ ἦναι ὑψηλότερον, ταπεινότερον τοῦ τῆς Στοᾶς δαπέδου βεβαίως δὲν εἶναι, ἀβάσιμος δ' ὁ δισχυρισμός των ὅτι οἱ κίονες, ὡς μαρτυροῦσι τὰ λείψανά των (τὰς στρογγύλας αὐτῶν βάσεις τὰς ἐξ ἔλευσιν ἰαχοῦ λίθου φαίνεται ὅτι δὲν παρετήρησαν) ἦσαν πεποιημένοι ἐκ λίθου, οὐ μόνον εἰς θεμέλια καὶ τελεχῆ ἐγένετο χρῆσις, προωρισμένα νὰ μένωσι κεκρυμμένα καὶ ἀφανῆ. Ἄφανῆ καὶ μὴ ὄρατὰ ἦσαν τὸ δάπεδον τῆς Στοᾶς καὶ ὁ τοῦ Σηκοῦ τοίχος ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ἐξ οὗ καὶ αἱ βάσεις ἐκείναι, πεποιημένα λίθου; κίονες δὲ καὶ ἄλλα καταφανέστατα μέλη παντοίων οἰκοδομημάτων καὶ ἐκ πύρου ἀκόμη δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀρχιτεκτονικῇ; Οὐχὶ λοιπὸν οὗτοι ἀλλ' ἄλλοι εἰσὶν οἱ λόγοι οἱ δυνάμενοι νὰ μᾶς φέρωσιν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Ναοῦ δὲν ἦτο τὸ πρὸς θεᾶν παντὶ τῷ βουλομένῳ πεποιημένον, ὅτι δηλ. τοῦτο ἦτο τὸ "Αδυτον ἢ τὸ Τελεστήριον καὶ οἱ ἐπ' ἔδαφος κίονες τοῦ Πλουτάρχου (ἴδε τὸ χωρίον κατωτέρω) εἰσὶν οὗτοι, ὧν τὰ λείψανα ἀνεύρομεν. Ἄν δὲ τῷ ὄντι οἱ Dilettanti ἐξέχωσαν ἐκεῖ θραύσματα μαρμαρίνων κίωνων (ἡμεῖς μόνον τεμάχιον μαρμαρίνου κιονοκράνου, μῆτις θεόντως ἐξετασθέν, ἐν τοῖς ἐκεῖ χώμασι καὶ λίθοις μέχρι τοῦδε εὔρομεν) ταῦτα ἀνῆκον πάντως εἰς τοὺς ἄνω κίονας, οὓς ὁ αὐτὸς ἀναφέρει Πλούταρχος. Ἀρχαίαι δὲ ἐπιχρίσεως ἔχον οὔτε ἐν ταῖς στρογγύλαις βάσεσιν, οὔτε ἐν τοῖς πυρρίνοις σπονδύλοις τῶν κίωνων ἀνεύρομεν πλέον ἡμεῖς. Τὰ ἐν τισὶ τούτων (τῶν σπονδύλων) παρατηρούμενα ἀσβεστοχρίσεως λείψανα εἶναι πάντως μεταγενέστερα, ὅπως μεταγενέστερον εἶναι καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ νῦν ἀσβεστοχρίσμα τοῦ βράχου ἄνω (ἴδε σελ. 15). Σφόδρα πιθανὸν ὅμως καὶ σχεδὸν βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Ναὸς ἐπὶ τοῦ βραγχοῦδου αὐτοῦ ἔδαφους εἶχεν ἄλλο τεχνητὸν δάπεδον, ἴσως ἀσβεστοκτιστον, ὅπερ ἀπέκρυπτε φυσικῶς ἐν μέρει, ἂν μὴ καθ' ὅλοκληρίαν, τὰς στρογγύλας βάσεις.

(1) «Τὸ δ' ἐν Ἐλευσίνι Τελεστήριον ἤρξατο μὲν Κόροϊδος οἰκοδομῆν καὶ τοὺς ἐπ' ἔδαφος κίονας ἔθηκεν οὗτος καὶ τοῖς ἐπιστυλοῖς ἐπέτευξεν· ἀποθανόντας δὲ τούτου Μεταγένης ὁ Ξυπέτιος τὸ διάζωμα καὶ τοὺς ἄνω κίονας ἐπέστησεν. Τὸ δ' ὄρατον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεύς ἐκορύφωσε (Βίαις Περιηλεύς § 13).» Ἄν οἱ ἐπ' ἔδαφος κίονες, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη, δὲν δύνανται νὰ ᾧσιν ἄλλοι ἢ οὗτοι, ὧν τὰ λείψανα ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὁ Πλούταρχος

είναι εύκολον ν' ἀποκριθῶ. Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν πεπραγμένων μοι ἀναφέρω ὅτι ἡ σκαφή ἔφερεν εἰς φῶς καὶ τὰ λείψανα Πύλης κατὰ τὸ γράμμα Ω (ὁ οὐδὸς αὐτῆς διατηρεῖται ἀρκετὰ καλῶς, ἴσως δὲ καὶ μέρος τοῦ ὑπερθύρου της), πρὸς Μεσημβρίαν δὲ προχωρήσασα ἀπεκάλυψε τὴν ἐν τῷ βράχῳ νύμφην Β καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω κατόπιν στραφεῖσα τὰς ἐν τῷ βράχῳ ὡσαύτως λελαξευμένας βαθμίδας Ρ (1). Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Dörpfeld καταμέτρησην ἡ σκαφή ἐξηκολούθησε καὶ ἔδειξε τὸ πρὸς μεσημβρίαν τέρμα τῶν ἀνωτάτων βαθμίδων ἀποληγουσῶν εἰς στρογγύλην κοιλότητα δύο περίπου Γ. Μ. τὴν διάμετρον καὶ βάθος 0,50 ἔχουσιν, ἐκαθάρισε δὲ καὶ ἱκανὸν μέρος τοῦ κατὰ τὰ γράμματα ΕΕΕ ὠμαλισμένου βράχου χωρὶς νὰ προέλθῃ εἰς φῶς οὐδὲν ἄξιον λόγου. Ἄρά γε ὅπως συγκοινωνῶσι πρὸς τὸ βραχῶδες τοῦτο ἐπίπεδον, ἐν ᾧ πιθανώτατα καὶ βωμοὶ καὶ ἀναθήματα ἄλλα ὑπῆρχον, ἢ καὶ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν ἐχρησισμευον αἱ ἐν τῷ βράχῳ βαθμίδες; Ἴχνη τοιούτων καὶ ἐγὼ καὶ οἱ Dilettanti ἀπεκαλύψαμεν καὶ κατὰ τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ Ναοῦ (Δ), ἄνω δὲ τούτων πρὸς τὰ δεξιὰ, ἤτοι πρὸς βορρᾶν ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλο τι οἰκοδόμημα (κατὰ τοὺς Dilettanti Πύλη Μεγάλη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἄνω φέρουσα) καὶ τὰ νῦν ὀρώμενα λείψανα (Γ) μαρτυροῦσιν. Ἡ δὲ ἡμετέρα ἀνασκαφὴ καὶ τοῦ κατὰ τὸ γράμμα Μ χώρου ἱκανὸν ἀνέσκαψε καὶ εὐρέθησαν καὶ ἐκεῖ μετὰ καὶ ἄλλων λειψάνων τοίχων τινῶν καὶ λαξεύματα ἐν τῷ βράχῳ, ἀπομεινάρια πιθανώτατα κλίμακος.

Τοιαῦτα τὰ ἔργα, Κύριε Πρόεδρε, τῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπταμήνου σκαφῆς, εἰς ἃ ἡ ἡμετέρα Ἐταιρία ἐδαπάνησεν ὑπὲρ τὰς δεκαεξακισχιλίας νέας δραχμὰς, ὑπὲρ τὰς ἑκατοντακισχιλίας

τοῦτο τὸ μέρος καλεῖ Τελεστήριον. Ἀνάκτορον ἢ Μέγαρον ἔκαλετο, ὡς φαίνεται, τὸ ἄνω πάτωμα ἢ τοῦλάχιστον αὐτοῦ μέρος· ὅτι δὲ ὁ ὅλος Ναὸς ἔκαλετο καὶ Ἐλευσίνιον μᾶς διδάσκουσι δύο ἐπιγραφαὶ (Ἴδε Bull. d. c. Hell. 1882 σελ. 227 καὶ 237 καὶ Ἀρχ. Ἐφημ. Π. Γ. Ἐπιγρ. ἀριθ. 1).

(1) Ἄς σημειωθῇ καὶ τοῦτο ἐνταῦθα, ὅτι ἡ τετάρτη, ἀπὸ τῶν κάτω γενομένης τῆς ἀριθμήσεως, βαθμὶς τῆς στενῆς κλίμακος, ἦν εύκόλως ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης ἐπὶ τοῦ διαγράμματος, φέρει κατὰ τὰ ἄκρα της ὅπας γομφώσεως, ὁμοίων δὲ ἴχνη παρατηροῦνται καὶ ἐν τῷ βράχῳ ἐκεῖ. Ὑπῆρχεν ἄρά γε καὶ ἐνταῦθα κιχλιδωμάτι; καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν;

δὲ μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐξαγορὰν τῶν ἐκεῖ τόπων. Τὰ ἐξ αὐτῶν ἐξαγόμενα ὡς πρὸς τὰ περισωθέντα λείψανα τῶν οἰκοδομημάτων δὲν εἶναι ἕως ἀξιοκαταφρόνητα, τὰ ἄλλα ὁμοῦς εὐρήματα, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, οὔτε πολλὰ οὔτε πολλοῦ λόγου ἄξια, πλὴν ἐλαχίστων, ἀτυχῶς ἦσαν. Περὶ τῶν κυριωτέρων γλυπτικῶν ἔργων, ὧν 45 τεμάχια ἔφερον ἡ σκαφὴ εἰς φῶς, θὰ γείνη, ἐλπίζω, ὁ προσήκων λόγος ἐν καιρῷ εὐθέτω ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι, ἐν ἣ κατὰ σειρὰν θὰ δημοσιευθῶσι καὶ πάντων τῶν ἀνευρεθέντων ἐνεπιγράφων λίθων, 106 τὸ ὅλον, ἀντίγραφα. Ἐκεῖ δὲ ὡσαύτως, ἐλπίζω, νὰ κάμω μακρότερον λόγον καὶ περὶ τῶν κυριωτέρων θραυσμάτων τῶν ἀγγείων καὶ τῶν πηλίνων εἰδωλίων, οὐχὶ πολλῶν ὄντων καὶ τούτων, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη.—Περὶ τῶν ἀνευρεθέντων νομισμάτων (δύο χρυσοῦν Βυζαντινῶν τῶν Αὐτοκρατόρων Ἰουστίνου καὶ Ἰουστινιανοῦ, δύο ἢ τριῶν ἀργυρῶν καὶ πολλῶν χαλκῶν, τῶν πλείστων τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν διαφόροις ἔτεσι τῆς βασιλείας του καὶ διαφόροις πόλεσι κοπέντων ἐν σωρῷ δὲ ἀνευρεθέντων) ἂν κριθῇ εὐλόγον δύναται νὰ γείνη ἀλλαχοῦ παρὰ τῶν ἀρουδιῶν ὁ προσήκων λόγος. Ὅχι πολλὰ δὲ ἦσαν καὶ τὰ ἀνευρεθέντα τεμάχια κεχρωματισμένης ἐξ ὀπτῆς γῆς ὑδρορρόης (μετὰ μιᾶς κατὰ τὸ πλείστον σωζομένης λεοντοκεφαλῆς) πολλὴν δεικνύοντα τὴν ὁμοιότητα κατὰ τὴν τέχνην πρὸς τὰ ἐν Ἀκροπόλει καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰς φῶς ἔλθόντα.—Τοῦ ἄλλου ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς Στοᾶς ἀνεύρομεν ἀναμφιβόλως ὄχι ὀλίγα τεμάχια, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν παραπιθεμένων καὶ τῶν ἀναγκαιῶν εἰκόνων θὰ γείνη λεπτομερέστερος λόγος ἄλλοτε, ἀφοῦ αἱ μέλλουσαι ἀνασκαφαί, ὡς εἶναι ἐλπίς, φέρωσιν εἰς φῶς καὶ ἄλλα καὶ κάλλιον πιθανῶς διατετηρημένα.—Ἐνταῦθα κρίνω σκόπιμον ν' ἀναφέρω ὅτι τεμάχιά τινα καλυπτῆρων κεράμων ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου δεικνύουσιν, ἐκ τοῦ σχήματος τῶν ἐγκεχαραγμένων ἐν αὐτοῖς γραμμάτων (1), ἐπισκευὴν τῆς Στέγης ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, ἂν δὲν ὑποτεθῶσιν ἀνήκοντα εἰς ἄλλο τι μεταγενέστερον κτίσμα.

(1) Ἐν τινι τούτων ἀναγινώσκοντα τάδε τὰ γράμματα T E I' ἐν ἑτέρῳ τινι, ὡσαύτως κεράμου πιθανῶς τεμαχίῳ, τὰ NO ἀμελῶς λαν ἐγκεχαραγμένα· ἐν δὲ τεμαχίῳ τοῦ γεισοποδίσματος τοῦ ἀετοῦ τὰ T I E.

Γνωστόν δὲ ἐγένετο ἥδη ὅτι ἡ Στοὰ δὲν ἔφερον ἀνάγλυπτον διάζωμα, μιᾶς τῶς μετοπῶν τῆς περισωθείσης σχεδὸν ἀκεραίας καὶ μὴ δεικνυούσης οὔτε γλυφῆς οὔτε χρωματισμοῦ τινος οἰουδήποτε ἔχνη. Ἐὰρ γε οὐδ' ὁ Νὰς ἔφερε ζωφόρον ἢ ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε οὐδὲν αὐτῆς περιεσώθη μέχρις ἡμῶν; (1) Ἦδη οἱ Dilettanti (σελ. 5) ἐκπεπληγμένοι πρὸ τοῦ μεγέθους τῆς καταστροφῆς τῶν ἐν Ἐλευσίνοι ἱερῶν, ὑπέθεσαν ὅτι τὰ περὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν ὑπὸ τὸν Ἀλάρικον Γότθων εἰς Ἐλλάδα ἱστορούμενα, δὲν εἶναι ὄλως ἀβάσιμα (2). Ἀλλὰ καὶ φυσικαὶ αἰτίαι ἔσωσ καὶ οἱ κατόπιν χριστιανοί, ἦτοι οἱ Βυζαντινοί (3), ἀναμφιβόλως συνέβαλον τὸ καθ' ἑαυτοὺς εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς καταστροφῆς, ἂν καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐν τῷ ἱερῷ Περιβόλῳ οὐχὶ πολλὰ διεσώθησαν μνημεῖα. Καὶ τῷ ὄντι πλὴν τῶν μνημονευθέντων νομισμάτων ἡ ἡμετέρα σκαφὴ ἔφερον ἀκόμη εἰς φῶς Βυζαντινὰ πράγματα, πηλίνους λύχνους τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ φέροντας καὶ δίσκων λιθίνων τεμάχια ἐπίσης τοῦ σταυροῦ τὸ σημεῖον γεγλυμμένον ἔχοντα καὶ εὐρεθέντα ἐντὸς τῶν ἐρειπίων οἰκῆματος, οὗ οἱ τοῖχοι ἐξ ἀρχαίων ἦσαν λίθων ὥκο-

(1) Ὡς γνωστόν, ὁ Πausanias περὶ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ Περιβόλῳ οἰκοδομημάτων οὐδὲν λέγει ὑπὸ ὄνειρου ἀποτραπείς (βιβλ. Α. 38, 7) «Τὰ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους τοῦ ἱεροῦ τό τε ὄνειρον ἀπέπεσε γράφειν καὶ τοῖς οὐ τελεσθεῖσιν, ὅπως θέας εἴργονται, δῆλα δήπου μὴδὲ πυθέσθαι μετεῖναι σφισιν.»

(2) Ὁ Ζώσιμος, εἰς οὗ τὴν μαρτυρίαν κυρίως φαίνονται στηριζόμενοι οἱ Dilettanti, διηγούμενος (βιβλ. 5^{ον} Κεφ. 5^{ον} καὶ ἐφεξῆς) τὰς καταστροφάς, ἃς οἱ Ἕλληνοὶ τόποι πάντες, οὗς οἱ βάρβαροι ἐπέδραμον, ὑπέστησαν, περὶ Ἐλευσίνας ἰδίως οὐδένα ποιεῖται λόγον, ἀλλὰ μάλιστα τὴν ἐκ θαύματος σωτηρίαν τῶν Ἀθηναίων, εἰς ἄλλωσιν τῶν ὁποίων ἔσπευδεν ὁ Ἀλάρικος, ἀφηγηθεὶς προσεπιλέγει «Ἀλάρικος δὲ τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν ἀπόρθητον ἀπολιπὼν δέει τῶν φασμάτων ἐπὶ τὴν Μεγαρίδα παρῆει» μὴδὲ μνημονεύων ὄλως τῆς Ἐλευσίνας, περὶ καταστροφῆς τῆς ὁποίας κατὰ ταύτην τὴν εἰσβολὴν τῶν βαρβάρων ἀορίστως καὶ ἐν παρῶν ποιεῖται λόγον (Βίβλ. Φιλοσοφ. Μάξιμος 93-94 καὶ Πρίγκος 118) καὶ ὁ Εὐνάπιος. Ἀπίθανον βεβαίως δὲν εἶναι κατὰ τὴν ἐξ Ἐλευσίνας διάδοσιν τῶν οἱ βάρβαροι ἐπὶ τὴν δῆωσιν καὶ τὴν λεηλασίαν τῆς χώρας τραπόμενοι καὶ ἀντίστασιν τινα εὐρόντες νὰ ἐπὶνεγον καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἱερὰ οἰκοδομήματα βλάβας· ἀλλὰ εἰς αὐτοὺς καὶ μόνους νὰ ἀποδοθῆ ἢ πᾶσα καταστροφή, βῆτους μάλιστα μὴ μαρτυρούμενη, δὲν μοὶ φαίνεται εὐλογον.

(3) Τούτων μάλιστα πιθανῶς εἶναι κατασκευάσματα οἱ μεταγενέστεροι ἐκεῖνοι τοῖχοι κατὰ τὰ Βορειοανατολικά τοῦ Περιβόλου πρὸς ἀπόκρουσιν ἄλλων βαρβάρων εἰσβολῆς.

δομημένοι. "Οτι δὲ κατόπιν καὶ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη (1) ἐπήνεγκον πιθανῶς καταστροφὰς εἰς τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα καὶ οἱ Φράγχοι κατακτηταὶ καὶ οἱ τούτους διαδεξάμενοι Τοῦρκοι ἐν μέρει καὶ τέλος καὶ τῶν νῦν κατοίκων οἱ προπάτορες ἐν τοῖς ἐπὶ τουρκοκρατίας δεινοῖς τῆς ἀμαθείας χρόνοις δὲν ἔμειναν ἀμέτοχοι τοῦ ἔργου οὐδεμίᾳ ἀνάγκῃ νὰ ρηθῆ ἔνταῦθα. Ἄλλὰ καὶ οὕτως αἱ ἡμέτεραι ἐκεῖ ἀνασκαφαὶ ἱκανοποιῶσαι τὰ μάλιστα τὴν ἔθνικὴν φιλοτιμίαν, ἐλπίς εἶναι νὰ προαγάγῃσιν ἐν πολλοῖς καὶ τὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος.

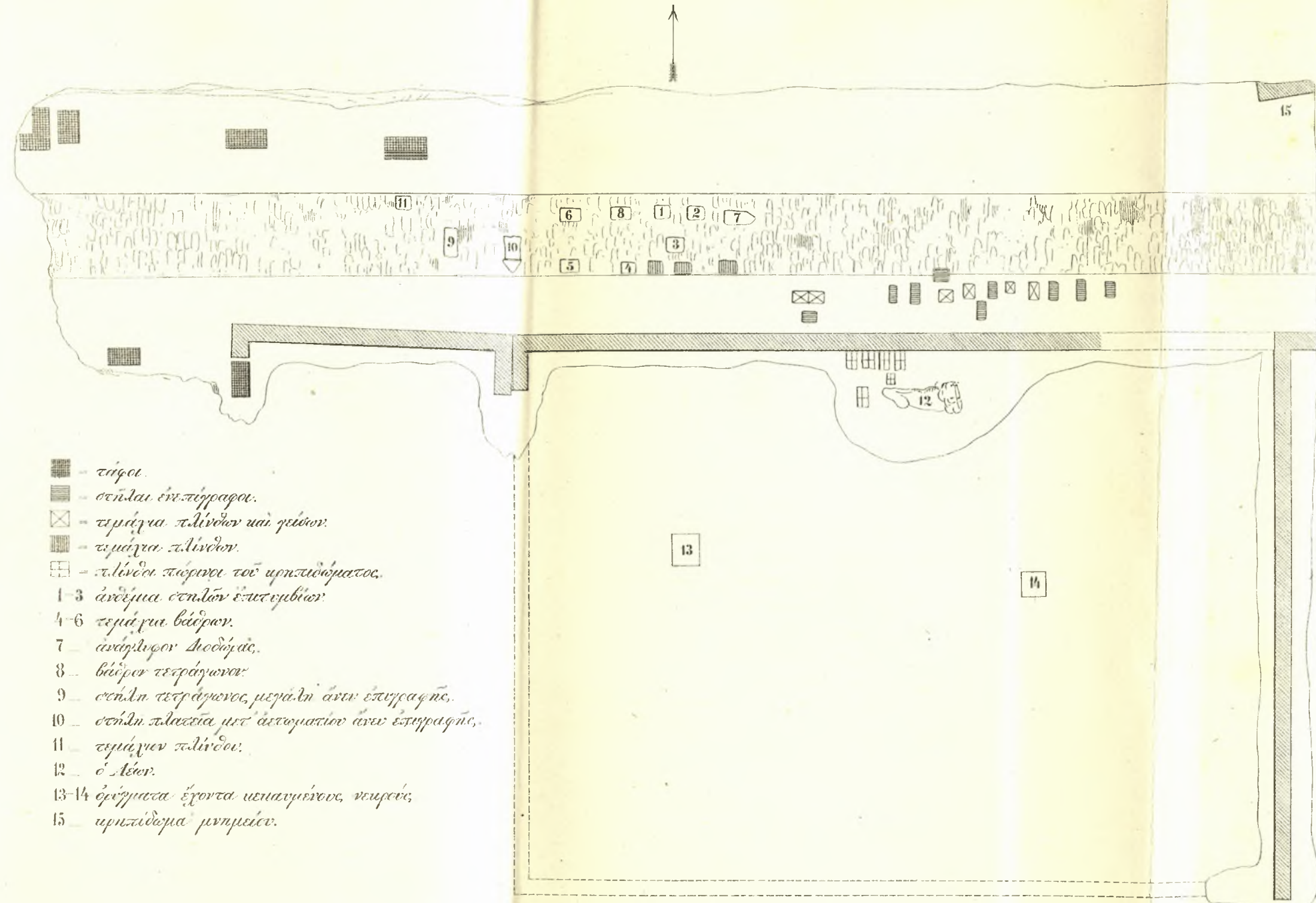
Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαρτίου 1883.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΙΛΙΟΣ.

(1) Ὁ Lenormant ἐκ τινος ἐπιγραφῆς (Recherches arch. à Eleusis ἀριθ. 138), ἣν ὑπολαμβάνει Σλαυϊκὴν, εἰκάζει ὅτι καὶ ἐν Ἐλευσίνι μοῖρὰ τις τούτων, τῶν Σλαύων ὁγλ., εἶχεν ἐγκατασταθῆ κατὰ τὴν μεγάλῃν των εἰς Ἑλλάδα εἰσβολήν.

ΠΙΝΑΞ Α'

- - τάφαι.
- - στήλαι ἐπιγραφῶν.
- ⊗ - τεμάχια πλίνθων καὶ γέμων.
- - τεμάχια πλίνθων.
- ⊞ - πλίνθοι πάσσαλοι τοῦ ὑψηλοῦ μνημείου.
- 1-3 ἀνάγμα στήλων ἐπιγραφῶν.
- 4-6 τεμάχια βείρων.
- 7 ἀνάγμα τῆς ἀπορίας.
- 8 βείρον τετραγώνου.
- 9 στήλη τετραγώνου, μεγάλη ἀντι-ἐπιγραφῆς.
- 10 στήλη πλατεία μετ' ἀπομακρῶν ἀντι-ἐπιγραφῆς.
- 11 τεμάχια πλίνθων.
- 12 ὁ Λέων.
- 13-14 ὄψοι μνημείου ἔχοντα κεντραμένους νεκρούς.
- 15 ὑψηλότατον μνημεῖον.

Σχέδιον τοῦ παρὰ τῆς Θεοπίας ἀναμνησθέντος Λέοντος.

Κλίμακ' 200

α.

ΒΡΑΜΙΞ
 ΠΥΘΙΑΞ
 ΠΥΘΟΔΟΡΟΣ
 ΦΡΥΝΟΣ
 5 ΑΡΧΙΚΥΕΕΞ
 ΑΚΕΞΑΝΔΡΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΜΑΦΟΣ
 ΞΑΜΙΦΟΣ
 10 ΠΟΥΥΔΡΑΥΟΣ
 ΥΕΒΕΡΟΣ
 ΔΡΑΠΥΞ
 12 ΚΟΚΚΥΦΞ

β.

ΑΡΙΣΤΙΟΝ
 ΠΟΥΚΥΕΕΞ
 ΠΕΙΡΑΔΙΟΝ
 . . . ΑΝΘΟΣ Α
 5 ΠΟΥΥΤΙΜΙΔΑΞ Κ
 ΚΤΙΟΝΔΑΞ Ι
 ΠΥΘΟΔΟΡΟΣ Ν
 ΔΑΜΑΝΙΟΣ Ο
 10 ΤΙΞΙΜΕΝΕΞΠΥΟΙ
 ΠΟΥΥΝΙΤΟΣΟΥΜ
 ΔΑΜΟΦΙΥΟΣ Π
 12 ΠΑΚΑΙΒΑΤΑΞ Ο

γ.

ΥΙΠΑΡΟΣ
 ΚΑΥΥΙΦΑΘΝ
 ΞΑΜΙΠΟΣ
 ΑΜΙΝΟΜΕΝΕΞ
 5 ΕΜΜΟΝΟΣ
 ΑΞΟΠΙΟΣ
 ΞΑΘΝ
 ΞΑΥΚΡΑΤΕΞ
 10 ΦΥΛΙΔΑΞ
 ΚΑΦΙΞΟΟΡΑΞ
 ΟΚΡΙΤΩΞ
 12 ΟΝΔΑΞ

δ.

ΑΝΤΑΝΟΚΙΔΑΞ
 ΑΝΤΙΚΡΑΤΕΞ
 ΦΟΙΝΙΑΞ
 5 ΕΥΦΟΡΙΔΑΞ
 ΠΟΥΞΣΤΡΟΤΟΣ
 ΦΕΡΓΟΝ
 ΚΡΙΝΟΥΑΟΣ
 ΦΟΙΝΟΝ
 10 ΦΙΥΤΕΡΟΣ
 ΦΑΘΝ
 12 ΦΑΥΙΔΙΟΣ
 ΑΡΜΟΔΙΟΣ

ε.

ΚΑΠΟΣ
 ΕΠΙΚΡΑΤΕΞ
 ΡΥΔΙΑΞ
 ΞΑΥΤΕΥΕΞ
 5 ΚΑΥΥΙΡΟΙΔΑΞ
 ΔΙΟΔΟΡΟΣ
 ΦΙΥΟΥΑΟΣ
 ΚΑΥΥΙΞΣΤΡΟΤΟΣ
 ΝΕΘΟΜΕΝΙΟΣ
 10 ΞΜΙΝΘΟΣ
 ΕΥΜΑΡΙΥΟΣ
 12 ΚΑΦΙΞΙΝΟΣ

ς.

ΚΡΕΟΝΤΙΔΑΞ
 ΦΡΥΝΙΞΞΚΟΣ
 ΕΥΦΑΤΑΞ
 5 ΑΡΦΕΥΑΟΣ
 ΥΕΞΞΦΟΝ
 ΕΠΙΚΡΑΤΕΞ
 ΠΡΟΚΥΕΕΞ
 ΕΨΕΞΞΘΕΝΕΞ
 ΗΜΕΡΑΙΟΣ
 10 ΞΦΡΙΓΟΝ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 12 ΕΥΚΟΣΜΙΔΑΞ

ζ.

ΔΑΜΟΦΙΥΟΣ
 . . . ΑΥΚΟΣ
 . . . ΙΟΝ
 . . . ΘΟΟ . .
 5 ΦΑΝΑΧΙΥΑΟΣ
 ΥΕΡΙΥΟΣ
 ΔΡΕΚΟΝ
 ΚΕΥΑΙΝΟΣ
 10 ΒΡΑΤΟΝ
 ΗΕΡΜΑΙΑΞ

η.

ΦΙΞΑΡΦΟΣ
 ΑΝΤΙΓΕΝΕΞ
 ΦΟΞΟΝ
 5 ΔΕΧΙΚΡΑΤΕΞ
 ΦΑΙΚΟΣ
 ΑΜΦΙΑΞ
 ΑΝΤΙΓΕΝΗΔΑΞ
 ΑΜΦΙΜΕΔΕΞ
 10 ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΕΞ
 ΠΥΘΟΡΟΣ
 12 ΠΕΡΔΙΧ
 ΒΑΒΥΡΙΟΣ

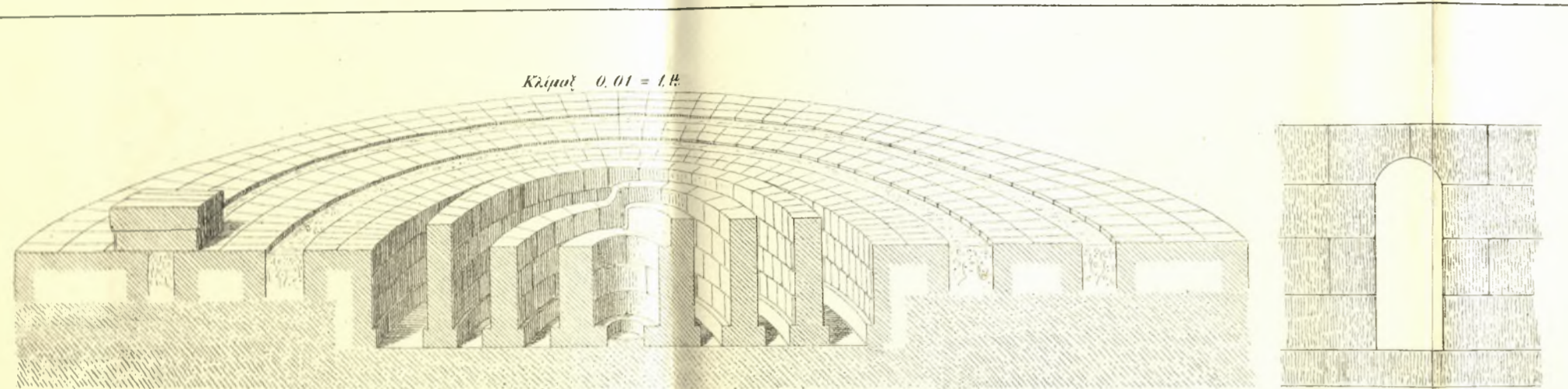
5.

6.

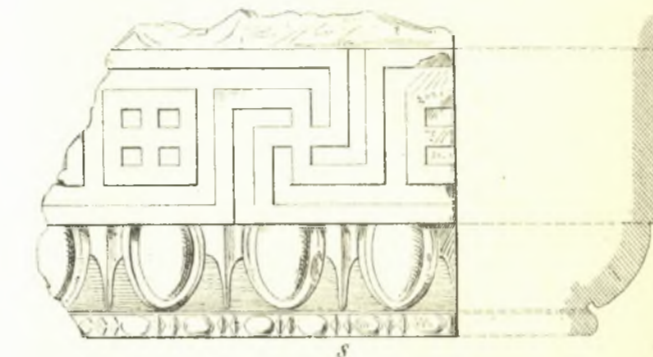
7.

Κλίμαξ 0,01 = 1^η

5. Τμήν του εδάφους, ως νῦν ἔχει.

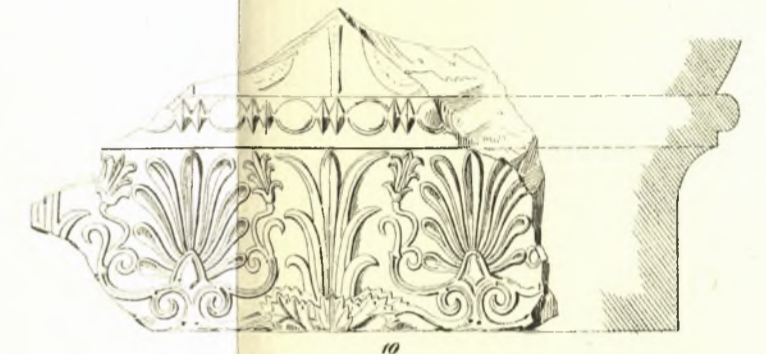
4. Θύρα ὑπεραίου.

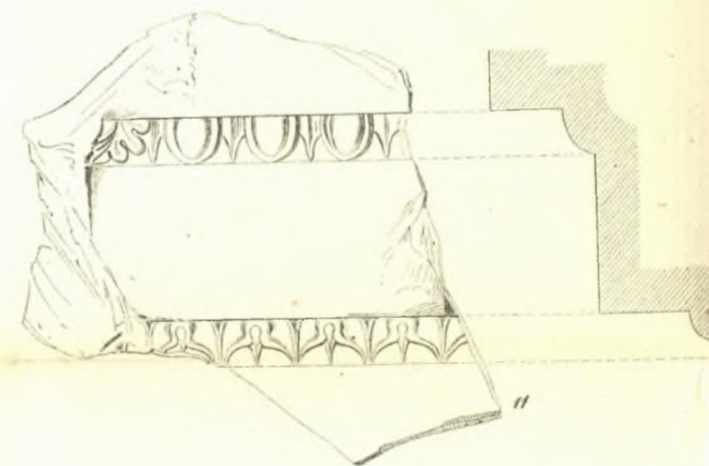
8.

9.

10.

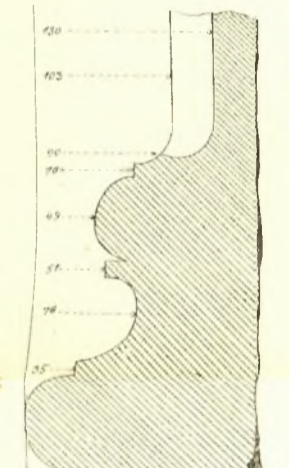
11.

12.

13.

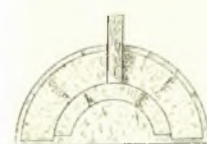

14.

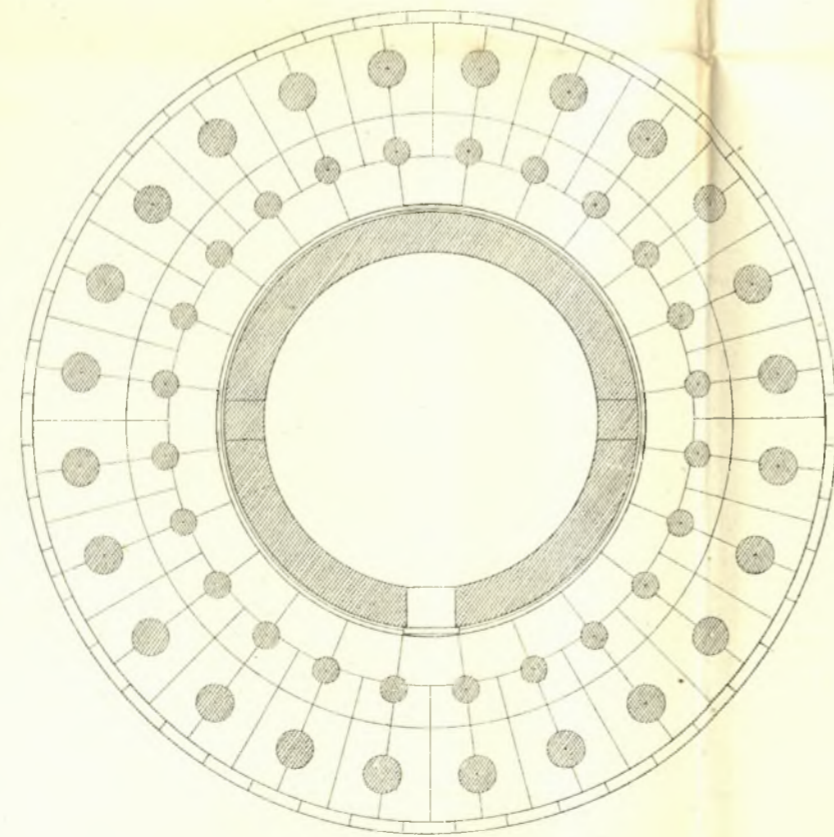
Κλίμαξ 0,005 = 1^η

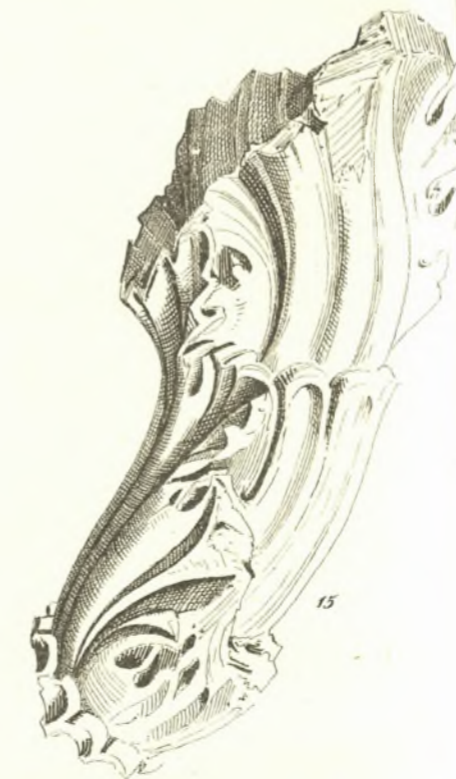
1. Κάτοπις του εικοδομήματος, ως νῦν ὑπάρχει

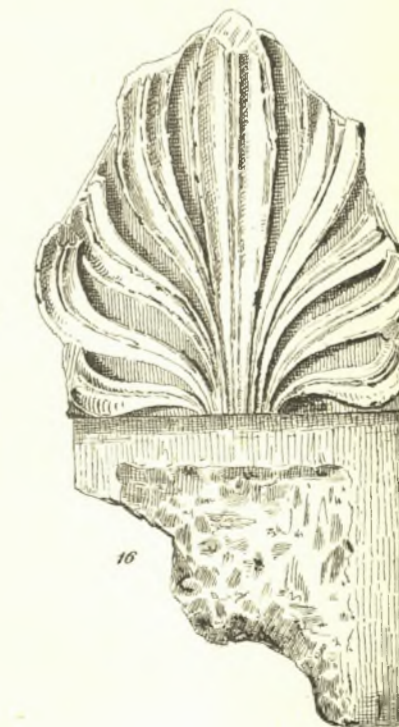
2. Ἐξέδρα

1^η Αναπαράστασις εδάφους

15.

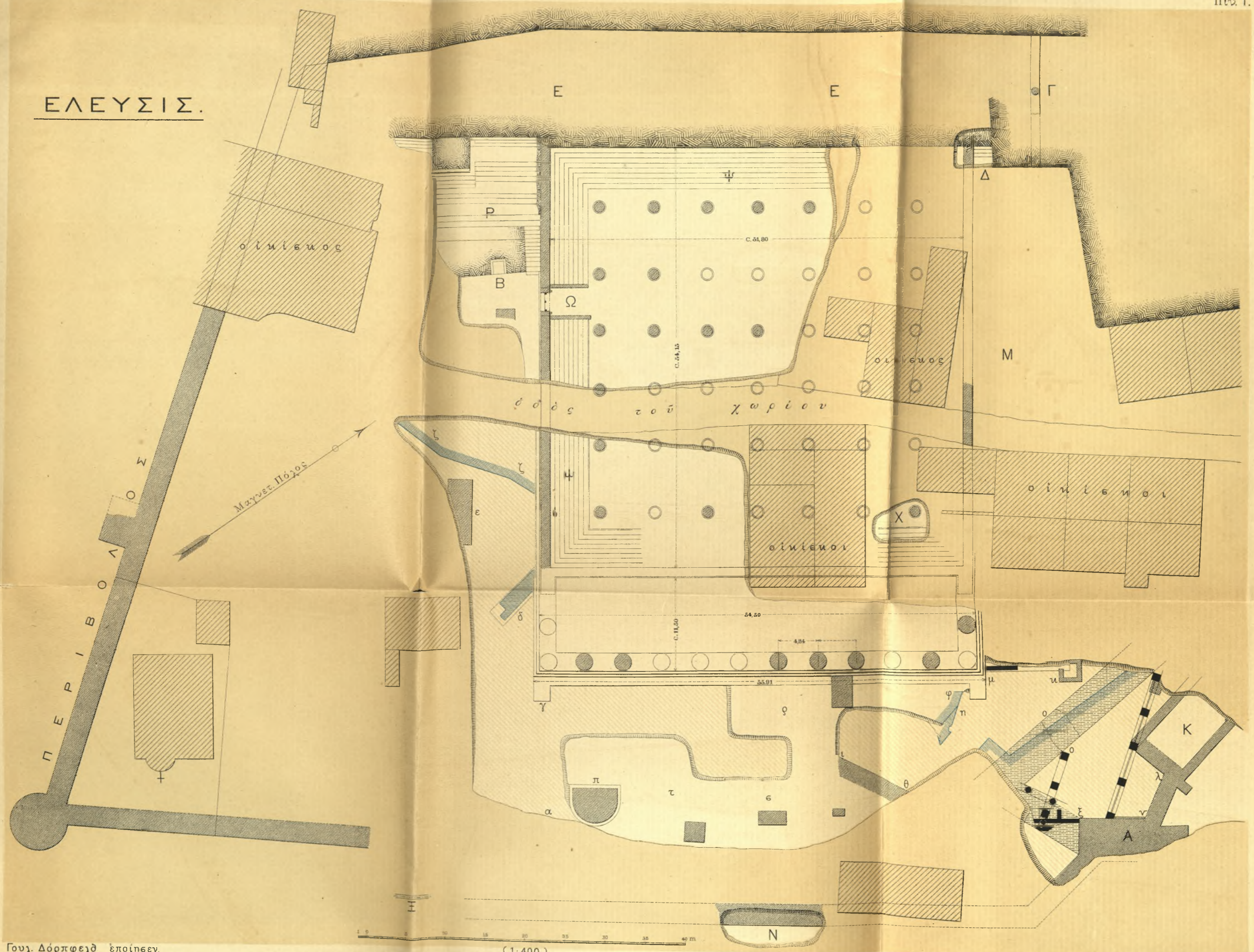

16.

17.

ΕΛΕΥΣΙΣ.

Γουχ. Δοδρφεχθ έποίησεν.

(1:400.)

LITH. INST. V. W. GREVE, KGL. HOF. LITH. BERLIN.

